

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija

2007 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

(Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 31 d.
nutarimu Nr. 142 patvirtintą ataskaitos formą)

2007 m. vasario 29 d. Nr. 8D – 74 (16.12)

Vilnius

TURINYS

I.	INSTITUCIJOS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA.....	1
II.	INSTITUCIJOS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA.....	6
III.	INSTITUCIJOS VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI	9
	Strateginių tikslų įgyvendinimas.....	9
	Institucijos vykdytos programos.....	12
	Tarpinstitucinių programų ir kitų projektų įgyvendinimas.....	39
	Patvirtintų asignavimų panaudojimas.....	40
IV.	ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO INSTITUCIJOS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS.....	41
V.	ĮSTAIGŲ PRIE MINISTERIJOS (KURIŲ VADOVAI YRA VALSTYBĖS BIUDŽETO ASIGNAVIMŲ VALDYTOJAI) VEIKLOS TRUMPA APŽVALGA.....	42
	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.....	42
	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.....	46
	Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos.....	50
	Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.....	53
	Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.....	56

I. INSTITUCIJOS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA

Žemės ūkio ministerija 2007 metais vykdė 23 programas, iš kurių 16 įgyvendino ministerija, 7 – įstaigos prie ministerijos. Šių programų priemonės užtikrino Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006–2008 m. programos 10 skyriaus „Kaimo plėtros ir žemės ūkio politika“ nuostatų įgyvendinimą.

2007 metai Lietuvos žemės ir maisto ūkio sektoriui bei kaimo plėtrai buvo itin sėkmingi. Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, palyginti su 2006 m., pagerėjo bendrieji sektoriaus rodikliai: žemės ūkio produkcijos gamybos apimtys padidėjo 17,6 proc. (augalininkystės produkcijos – 35,8 proc., gyvulininkystės produkcijos – 4,8 proc.), daugiau supirkta pagrindinių rūšių žemės ūkio produktų (grūdų – 50 proc., gyvulių ir paukščių (skerdenos svoriu) – 6 proc., pieno – 4 proc.), maisto produktų ir gėrimų gamyba padidėjo 14,6 proc., žemės ūkio ir maisto produktų eksporto vertė išaugo 36 proc.

Ministerija ir prie jos veikiančios institucijos siekė užtikrinti ES paramos panaudojimą pagal programinių dokumentų priemones. Paramos lėšos buvo naudojamos efektyviai - pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumentą iki 2007 m. pabaigos išmokėta 502 mln. Lt, t.y. apie 76 proc. lėšų, o įgyvendinant Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano kaimo plėtros priemones – per 1,5 mlrd. Lt (be papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų), arba apie 87 proc. lėšų. Lėšų sėkmingam panaudojimui didelės įtakos turėjo ministerijos įgyvendinama informavimo ir viešinimo politika. Paramos lėšų pagal šiuos programinius dokumentus mokėjimas bus baigtas 2008 metais.

Patvirtinti ir pradėti įgyvendinti 2007–2013 metų programiniai dokumentai:

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa (patvirtinta Europos Komisijos 2007 m. spalio 19 d. sprendimu Nr. C(2007)5076), Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. nacionalinis strateginis planas (patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 654) ir Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. veiksmų programa (patvirtinta Europos Komisijos 2007 m. gruodžio 17 d. sprendimu Nr. C(2007)6703).

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa (toliau – KPP) jungia ankstesniojo 2004–2006 m. laikotarpio BPD ir KPP priemonėmis pradėtą veiklą, ją išplečia ir paįvairina. Programoje numatyta žymiai daugiau naujovių įvairiausiems skirtingo amžiaus kaimo žmonių poreikiams tenkinti. Sudarytos palankios galimybės pasinaudoti parama smulkiesiems bei vidutiniams ūkininkams, numatytos priemonės, kurios turi būti patrauklios kaimo jaunimui, sukurtos prielaidos kaime kurti alternatyvius verslus, plėtoti kulinarijos paveldą, kaimo turizmą, įvairias paslaugas ir kt.

2007 m. parengtos, suderintos su socialiniais partneriais ir patvirtintos žemės ūkio ministro įsakymais dauguma KPP priemonių įgyvendinimo taisyklių, taip pat parengti ir patvirtinti kiti teisės aktai, reikalingi KPP priemonėms įgyvendinti (prekių, paslaugų ir darbų pirkimo, ekonominio gyvybingumo nustatymo, verslo plano rengimo taisyklės, didžiausių įkainių, europinio dydžio vienetų nustatymo metodika ir kt.). Paraiškos paramai pagal 2007–2013 m. laikotarpio KPP priemones gauti pradėtos rinkti dar iki programos patvirtinimo.

Žemės ūkio ministerija dėjo daug pastangų, derėdamasi su Europos Komisija, kad ekonomiškai gyvybingus, tinkamus paramą gauti investicinius augalininkystės srities projektus, kuriems nepakako 2004–2006 m. BPD lėšų, būtų leista finansuoti iš 2007–2013 m. Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai.

ES institucijose pasiekta naudingų Lietuvos žemės ir maisto ūkiui rezultatų derybose dėl cukraus, vyno, vaisių ir daržovių, spiritinių gėrimų sektorių reglamentavimo. Suformuota ir Vyriausybėje patvirtinta Lietuvos pozicija dėl ES Bendrosios žemės ūkio politikos bei ES biudžeto peržiūros.

Igyvendinant „vieno langelio“ principą, toliau buvo tobulinama ir decentralizuojama iki seniūnijų lygmens ES ir nacionalinės paramos administravimo sistema. Siekiant pagreitinoti sprendimų priėmimą ir lėšų išmokėjimą, į vieną paraišką sujungtos kelios paramos priemonės. Pagal bendrą paraišką, kurią žemdirbiai pildo seniūnijose, jie galės pretenduoti į tiesiogines išmokas už žemės ūkio naudmenas ir pasėlius, paramą už energetinius augalus, kompensacines išmokas už saugomų teritorijų žemės ūkio naudmenas ir Kaimo plėtros 2007–2013 m. programos kompensacines paramos priemones, susijusias su mažiau palankiomis ūkininkauti vietovėmis, „Natura 2000“ ir agrarinės aplinkosaugos išmokomis.

Siekiant pagreitinoti paraiškų vertinimą, nuo 2007 m. į teritorinius Nacionalinės mokėjimo agentūros skyrius perkelta sprendimo suteikti paramą teisė.

Atsižvelgiant į 2004–2006 metų programinių dokumentų administravimo sunkumus ir klaidas, aiškiai ir tiksliai apibrėžtos vertinimo ir kontrolės metodikos, supaprastintos administravimo procedūros, imtasi papildomų viešinimo priemonių, aktyviai veikia probleminių klausimų sprendimo komisija.

Siekiant plėtoti konkurencingą bei efektyvų žemės ir maisto ūkį, gerinti produkcijos kokybę, tausoti aplinką, gerinti kaimo gyventojų gyvenimo kokybę, užtikrinti mokslinę technologinę pažangą žemės, maisto ūkyje ir žuvininkystėje 2007 m. finansuoti 146 mokslo tyrimai. Kartu su ministerijos struktūriniais padaliniais suformuoti finansuotinių mokslinių tyrimų sąrašai, pasirašytos 52 sutartys su mokslo ir studijų institucijomis, mokslininkų grupėmis bei asociacijomis tyrimams vykdyti.

2007 m. parengta 17 naujų vietos veiklos grupių (VVG) narių ir žemdirbių bei kitų kaimo gyventojų tęstinio mokymo programų ir atnaujinta 10 esamų programų.

Žemės ūkio veikla reikalauja didelių investicijų, todėl nė vienas žemdirbys negali sėkmingai plėtoti ūkininkavimo be stipraus finansinio pagrindo. Siekiant sudaryti kuo palankesnes sąlygas žemdirbiams, kaimo verslininkams bei perdirbėjams pasinaudoti UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo teikiamomis garantijomis, 2007 m. buvo patikslinti garantijų teikimą reglamentuojantys teisės aktai. Fondas 2007 m. kredito įstaigoms už žemdirbiams, kaimo verslininkams ir žemės ūkio produktų perdirbimo įmonėms išduotus 247,2 mln. Lt kreditų suteikė 142,5 mln. Lt garantijų. Fondo teikiama paslauga pasinaudojo 524 ūkio subjektai arba 13 proc. daugiau nei 2006 m. Tai leido

žemdirbiams diegti naujas technologijas, kurti alternatyvius verslus kaime, užtikrino finansavimą ekonomiškai gyvybingiems projektams įgyvendinti.

2007 m. suformuota pasėlių draudimo sistema, parengti šią sistemą reglamentuojantys teisės aktai, paslaugas žemdirbiams teikia draudimo bendrovė.

Nuo 2004 m. taikoma vienkartinės tiesioginės išmokos (VIPS) už plotus schema, pagal kurią ES tiesioginės išmokos mokamos už deklaruojamą žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotą, nepriklausomai nuo gaminamos produkcijos pobūdžio. Be minėtų išmokų, nuo 2004 m. žemdirbiams mokamos papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos. Papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms už 2007 m. deklaruotus žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus, gyvulių ir pieno sektoriui iš Lietuvos nacionalinio biudžeto skirta 411 mln. Lt.

2007 m. palaiptai pradėtas įgyvendinti paramos atsiejimo nuo gamybos principas, t.y. tiesioginės išmokos nepriklauso (nėra siejamos) nuo gamybos apimčių paraiškos teikimo metais, kaip buvo ankstesniais metais, o priklauso nuo gamybos apimčių pasirinktu vadinamu istoriniu laikotarpiu.

2007 m. buvo pateikta 197,6 tūkst. paraiškų tiesioginėms išmokoms už 2,646 mln. ha žemės ir pasėlių plotus (2006 m. buvo pateikta 212,8 tūkst. paraiškų už 2,619 mln. ha). Paraiškų skaičius mažėja, kadangi vykstant struktūriniais pokyčiams žemės ūkyje stambėja ūkiai, dalis paramos gavėjų pasitraukia iš žemės ūkio gamybos.

Didelis dėmesys skiriamas kooperacijos plėtrai. Šiuo metu kaime veikia per 200 žemės ūkio kooperatyvų. Žemės ūkio kooperatyvams plėtotis sudarytos palankios teisinės ir finansinės paramos sąlygos. 2007 metais bendradarbiaujant su socialiniais partneriais parengtas ir priimtas Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo pakeitimo įstatymas, kuriuo supaprastinta kooperatyvų pripažinimo žemės ūkio kooperatyvais tvarka, sudarytos palankesnės sąlygos steigti „antro lygio“ – kooperatyvų kooperatyvams. Siekiant spartesnės kooperacijos Žemės ūkio rūmuose įsteigtas Kooperacijos plėtros centras. Valstybė remia naujai įsisteigusius žemės ūkio kooperatyvus - pernai 13 kooperatyvų išmokėta 202 tūkst. Lt valstybės paramos. Finansinę paramą kooperatyvų įsikūrimo ir administracinių išlaidų kompensavimui numatyta teikti ir ateityje. Lietuvos 2007–2013 metų kaimo plėtros programoje ir su ja susijusiuose teisės aktuose kooperatinėms bendrovėms ir jų nariams numatyti prioritetai, tęsiamas pagal BPD priemones sudarytų paramos sutarčių su kooperatinėmis bendrovėmis įgyvendinimas.

Įteisinta pieno kvotų prekyba bei nuoma. Pirmasis elektroninis pieno kvotų pardavimo aukcionas įvyko 2007 m. lapkritį, kuriame 4 861 toną pieno kvotų nusipirko beveik 250 pieno gamintojų, numatančių plėsti pieno gamybą. Tikimasi, kad galimybė pirkti–parduoti kvotą paspartins pieno ūkių stambėjimo tempus.

Svarbi sritis – biodegalų gamyba. Tai ne tik alternatyva importuojamam kurui, klimato atšilimą mažinantis faktorius, bet ir žemdirbiams atsiveriančios neribotos rapsų ir javų pardavimo rinkos. Per 2007 m. pagaminta apie 45 tūkst. t biodegalų arba apie 4 proc., o 2008 m. numatoma jų pagaminti apie 200 tūkst. t arba iki 13 proc. nuo visų šalies transporto sunaudojamų degalų.

Buvo teikiama finansinė parama rapsų aliejaus, skirto biodyzelino gamybai, gamintojams ir biodegalų gamintojams - kompensuojama žaliavos įsigijimo išlaidų dalis: už rapsų toną - 160 Lt, javų grūdų toną – 114 Lt. Iš viso 2007 metais šios paramos gavėjams išmokėta 24,16 mln. Lt.

Išankstiniais *Eurostat* duomenimis, 2007 m. palyginti su 2006 m., Lietuvoje labiausiai išaugo žemės ūkio produktų gamintojų pajamos, skaičiuojant vienam dirbančiajam žemės ūkyje – 58,5 proc. Žemdirbių pajamos išaugo padidėjus žemės ūkio produktų supirkimo kainoms bei valstybės paramai, tačiau būtina pažymėti, kad toks staigus pajamų padidėjimas sąlygotas ir itin nepalankių žemės ūkiui 2006 m. hidrometeorologinių sąlygų, kuomet dėl trečdaliu sumažėjusio derliaus pardavimų pajamos buvo labai nedidelės. 2007 m. Lietuvos žemdirbių pajamos praktiškai susilygino su miesto žmonių pajamomis, sparčiai auga dirbančiųjų žemės ūkyje darbo užmokestis.

Buvo įgyvendinamos ES paramos produktų vartojimui didinti priemonės. Programoje „Pienas vaikams“ 2007 m. dalyvavo 274 pareiškėjai, iš jų 123 ikimokyklinio lavinimo įstaigos, 67 mokyklos ir gimnazijos, 8 vaikų globos namai ir kt. Iš viso pigiau arba nemokamai pieną vartoja apie 45 tūkst., daugiausia darželinio amžiaus vaikų.

Žemės ūkio ministerija kartu su savivaldybėmis vykdė Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje programos priemones. Parama teikta dalijant nepasiturintiems gyventojams maisto produktus, pagamintus iš intervenciniuose sandėliuose esančių atsargų. Europos Komisija šiai programai įgyvendinti 2007 m. skyrė 11,3 mln. Lt.

Siekiant vartotojų pasitikėjimo, tausojant aplinką bei skatinant gamintojų konkurencingumą vidaus ir Bendrijos rinkose, gamintojai buvo skatinami diegti kokybės, aplinkos apsaugos ir maisto saugos vadybos sistemas. Išaugo įmonių, turinčių tokias sertifikuotas sistemas, skaičius. 2007 m., lyginant su 2006 m., maisto tvarkymo įmonių, sertifikuotų pagal aplinkos apsaugos vadybos standartą, skaičius išaugo 35 proc. (19 įmonių), įmonių, sertifikuotų pagal maisto saugos vadybos standartus, - apie 40 proc. (17 įmonių).

Pagal Veterinarinį patvirtinimą turinčių gyvūninio maisto tvarkymo subjektų registrą, Lietuvoje 2008 m. sausio 20 d. maisto produktus gamina 475 įmonės. Beveik tris kartus, palyginus su 2006 metais, padidėjo įmonių, galinčių tiekti savo produkciją Bendrijos rinkai, ir dabar jų yra 320 (iš jų 64 patvirtintos tiekti pagamintą produkciją ir Rusijos Federacijos rinkai).

Labai svarbus veiklos baras išlieka tolimesnis maisto ūkio struktūrinis–kokybinis tobulinimas, orientuojantis į galutinį vartotoją, akcentuojant tautinį kulinarinį paveldą bei ekologiškų produktų tiekimą rinkai, kur dar nepasiekta norimos pažangos, taip pat tradicinių gaminių gamybą.

Eksporto skatinimo priemonių įgyvendinimas turėjo įtakos Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų eksporto bei prekybos apyvartos augimui. Išankstiniais Statistikos departamento duomenimis, 2007 metais žemės ūkio ir maisto produktų eksporto vertė išaugo daugiau kaip trečdaliu – 36 proc. Žemės ūkio ir maisto produktų dalis bendrame Lietuvos eksporte 2007 m. pasiekė 17 proc. viso eksporto, o teigiamas prekybos balansas išaugo dvigubai – nuo 464 mln. Lt 2006 m. iki daugiau kaip 1,2 mlrd. Lt 2007 m.

Žemės ūkio ministerija ir Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos pagal kompetenciją imasi priemonių, kad nustatytu laiku būtų grąžinta žemė jos teisėtiems savininkams. Iki 2008 m. sausio 1 d. 709,8 tūkst. piliečių atkurtos nuosavybės teisės į 3,84 mln. ha žemės. Kaimo vietovėse nuosavybės teisės dar neatkurtos į 133,9 tūkst. ha žemės ar miško plotą, iš jų 64 tūkst. ha jau suprojektuoti žemės reformos žemėtvarkos projektuose. Tai sudaro beveik 97 proc. piliečių prašymuose nurodyto ploto. Nuosavybės teisių į žemę atkūrimą šalyje tiesiogiai lėmė dažna žemės reformą reglamentuojančių teisės aktų kaita. Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymas keistas 33 kartus, o Žemės reformos – 23 kartus.

Siekiant sudaryti prielaidas ir numatyti priemones sėkmingai žemės konsolidacijai, užtikrinant racionalų žemės naudojimą ir infrastruktūros plėtrą, sąlygas didinti ūkių konkurencingumą, saugoti aplinką, puoselėti kultūros paveldą ir kraštovaizdį, plėtoti alternatyviąją veiklą, parengta Nacionalinė žemės konsolidacijos strategija, kurią patvirtino Vyriausybė.

Kad padidinti šalies miškingumą, siekiama nederlingos žemės plotus apželdinti mišku.

Daugiau dėmesio skirta melioracijos klausimams spręsti. Pavyko padidinti melioracijos finansavimą iš valstybės biudžeto - 2007 m. skirta 70 mln. Lt, 2008 m. – 82 mln. Lt. Be to, melioracijos reikmėms Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programoje pagal veiklos sritį „Žemės ūkio vandentvarka“ numatyta dar 131 mln. Lt, arba vidutiniškai po 18 mln. Lt kasmet. Kompensuojama bus iki 90 proc. visų tinkamų išlaidų.

Pagal 2004–2006 m. BPD su paramos gavėjais sudarytos 36 sutartys, melioracijos statinių statybos ir rekonstrukcijos darbų atlikta už 55 mln. Lt vietoj planuotų 50,9 mln. Lt. Ženklią paramą valstybė skiria taip pat melioruotų žemių savininkams jų nuosavybėje esančių melioracijos statinių remontui. Teikiama parama siekia 85 proc. remonto darbų sumos ir tik 15 proc. išlaidų turi padengti melioruotos žemės savininkas. Vien tik 2007 m. 114 ūkininkų suremontavo savo drenažą, gavę valstybės paramą už 3,7 mln. Lt, o šiais metais bus patenkinti visi ūkininkų prašymai.

Siekiami organizuoti žuvininkystės produktų rinką pagal ES reikalavimus. Didelės įtakos žvejojimo pajėgumų subalansavimui su žuvų ištekliais bei žuvininkystės plėtrai pastaraisiais metais turėjo Lietuvai skirtos Europos Sąjungos Žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės (ŽOFP) lėšos. Daugiausia lėšų buvo panaudota pagal veiklos sritį „Laivų žvejojimo veiklos nutraukimas visam laikui“. Per 2005–2007 metus Baltijos žvejojimo laivų, žvejojančių atvirojoje jūroje sumažėjo 40 proc. ir atitinkamai padidėjo žvejojimo kvotos skiriamos vienam laivui. Aktyviai naudojasi Europos Sąjungos parama akvakultūros įmonėms. 2007 metais pagal veiklos sritį „Akvakultūra“ parama skirta 9 akvakultūros įmonėms gamybos bazių, ūkių modernizavimui ir plėtrai.

Igyvendinant Europos Sąjungos bendrąją žuvininkystės politiką buvo stiprinama žuvų išteklių naudojimo kontrolė. 2007 m. buvo įsigyti 2 inspekciniai laivai, žvejojimą kontroliuojantys asmenys aprūpinti pagrindinėmis būtinomis specialiomis priemonėmis.

2007 m. birželį atidarytas pirmasis Baltijos valstybėse žuvininkystės produktų aukcionas, kuris leido koncentruoti žuvininkystės produktų pasiūlą, optimizuoti žuvų kainas, padidinti žvejų pajamas, pagerinti sugaunamos ir parduodamos produkcijos apskaitą.

Siekiant užtikrinti tinkamą Europos žuvininkystės fondo lėšų administravimą ir efektyvų Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. veiksmų programos administravimo sistemos veikimą, žemės ūkio ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. 3D-354 buvo įsteigtas Žuvininkystės reikalų komitetas.

Igyvendinant regioninės plėtros politiką, Kaune surengta paroda „AgroBalt 2007“ ir Pasaulio arimo varžybų 54 čempionatas. Šiems renginiams buvo atnaujinta Lietuvos žemės ūkio universiteto materialinė bazė, kuri ateityje pasitarnaus mokslo tyrimams vykdyti, technologinėms žinioms šalies žemės ūkio ir maisto sektoriuje skleisti, o taip pat turės didelės įtakos Kauno regiono raidai.

2007 m. gruodį Lietuvos žemės ūkio universiteto Mokslo ir technologijų parko pastate įsteigtas Žemės ūkio ministerijos Bendradarbiavimo su socialiniais partneriais skyrius, skirtas aktyviems informacijos mainams su socialiniais, mokslo bei verslo partneriais.

Klausimus, prašymus ir skundus priima Interesantų priėmimo skyrius, kuris įgyvendina „vieno langelio“ principą ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose, aptarnaujant asmenis ir nagrinėjant jų prašymus. Per 2007 metus ministerijoje gautas ir užregistruotas 2 331 piliečių raštiškas prašymas ir skundas. Daugiausia gyventojų kreipėsi dėl nuosavybės teisės į žemę atkūrimo, kompensacijų išmokėjimo, tiesioginių išmokų, pieno kvotų, pasėlių deklaravimo, ekologinio ūkininkavimo, ES paramos.

Didelis dėmesys skiriamas informacijos sklaidai. Žemės ūkio ministerijos reguliavimo srities institucijos informaciją apie veiklą talpina, į klausimus atsako savo internetinėse svetainėse, o apie platesniam žemdirbių ratui aktualius klausimus ir problemas informacija platinama per ministerijos tinklalapį ir žiniasklaidą.

II. INSTITUCIJOS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

IŠORĖS VEIKSNIAI

Politiniai veiksniai

Pagrindiniai dokumentai, reglamentuojantys žemės ūkio politiką, yra Žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymas (Žin., 2002, Nr. 72-3009), Valstybės ilgalaikės raidos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 (Žin., 2002, Nr. 113-5029), Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. nutarimu Nr. 853 (Žin., 2002, Nr. 60-2424), Valstybinė kaimo plėtros 2006–2008 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 590 (Žin., 2006, Nr. 70-5264).

Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, žemės ir maisto ūkis plėtojamas bendroje Europos Sąjungos politinėje ir ekonominėje erdvėje. Žemės ūkio ministerijos, kaip ir kitų ministerijų, veiklai

ir sektoriaus politikos formavimui įtakos turi šalyje vykstantys procesai bei priimami sprendimai, taip pat Europos Sąjungos institucijų sprendimai.

Ekonominiai veiksniai

Lietuvos žemės ūkis yra svarbus ekonominiu, socialiniu, etnokultūriniu bei gamtosaugos požiūriu. Žemės ūkyje ir maisto pramonėje sukuriama žymi Lietuvos bendrosios pridėtinės vertės dalis (2003–2007 m. - beveik dešimtadalis šalies bendrosios pridėtinės vertės). Pastaraisiais metais žemės ūkiui tenkanti pridėtinės vertės dalis šalies bendrosios pridėtinės vertės struktūroje nuosekliai mažėja, tačiau bendrosios žemės ūkio produkcijos gamyba ir našumas didėja. Šie pokyčiai rodo, kad Lietuvos ūkio struktūra artėja prie proporcijų, būdingų išsivysčiusioms šalims. Žemės ūkis ir maisto pramonė tampa vienu svarbiausių produkciją eksportui gaminančių sektorių.

Konkurencingumas žemės ūkyje skatinamas, teikiant investicinę paramą, taikant pajamų palaikymo ir rinkos reguliavimo priemones, modernizuojant ūkius, gerinant gaminamos produkcijos kokybę. Lietuvoje vyrauja smulkūs ūkiai, tačiau jie pamažu stambėja, mažėja ūkių skaičius. Statistikos departamento žemės ūkio struktūros tyrimo duomenimis, 2007 m. vidutinis ūkio dydis pagal žemės ūkio naudmenų plotą yra 11,6 ha, o vidutinis deklaruoto ūkio dydis – 13,4 ha. Daugėja stambesnių specializuotų pieno bei daržininkystės ir sodininkystės ūkininkų ūkių. Taip pat daugėja ekologinės gamybos ūkių (2007 m. sertifikuoti 2865 ekologinės gamybos ūkiai, o sertifikuotų ekologinės gamybos ūkių plotas sudaro 125,45 tūkst. ha, arba apie 5 proc. visų deklaruotų žemės ūkio naudmenų ploto).

Socialiniai veiksniai

Kaime gyvena apie trečdalis šalies gyventojų, tačiau dirbančiųjų žemės ūkyje skaičius mažėja. Žemės ir miškų ūkyje bei žuvininkystėje 2005 m. dirbo 14 proc., 2006 m. - 12,4 proc., 2007 m. – 11 proc. visų užimtųjų. Alternatyviųjų verslų plėtra, naujų darbo vietų kūrimas, kvalifikacijos tobulinimas sąlygoja ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalies didėjimą (2007 m. žemės ūkyje dirbo 35 proc., pramonėje, paslaugose ir kitoje veikloje - 65 proc. dirbančiųjų, gyvenančių kaime).

Ženkliai padidėjus žemės ūkio produktų supirkimo kainoms bei paramai žemdirbiams, žemės ūkio produktų gamintojų pajamos 2007 m., skaičiuojant vienam dirbančiajam žemės ūkyje, išankstiniais *Eurostat* duomenimis, padidėjo 58,5 proc., lyginant su 2006 m. Tai geriausias rodiklis visų ES šalių tarpe. Pažymėtina, kad viena iš tokio staigaus pajamų padidėjimo priežasčių yra ta, kad žemdirbiai 2006 m. dėl itin nepalankių žemės ūkiui hidrometeorologinių sąlygų ir trečdaliu sumažėjusio derliaus gavo labai mažai pajamų.

Plėtojantis ūkiams ir stiprėjant jų ekonominiam potencialui, kaimo gyventojų vidutinės disponuojamos pajamos, skaičiuojant vienam šeimos nariui (įskaitant natūrinės pajamas) praktiškai susilygino su miesto gyventojų pajamomis. Dirbančiųjų žemės ūkyje atlyginimai kyla sparčiau negu vidutiniškai šalyje.

Technologiniai veiksniai

Vienas svarbiausių veiksnių, lemiančių žemės ir maisto ūkio produkcijos gamybos efektyvumą, yra racionalus ūkių apsirūpinimas techniniais ištekliais. Žemės ūkyje naudojami daugiau kaip 100 tūkst. traktorių, 13,5 tūkst. javų kombainų ir daug įvairių kitų mašinų. Didelė turimos technikos dalis yra sena, mažai naudojama, ją būtina atnaujinti. Pastaraisiais metais žemdirbiai, gaudami Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir nacionalinę paramą, siekia modernizuoti ūkius, įsigyja daug naujos technikos. Per metus iš užsienio šalių nuperkama apie 1,4 tūkst. naujų traktorių ir panašus kiekis naudotų, apie 400 javų kombainų, iš kurių 170 sudaro nauji. Tačiau, norint, kad turimas parkas nemažėtų ir pradėtų atsinaujinti, kasmet turėtume nupirkti daugiau kaip 3 tūkst. naujų traktorių ir 500 javų kombainų.

Siekiant tobulinti konsultavimą įbraižant žemėlapius ir pildant paraiškas gauti tiesiogines išmokas už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus bei paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras sukūrė internetinę taikomąją programą, pagal kurią elektroniniu būdu įbraižomi žemėlapiai ir pildomos paraiškos. Šiuo projektu siekiama decentralizuoti Europos Sąjungos ir nacionalinės paramos administravimą, paraiškų už pasėlius priėmimą priartinti prie žemdirbių bei sudaryti duomenų bazę. Pernai šis eksperimentas jau vyko 24 seniūnijose. 2007 m. žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus deklaravo daugiau kaip 192 tūkst. žemdirbių, iš jų elektroniniu būdu – 4 991, t. y. 2,5 proc. nuo viso deklaruojančių žemdirbių skaičiaus. 2008 metais elektroninis deklaravimas bus toliau plėtojamas, siekiant į elektroninio deklaravimo procesą įtraukti kuo didesnę seniūnijų skaičių. Tai tiesiogiai įtakos žemėtvarkos specialistų, seniūnijose įbraižančių deklaruojamus pasėlius, techninės galimybės (kompiuterinė įranga, ryšys) bei gebėjimas dirbti kompiuteriu.

VIDINIAI VEIKSNIAI

Žemės ūkio ministerija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos Prezidento dekretais, tarptautinėmis sutartimis, Stojimo sutartimi, Europos Sąjungos teisės aktais, reglamentuojančiais žemės ūkį ir kaimo plėtrą, įstatymais ir kitais Lietuvos Respublikos Seimo ir Vyriausybės priimtais teisės aktais, Žemės ūkio ministerijos nuostatais, ministerijos darbo reglamentu, struktūrinių padalinių nuostatais.

Siekiant gerai organizuoti ministerijos darbą, tinkamai vykdyti priskirtas funkcijas esamais darbo ištekliais bei skirtomis lėšomis, organizacinė struktūra, esant būtinybei, tobulinama. Ji patvirtinta žemės ūkio ministro 2005 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 3P-95 (žemės ūkio ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 3P-95 redakcija).

Ministerijai pavaldžių įstaigų veiklą koordinuoja ir kontroliuoja ministerijos vadovybė pagal jai priskirtas administravimo sritis.

Kad užtikrinti Europos Sąjungos bendrosios žemės ūkio politikos įgyvendinimą ir struktūrinės paramos sėkmingą panaudojimą, buvo stiprinami Žemės ūkio ministerijos, Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo

agentūros, VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro ir kitų institucijų administraciniai gebėjimai, keliama tarnautojų kvalifikacija.

Šiuolaikinė situacija reikalauja greitai prisitaikyti prie kintančių sąlygų - didėja reikalavimai apskaitai, informacijos valdymo bei jos pateikimo operatyvumui ir kokybei. Sparti informacinių technologijų ir telekomunikacijų bei informacinės visuomenės plėtra, įstatyminės bazės kaita bei narystė ES lemia informacinių sistemų tolesnės plėtros poreikį.

Siekiant pateikti vartotojams kiek įmanoma daugiau viešųjų paslaugų internete, padidintas Žemės ūkio ministerijos interneto svetainės funkcionalumas. Svetainėje skelbiama aktualiausia ir naujausia informacija, susijusi su ES ir nacionaline parama, bei kita aktuali žemdirbiams informacija.

Didelis dėmesys skiriamas ES ir nacionalinės paramos įsisavinimo mechanizmui tobulinti.

Teisinė bazė, ministerijos organizacinė struktūra, žmonių išteklių ir jų kvalifikacija, ryšių ir informacinė sistemos, esami finansiniai išteklių įgalina siekti institucijos strateginio tikslo įgyvendinimo bei įvykdyti numatytas programas.

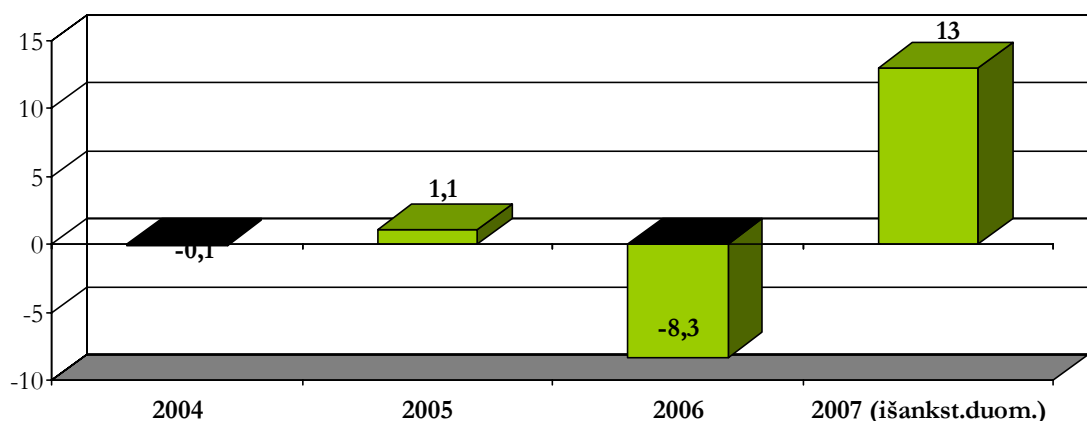
II. INSTITUCIJOS VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Strateginių tikslų įgyvendinimas

Žemės ūkio ministerija, įgyvendindama savo misiją - dalyvauti formuojant ir įgyvendinti Europos Sąjungos žemės ir maisto ūkio, žuvininkystės, kaimo plėtros, žemės tvarkymo ir administravimo politiką, informuoti visuomenę apie vykdomą politiką ir jos priemones, vykdyti ministerijai priskirtų sričių reguliavimą, skatinant konkurencingos produkcijos gamybą, kaimo gyventojų užimtumą, užtikrinant sektoriaus dirbančiųjų pajamų didėjimą ir gyvenimo kokybės kaime gerinimą, yra nustačiusi strateginį tikslą – formuoti ir įgyvendinti sektoriaus struktūrinę politiką, stiprinant administracinius gebėjimus, užtikrinant konkurencingo žemės ir maisto ūkio plėtrą, skatinant įvairinti ekonominę veiklą kaime bei aplinkos apsaugą ir kraštovaizdį puoselėjanti ūkininkavimą.

Strateginį tikslą atspindi šie *efekto kriterijai*:

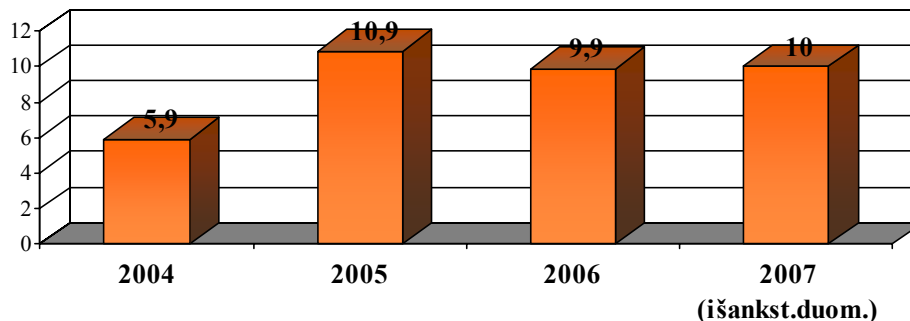
1. Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose, pokytis proc. palyginti su ankstesniais metais (reikšmės įvertintos praeitų metų kainomis, grandininio susiejimo metodu)

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV

Bendroji pridėtinė vertė, sukurta žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose, 2004–2005 m. kito neženkliai, 2006 m. dėl itin nepalankių hidrometeorologinių sąlygų, sumažėjo 8,3 proc., o 2007 m. padidėjo 13 proc. (išankstiniai duomenys).

2. Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos maisto pramonėje, pokytis proc. palyginti su ankstesniais metais (reikšmės įvertintos praėitų metų kainomis, grandininio susiejimo metodu)

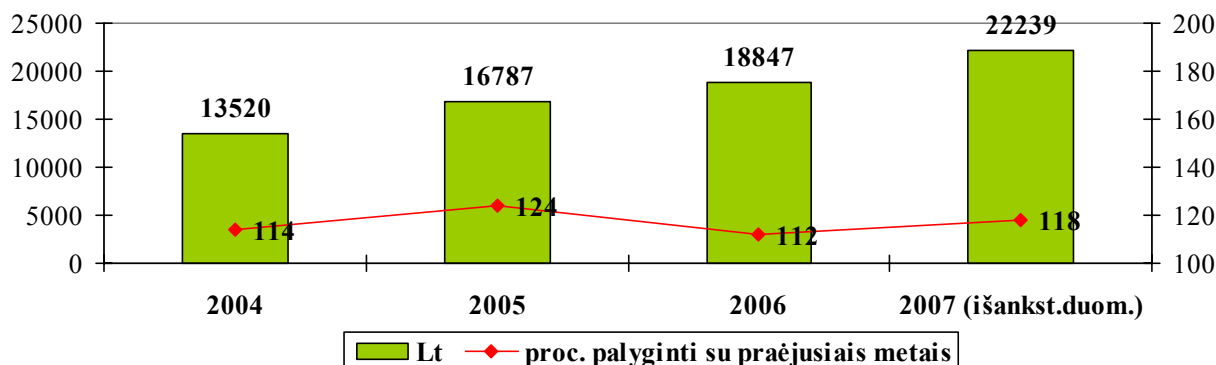

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV

Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos maisto pramonėje, 2004–2006 m. kasmetinis prieaugis 5,9–10,9 proc., 2007 m. - 10 proc. (išankstiniai duomenys).

3. Darbo našumo pokytis žemės ūkyje ir maisto pramonėje, proc.:

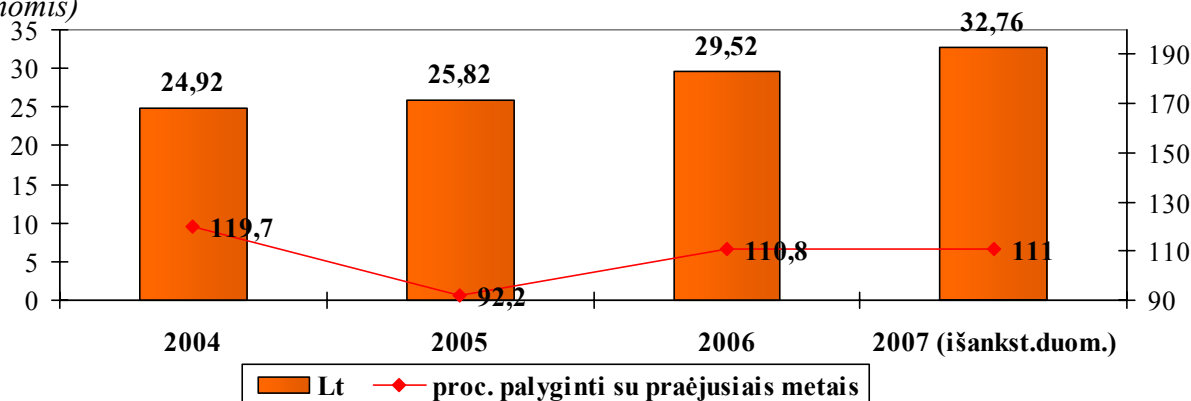
3.1. Pridėtinė vertė, sukurta vienam dirbančiajam žemės ūkyje (Lt, to meto kainomis)

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV

Bendroji pridėtinė vertė, sukurta žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose, skaičiuojant vienam dirbančiajam žemės ūkyje, pastaraisiais metais didėja. 2007 m., palyginti su 2006 m., ji padidėjo 18 proc. (išankstiniai duomenys).

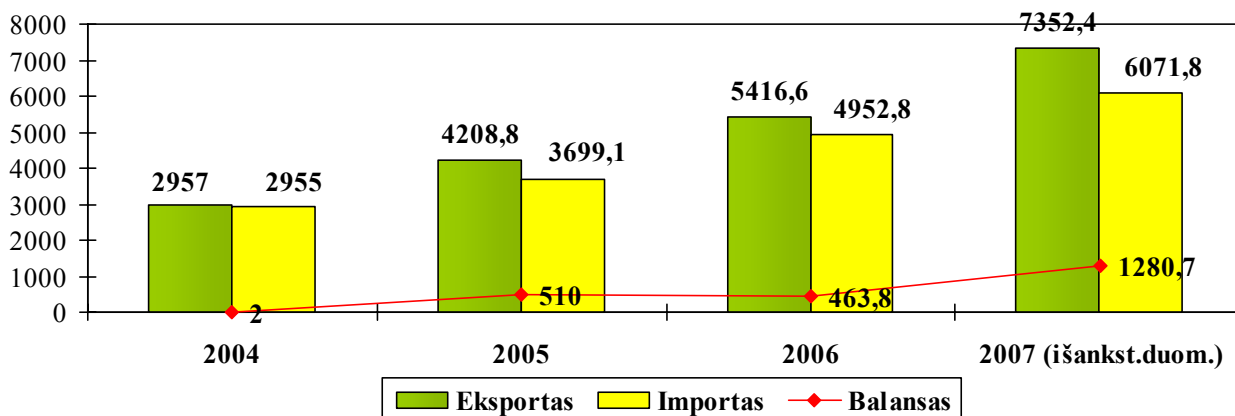
3.2. Maisto pramonėje sukurta pridėtinė vertė, tenkanti vienai dirbtai valandai (Lt, to meto kainomis)

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV

2007 m. maisto produktų, gėrimų ir tabako gamyboje darbo našumas, palyginti su 2006 m., išaugo 11 proc. (išankstiniai duomenys).

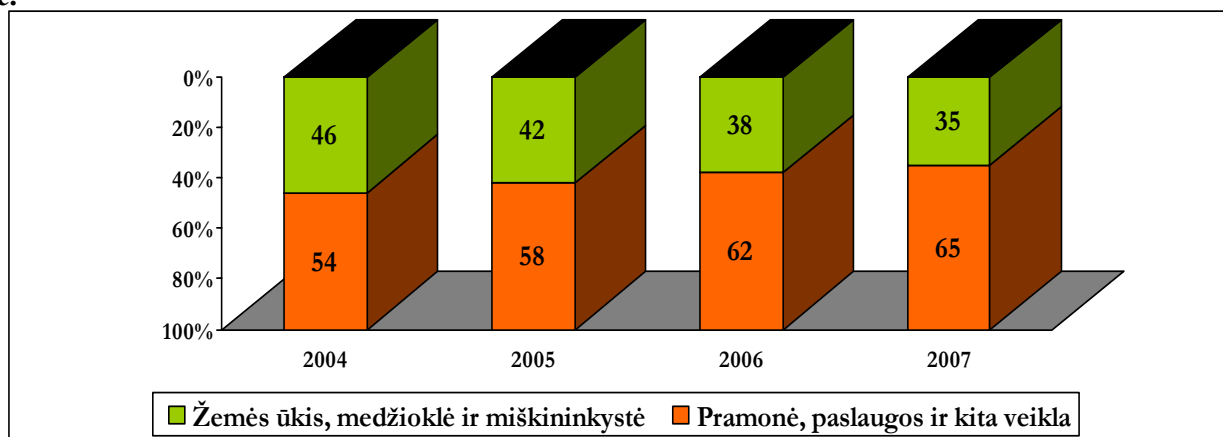
4. Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto pokytis palyginti su praėjusiais metais, proc.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV

Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto vertė 2007 m. išaugo 36 proc., o teigiamas prekybos balansas - iki daugiau kaip 1,2 mlrd. Lt (išankstiniai duomenys).

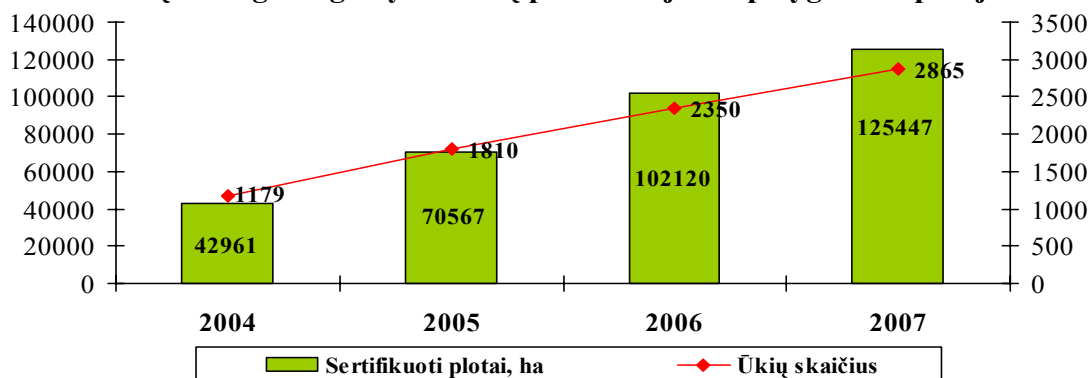
5. Ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis iš visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime, proc.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV

Teikiant paramą alternatyvios veiklos plėtrai, ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis kasmet didėja. 2007 m. užimtųjų žemės ūkyje, medžioklėje ir miškininkystėje buvo 35 proc., pramonėje, paslaugose ir kitoje veikloje – 65 proc., skaičiuojant nuo visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime.

6. Sertifikuotų ekologinės gamybos ūkių ploto didėjimas palyginti su praėjusiais metais

Šaltinis: Žemės ūkio ministerijos duomenys

Sertifikuoti ekologinės gamybos plotai Lietuvoje kasmet didėja. 2007 m. sertifikuotų ekologinės gamybos ūkių plotai padidėjo 23 proc., lyginant su praėjusiais metais. Sertifikuoti 2865 ekologinės gamybos ūkiai, o sertifikuotų ekologinės gamybos ūkių plotas sudaro 125,4 tūkst. ha.

Institucijos vykdytos programos

1. Specialioji kaimo rėmimo programa (kodas 29.1)

Programos tikslas - plėtoti konkurencingą ir efektyvų žemės ir maisto ūkį, gerinti žemės ūkio produkcijos ir maisto produktų kokybę.

Programos lėšomis buvo finansuojamos:

Ankstesniais metais neapmokėtos išlaidos ir tęstinės priemonės (parama ūkiams modernizuoti, veisliniams gyvūnams įsigyti, draudimo įmokoms kompensuoti, kitoms neapmokėtoms išlaidoms);

Valstybės pagalbos priemonės (parama augalų sertifikuotai veislinei sėklai ir veisliniams gyvūnams įsigyti, gyvulių veislininkystei, akvakultūrai, kokybiškų produktų gamybos ir kokybės tyrimo sistemos plėtrai, kreditų palūkanoms kompensuoti, nelaimės atveju, draudimo įmokoms kompensuoti, pasėlių nuostolių dėl nepalankių oro sąlygų rizikos valdymo mechanizmui sukurti, žemdirbių švietimui ir konsultavimui, moksliniams tyrimams, žemės ūkio tarptautinėms ir respublikinėms parodoms, mugėms, žemės ūkio konkursams organizuoti, augalų ir augalinių produktų ligų naikinimo sistemai įgyvendinti, šalutiniams gyvūniniams produktams tvarkyti ir kt.);

Administravimo ir kontrolės priemonės (skiriamos lėšos žemės ūkio informacinei sistemai diegti ir palaikyti, rinkos informacinės sistemos, atitinkančios ES reikalavimus, plėtojimo programai vykdyti, Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus paramos administravimo registrų duomenų bazėms ir informacinėms sistemoms diegti ir palaikyti, paramai žemdirbių asociacijoms narystės ES žemės ūkio organizacijose mokesčiui mokėti, gyvulių skerdenų klasifikavimo sistemai įgyvendinti, Lietuvos valstybinio žuvininkystės tyrimų centro įgyvendinamiems *INTERREG* programos projektams avansuoti ir kt.);

Parama kaimo bendruomeninėms organizacijoms;

Priemonės Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje programai įgyvendinti;

Žemės ūkio produktų kiekių, buvusių Lietuvos laisvoje apyvartoje įstojimo į Europos Sąjungą dieną ir viršijusių kiekius, kuriuos galima laikyti įprastinėmis atsargomis 2004 m. gegužės 1 d., šalinimo išlaidos ir kitos priemonės.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

401. Teikti garantijas dėl kredito įstaigų paskolų, taip sudaryti palankesnes sąlygas ūkininkams ir kitiems smulkaus ir vidutinio verslo subjektams gauti lėšų verslui plėtoti.

UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondas (toliau - Fondas) 2007 metais kredito įstaigoms už žemdirbiams, kaimo verslininkams ir žemės ūkio produktų perdirbimo įmonėms išduotus 247,2 mln. Lt kreditų suteikė 142,5 mln. Lt garantijų. Fondo teikiama paslauga pasinaudojo 524 ūkio subjektai arba 13 proc. daugiau nei 2006 m. Daugiausia garantijų per metus suteikta DnB NORD bankui - 27

proc. visų garantuotų kreditų. Ypač aktyviai kreditus žemės ūkio plėtrai teikė Parex bankas. Šiam bankui 2007 m. suteikta beveik 9 kartus daugiau garantijų nei 2006 m.

Žemės ūkio veikla reikalauja didelių investicijų, todėl nė vienas žemdirbys negali sėkmingai plėtoti ūkininkavimo be stipraus finansinio pagrindo. Siekiant sudaryti kuo palankesnes sąlygas žemdirbiams, kaimo verslininkams bei perdirbėjams pasinaudoti Fondo teikiamomis garantijomis, 2007 m. buvo patikslinti garantijų teikimą reglamentuojantys teisės aktai - Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugpjūčio 22 d. nutarimas Nr. 912 „Dėl Žemės ūkio paskolų garantijų fondo“ ir UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo veiklos nuostatai, pavirtinti žemės ūkio ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. 3D-330. Atsisakius kreditų terminų bei garantuojamų sumų reglamentavimo atskiriems subjektams bei patikslinus kitas Fondo veiklą reglamentuojančias nuostatas, sudarytos dar palankesnės sąlygos skolintis, plėtoti verslą ar jį pradėti. Fondo teikiama paslauga žemdirbiams leido diegti naujas technologijas, kurti alternatyvius verslus kaime, užtikrino finansavimą ekonomiškai gyvybingiems projektams įgyvendinti.

460. Įgyvendinti ES taikomas priemones (surinkti, išanalizuoti ir pateikti ES Komisijai Lietuvos ūkio subjektų pateiktas žemės ūkio produktų pardavimo skatinimo programas, pagal kurias ūkio subjektams būtų teikiama ES parama), tuo skatinti gaminamų žemės ūkio ir maisto produktų pardavimą vidaus rinkoje ir eksportą į trečiąsias valstybes.

Toliau buvo įgyvendinama „Spiritinių gėrimų, turinčių geografinę nuorodą arba tradicinį apibūdinimą, pardavimo skatinimo bei informavimo veiksmų trečiojoje šalyse programa“. Alkoholiniams gėrimams prekiaujančių įmonių asociacijos pateiktai programai buvo skirta 2 875 000 EUR iš jų, 1 437 500 EUR yra ES finansinis įnašas. Programa - trejų metų trukmės, lėšos jai paskirstytos taip: 2006 m. - 775 489 EUR, 2007 m. - 1 111 034 EUR ir 2008 m. - 988 477 EUR.

Programa siekiama padidinti Lietuvoje pagamintų produktų, kaip ES kilmės produktų, žinomumą bei eksporto srautus ir jų paklausą trečiųjų šalių rinkose. Įgyvendinant programos tikslus ir priemones, akcentuojami šie pagrindiniai teiginiai:

1) Lietuvos produktai, kaip Europos Sąjungos kilmės prekės, yra aukštos kokybės, atitinkantys visus saugos reikalavimus ir puikiai tinkantys vartotojui;

2) Europos Sąjungai išsiplėtus į Rytus, ne tik kad nepablogėjo jos gaminamų produktų kokybė, bet asortimentas pasipildė Rytų Europos valstybių aukštos kokybės produktais. Programos priemonės bus vykdomos JAV, Australijos, Izraelio, Kanados, Ukrainos, Rusijos ir Bulgarijos rinkose.

461. Parengti, patvirtinti ir kasmet tikslinti žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo vidaus rinkoje ir eksporto į trečiąsias valstybes skatinimo priemones – organizuoti Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų eksportuotojų dalyvavimą tarptautinėse parodose, teikti informaciją apie galimas Lietuvoje gaminamų produktų rinkas, kurti lietuviškų maisto produktų įvaizdį pasaulyje, organizuoti seminarus eksporto plėtros ir produktų kokybės klausimais.

Vadovaujantis Ministerijos vykdomų programų priemonėms įgyvendinti skirtų lėšų administravimo nuostatais, patvirtintais žemės ūkio ministro 2006 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. 3D-23

(Žin., 2006, Nr.9-343), Rinkos informacinės sistemos, atitinkančios Europos Sąjungos reikalavimus, plėtojimo programos vykdymo finansavimo taisyklėmis, patvirtintomis žemės ūkio ministro 2006 m. birželio 1 d. įsakymu Nr. 3D-229 (Žin., 2006, Nr. 63-2338), bei atsižvelgiant į 2007 metų ministerijos vykdomų programų priemonėms įgyvendinti skirtų lėšų naudojimo sąmatą, patvirtintą žemės ūkio ministro 2007 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. 3D-108 (žemės ūkio ministro 2007 m. birželio 7d. įsakymo 3D-295 redakcija), ministerija sudarė sutartį su Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra (LŽŪMPRRA) dėl eksporto skatinimo priemonių įgyvendinimo.

Pagal šią sutartį organizuotas Lietuvos maisto pramonės ir žemės ūkio įmonių dalyvavimas 7 tarptautinėse komercinėse parodose:

PRODEXPO, Maskva, 2007.02.12-16.

TUTTOFOOD, Milanai, 2007.05.5-8.

POLAGRA-FOOD, Poznanė, 2007.09.15-17.

ANUGA, Kelnas, 2007.10.13-17.

WORLDFOOD KAZAKHSTAN, Almata, 2007.10.30-11.2.

INTERFOOD & DRINK, Bulgarija, 2007.11.14-17,

AGROBALT 2007, Kaunas, 2007.09.13-16.

Parodose lietuvišką žemės ūkio ir maisto produkciją pristatė nemažai Lietuvos įmonių, be to, parodų metu platinamas Lietuvos maisto produktų eksportuotojų katalogas „Lithuanian Exporters“ kartu su elektronine šio leidinio versija. Šis leidinys platinamas per ambasadas ar atstovybes, nemokamai dalijamas įvairiuose susitikimuose su užsienio partneriais Lietuvoje. Tokiu būdu užsienyje platinama informacija apie Lietuvos pramonės eksportuotojus geriausiai pasiekia potencialius pirkėjus.

Gana svarbi priemonė teikiant informaciją apie produktus tiek Lietuvos, tiek ir užsienio eksportuotojams tebėra „Virtuali mugė“. Puslapyje www.litfood-fair.com nuolat atnaujinamos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos naujienos, „Trade Leads“ sistemoje ieškoma naujų komercinių pasiūlymų. 2007 m. „Virtualioje mugėje“ buvo užsiregistravusios 195 Lietuvos įmonės.

Ministerijos užsakymu Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas atliko mokslinį tiriamąjį darbą „Lietuvos eksporto plėtros galimybių studija“. Jame iširtos potencialių Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų grupių eksporto galimybės į netradicines rinkas. Tyrimo informacija naudinga tiek praktiniu požiūriu, tiek metodologiniu, toliau plėtojant eksporto skatinimo sistemą.

464. Įgyvendinti ES paramos produktų vartojimui didinti priemones, skatinančias vartoti pieno produktus švietimo įstaigose, įgyvendinančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas.

Įgyvendinant ES paramos priemones, skatinančias vartoti pieno produktus švietimo įstaigose, įgyvendinančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas, žemės ūkio ministro 2005 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. 3D-134 patvirtintos paramos už pieną ir jo produktus, suvartotus ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir bendrojo lavinimo mokyklose, administravimo taisyklės. Pagal nustatytas taisykles pieno produktų vartojimas skatinamas vaikų darželiuose ir mokyklose iki ketvirtos klasės kompensuojant visą suvartojamo pieno kainą (dalį iš nacionalinio

biudžeto, dalį iš ES lėšų), o vyresnių klasių vaikams – kompensuojant dalį kainos. Paramos programoje „Pienas vaikams“ 2007 m. dalyvavo 274 pareiškėjai, iš jų 123 ikimokyklinio lavinimo įstaigos, 67 mokyklos ir gimnazijos, 8 vaikų globos namai ir kt. Iš viso pigiau arba nemokamai piena vartoja apie 45 tūkst. vaikų, daugiausia darželinio amžiaus. 2006–2007 mokslo metais programos taikymo mastas padidėjo – švietimo įstaigose moksleiviai suvartojo apie 600 t pieno produktų (pieno ekvivalentu), lyginant su 2004–2005 mokslo metais, kai remiamų pieno ir pieno produktų buvo suvartota tik 17,5 t. Apskaičiuota, kad už piena, suvartotą darželiuose ir mokyklose, bus išmokėta apie 490 tūkst. Lt ES lėšų ir 1145 tūkst. Lt nacionalinių lėšų. ES Komitetui, rengiančiam BŽŪP priemonių supaprastinimo veiksmų planą, buvo pasiūlyta peržiūrėti ir išplėsti paramos teikimo reglamentu nustatytą pieno produktų asortimentą, tačiau šiame teisės akto peržiūros etape buvo peržiūrėtas tik paramos dydžio klausimas.

467. Teikti valstybės garantijas kredito unijoms dėl jų teikiamų kreditų.

Priėmus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugpjūčio 25 d. nutarimą Nr. 930 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugpjūčio 22 d. nutarimo Nr. 912 „Dėl Žemės ūkio paskolų garantijų fondo“ pakeitimo“ (Žin., 2005, Nr. 105-3874), UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondui suteikta teisė garantijas teikti ne tik bankams, bet ir kredito unijoms dėl jų teikiamų kreditų. Taip sudaromos palankesnės kreditavimo sąlygos smulkių ūkininkų ūkių bei alternatyvių verslų plėtrai kaime. Vis aktyviau garantijomis naudojasi ne tik bankų, bet ir kredito unijų klientai. Pirmoji garantija kredito unijai suteikta 2005 m. pabaigoje. 2007 m. kredito unijoms suteiktos 7 garantijos, kurių dėka kredito gavėjai galėjo pasiskolinti iš kredito unijų 1 mln. Lt.

469. Skatinant gaminti aukštos kokybės produktus, remti maisto kokybės schemas, pripažintos nacionaliniu lygiu, sukūrimą ir įgyvendinimą.

Vykdam šią priemonę, žemės ūkio ministro 2007 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 3D-524 „Dėl išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktų“ (Žin., 2007, Nr. 126-5142) patvirtintos Išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktų (toliau – IKP) pripažinimo taisyklės, IKP taryba ir ekspertų komitetas. Parengti ir šiuo metu su socialiniais partneriais derinami Leidimo sertifikuoti IKP suteikimo taisyklių bei IKP specifikacijų projektai, sukurtas ir pateiktas patentuoti ženklas, kuriuo bus ženklinami sertifikuoti IKP produktai.

Pagal ES lygmenyje pripažintų kokybiškų produktų gamybai keliamus reikalavimus, išnagrinėta ir visų suinteresuotų pusių pritarimu EK pateikta bendra Lenkijos ir Lietuvos bitininkų paraiška dėl medaus „Seinijos medus arba Lazdijų medus“ pavadinimo įregistravimo kaip Saugoma kilmės vietos nuoroda.

Rengiantis ES įteisintų genetiškai modifikuotų (toliau – GM) augalų auginimui, kartu su Latvijos ir Estijos ministerijų atstovais aptartas Genetiškai modifikuotų augalų pasėlių sambūvio su tradicinių ir ekologiškų augalų pasėliais taisyklių projektas notifikuotas EK ir patvirtintas 2007 m. lapkričio 16 d. žemės ūkio ir aplinkos ministrų įsakymu Nr.3D-504/D1-608 (Žin., 2007, Nr. 121-4978). Taisyklėse numatyti reikalavimai GM augalų augintojams, kad išvengtų neigiamo poveikio

tradiciniams ir ekologiniams augalams. Bendra Lietuvos pozicija dėl GM augalų auginimo bei GM organizmų teikimo į rinką rengiama ir derinama su suinteresuotom pusėm, vadovaujantis atsargumo principu.

Pasibaigus 3 metų pereinamajam laikotarpiui nuo narystės ES, įsigaliojo žemės ūkio ministro 2007 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-184 patvirtintos Pagalbos kokybiškų žemės ūkio produktų gamybai skatinti teikimo taisyklės (Žin., 2007, Nr. 46-1759), atitinkančios ES reglamentų nuostatas. Siekiant vartotojų pasitikėjimo, tausojant aplinką bei skatinant gamintojų konkurencingumą vidaus ir Bendrijos rinkose, gamintojai skatinami diegti kokybės, aplinkos apsaugos ir maisto saugos vadybos sistemas. Kad tai svarbu ir aktualu, rodo išaugęs įmonių, turinčių tokias sertifikuotas sistemas, skaičius. Lyginant su 2006 m., 35 proc. daugiau maisto tvarkymo įmonių yra sertifikuotos pagal aplinkos apsaugos vadybos LST EN ISO 14001:2005 standartą (19 įmonių), apie 40 proc. daugiau maisto tvarkymo įmonių (17 įmonių) – sertifikuotos pagal maisto saugos vadybos standartus: ISO 22000:2005 (LST EN ISO 22000:2005), RVASVT pagrįstos produktų saugos sistemos reikalavimai, BRC, IFS, DS 3027:2002.

Pagal Veterinarinį patvirtinimą turinčių gyvūninio maisto tvarkymo subjektų registrą, Lietuvoje 2008 m. sausio 20 d. maisto produktus gamina 475 įmonės: 161 mėsos, 15 paukštienos, 1 triušienos, 4 žvėrienos, 96 mėsinės (vidaus rinkai), 14 kiaušinių, 50 pieno, 71 žuvų, 54 šaltieji sandėliai ir 9 kitos įmonės. Beveik tris kartus, palyginus su 2006 metais, padidėjo įmonių, galinčių tiekti savo produkciją Bendrijos rinkai, ir dabar jų yra 320 (iš jų 64 patvirtintos tiekti pagamintą produkciją ir Rusijos Federacijos rinkai).

483. Teikti valstybės paramą įsisteigusioms naujoms kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams).

Valstybė remia naujai įsisteigusius žemės ūkio kooperatyvus. 2007 m. 13 kooperatyvų išmokėta 202 tūkst. Lt valstybės paramos. Tokia finansinė parama kooperatyvų įsikūrimo ir administracinių išlaidų kompensavimui numatyta ir 2008–2013 metais. Lietuvos 2007–2013 metų kaimo plėtros programoje ir su ja susijusiuose teisės aktuose kooperatinėms bendrovėms ir jų nariams numatyti prioritetai, tęsiamas pagal BPD priemonės sudarytų paramos sutarčių su kooperatinėmis bendrovėmis įgyvendinimas.

504. Kasmet numatyti lėšas iš Žemės ūkio ministerijai skirtų asignavimų kaimo bendruomeninėms organizacijoms ir jų projektams remti.

Žemės ūkio ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 3D-593 „Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. vasario 21 d. įsakymo Nr. 3D-80 „Dėl Specialiosios kaimo rėmimo programos 2007 metų išlaidų detalizuotos sąmatos pagal priemones patvirtinimo“ pakeitimo“ 2007 m. kaimo bendruomeninėms organizacijoms remti skirta 6 080 tūkst. Lt.

507. Kasmet numatyti lėšas iš Žemės ūkio ministerijai skirtų asignavimų žemės ūkio nevyriausybinų organizacijų atstovavimui ES struktūrose remti.

Pagal žemės ūkio ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymą Nr. 3D-593 „Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. vasario 21 d. įsakymo Nr. 3D-80 „Dėl Specialiosios kaimo rėmimo programos 2007 metų išlaidų detalizuotos sąmatos pagal priemones patvirtinimo“ pakeitimo“, 2007 m. paramai žemdirbių asociacijoms asocijuotos narystės ES žemės ūkio organizacijose mokesčiui mokėti ir žemdirbių asociacijų atstovavimui ES organizacijose finansuoti bei dalyvavimui tarptautinėse organizacijose skirta 1 200 tūkst. Lt.

Gautų rezultatų palyginimas su numatytais vertinimo kriterijais:

Rezultato kriterijai:

1) *Lietuvos gamintojų žemės ūkio ir maisto produktų rinkos dalies bendroje Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkoje pokytis (planas 0,2 proc.).*

Lietuvos gamintojų žemės ūkio ir maisto produktų rinkos dalis bendroje Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkoje padidėjo 0,2 proc., kaip buvo planuota (*laukiamas rezultatas*).

2) *Profesinių gebėjimų padidinimas (ūkininkų ir kt. kaimo gyventojų dalyvavimų švietimo priemonėse skaičius, lyginant su žemės ūkyje ir medžioklėje dirbančiųjų gyventojų skaičiumi).*

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas: mokymo - švietimo priemonėse dalyvavo 41,6 proc. ūkininkų (planas 40,4 proc.).

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

2. Žemės ūkio ir maisto produkcijos kokybės, saugos, konkurencingumo bei ES reikalavimų įgyvendinimo programa (kodas 32.1)

Vykdam šią programą įgyvendinami ES reikalavimai, siekiama gerinti šalies žemės ūkio, žuvininkystės ir maisto produkcijos kokybę, didinama jos sauga bei skatinamas konkurencingumas vidaus ir užsienio rinkose.

Programos tikslas 01 - išaiškinti tinkamiausias Lietuvos agroklimatinėms sąlygoms augalų veisles, pasižyminčias gausiu derliumi, geros kokybės ir konkurencinga produkcija.

Iš Lietuvos augalų veislių tyrimo stotyse tiriamų 300-350 Lietuvos ir užsienio valstybių selekcininkų sukurtų naujų augalų veislių kasmet išaiškinama 40-50 naujų, ypač geromis ūkinėmis savybėmis pasižyminčių ir tinkančių Lietuvos klimato sąlygomis augalų veislių. Pagal atliktus tyrimus sudaromas patikslintas „Nacionalinis augalų veislių sąrašas“. Taikoma naujų augalų veislių registravimo, teisinės apsaugos joms suteikimo ir veislinės sėklinės medžiagos dauginimo sistema, atitinkanti ES reikalavimus.

Gautų rezultatų palyginimas su numatytais vertinimo kriterijais:

Rezultato kriterijus:

Ūkininkams ir kitiems žemės naudotojams auginant iširtų ir pripažintų geros ūkinės vertės bei tinkamiausiomis Lietuvos sąlygoms naujų veislių žemės ūkio augalus, padidės jų derlingumas (planas 8-10 proc.).

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas. Tinkamiausiomis Lietuvos sąlygoms pripažintu naujų žemės ūkio augalų veislių derlingumas 2007 m. padidėjo apie 9 proc.

Programos tikslas 02 - suteikti pagal ES reikalavimus augalų veislėms teisinę apsaugą, parengti siūlymus dėl naujų veislių įrašymo į ES žemės ūkio augalų ir daržovių veislių bendruosius katalogus.

Rezultato kriterijus:

Pateikti siūlymai Lietuvos selekcininkų sukurtas naujas geros ūkinės vertės veisles įrašyti į ES žemės ūkio augalų ir daržovių veislių bendruosius katalogus (planas 15 vnt.), kas įgalins jų sėklą dauginti ir platinti visose ES šalyse.

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas. Į ES žemės ūkio augalų ir daržovių veislių bendruosius katalogus įrašyti pateikta 20 veislių.

Programos tikslas 03 - organizuoti ir kontroliuoti kiaulių veislininkystės darbą Lietuvoje.

Veislininkystės darbus kiaulininkystėje organizuoja ir koordinuoja Valstybinė kiaulių veislininkystės stotis, kuri yra kiaulių selekcijos koordinavimo centras. Pagal atliktus veislinio prieauglio raumeningumo matavimus ultragarso prietaisais ir kontrolinio kiaulių auginimo bei penėjimo duomenis teikiami pasiūlymai dėl tolimesnio veislinių kiaulių panaudojimo, kuriant labai produktyvias kiaulių bandas veislynuose.

Rezultato kriterijus:

Sukaupta ir apdorota informacija apie įvertintų veislinių kuilių ir paršavedžių veislines ir produktyvumo savybes ir apyskaitos teikiamos kiaulių augintojams bei kitiems suinteresuotiems žemės ūkio veiklos subjektams (planas-100 proc.)

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas – reikiama informacija apie įvertintų veislinių kuilių ir paršavedžių veislines ir produktyvumo savybes sukaupta, apdorota, apyskaitos teikiamos kaiulių augintojams bei kitiems suinteresuotiems žemės ūkio veiklos subjektams.

Programos tikslas 04 - užtikrinti importuojamos ir eksportuojamos augalinės produkcijos atitikimą fitosanitariniams reikalavimams bei užtikrinti efektyvų augalų apsaugos priemonių naudojimą

Ši tikslą įgyvendina Valstybinė augalų apsaugos tarnyba. Pasienio bei augalų apsaugos ir karantino punktų darbas organizuojamas teisės aktais nustatyta tvarka pagal ES reikalavimus. Prognozuojamas augalų ligų ir kenkėjų išplitimas, vykdomas importuojamų į Lietuvos Respubliką augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinis patikrinimas, registruojamos augalų apsaugos priemonės ir kontroliuojamas jų įvežimas, prekyba, saugojimas ir naudojimas.

Rezultato kriterijai:

1) Į Lietuvos Respubliką įvežami sveiki augalai ir augaliniai produktai, kurių fitosanitarinė kontrolė atliekama pasienio fitosanitarinės kontrolės postuose, regioninių augalų apsaugos ir karantino punktų kontroliuojamų augintojų Lietuvoje užauginami augalai ir augaliniai produktai atitinka fitosanitarinius reikalavimus (planas 100 proc.).

2) *Kokybiški augalų apsaugos produktai tiekiami į rinką laikantis teisės aktų reikalavimų ir naudojami atsižvelgiant į naudojimo rekomendacijas bei augalų ligų prognozes (planas 100 proc.).*

3) *Augalai ir augaliniai produktai atitinka fitosanitarinius reikalavimus ir su fitosanitariniais sertifikatais gabenami į trečiąsias šalis bei į kitas ES šalis su augalo pasu (planas 100 proc.).*

Pagal numatytus kriterijus rezultatai pasiekti. 2007 m. į Lietuvos Respubliką buvo įvežami sveiki augalai ir augaliniai produktai, kurių fitosanitarinė kontrolė atliekama pasienio fitosanitarinės kontrolės postuose, regioniniai augalų apsaugos ir karantino punktai kontroliavo Lietuvoje užauginamų augalų ir augalinių produktų atitikimą fitosanitarinius reikalavimus. Į rinką tiekti kokybiški augalų apsaugos produktai, laikantis teisės aktų reikalavimų ir naudojami atsižvelgiant į naudojimo rekomendacijas bei augalų ligų prognozes. Augalai ir augaliniai produktai atitinkantys fitosanitarinius reikalavimus, su fitosanitariniais sertifikatais buvo gabenami į trečiąsias šalis bei į kitas ES šalis su augalo pasu.

Programos tikslas 05 - vykdyti dirvožemio agrocheminių savybių, užterštumo bei degradacijos procesų stebėseną ir parengti priemones dirvožemio derlingumui išsaugoti bei neigiamiems procesams sumažinti.

Šį tikslą įgyvendina Lietuvos žemdirbystės instituto Agrocheminių dirvožemio tyrimų centras. Vadovaujantis ES teisės aktais, siekiant užtikrinti dirvožemio derlingumą, sumažinti azoto bei kitą taršą dirvožemyje ir vandenyje, vykdyti žemės našumo vertinimą, tiriami dirvožemio agrocheminiai rodikliai bei jų pokyčiai atskiruose šalies regionuose, skirtingo dirvožemio derlingumo zonose.

Rezultato kriterijus:

Siekiant informuoti žemės ūkio subjektus, kasmet skirtingose agroklimatinėse šalies zonose vertinti dirvožemio agrocheminių savybių pokyčius bei parengti rekomendacijas dirvožemio derlingumui padidinti ir taršai sumažinti, rekomendacijų skaičius (planas 2 vnt.).

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas. Parengtos 2 rekomendacijos dirvožemio derlingumui padidinti ir taršai sumažinti.

Programos tikslas 06 - apsaugoti šalies rinką nuo nekokybiškos, pavojingos gyvybei, kenksmingos sveikatai ir žalingos aplinkai žemės ir miškų ūkio technikos, žemės ūkio produkcijos perdirbimo bei medienos apdorojimo įrangos.

Tikslą įgyvendina Valstybinė mašinų bandymo stotis, kuri paskirta žemės ir miškų ūkio traktorių, jų priekabų ir prikabinamųjų mašinų atitikties įvertinimo ir Europos Bendrijos tipo patvirtinimo įstaiga. Įgyvendinant šį tikslą atliekami žemės ir miškų ūkio technikos bandymai, nustatant visas naudojimo savybes bei saugos lygį pagal ES direktyvas. Plečiama bandymų laboratorijos akreditacijos sritis, Lietuvos standartus pritaikant prie tarptautinių, Europos ir užsienio standartų, rengiami žemės ir miškų ūkio technikos bandymo metodų įmonės standartai. Sertifikuojama žemės ir miškų ūkio technika.

Rezultato kriterijus:

Bus užtikrinta, kad naujai pateikiamos į rinką žemės ir miškų ūkio mašinos (Lietuvoje pagamintos ir įvežamos iš kitur), žemės ūkio produkcijos perdirbimo bei medienos apdirbimo įranga visiškai atitiks teisės aktų nustatytus reikalavimus (planas 100 proc.).

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas.

Programos tikslas 07 - atkurti ir pagausinti žuvų ir vėžių išteklius, sukurti naujas akvakultūros technologijas, plėtoti karpų ir kitų žuvų veislininkystę, parengti rekomendacijas akvakultūros plėtrai bei racionaliam žuvų išteklių naudojimui ir gausinimui.

Tikslą įgyvendina Lietuvos valstybinis žuvininkystės tyrimų centras.

Rezultato kriterijus:

1) Žuvų produkcijos išuvinamuose valstybinės reikšmės vandens telkiniuose padidėjimas lyginant su 2005 metų produkcija (planas 4 proc.)

Pagal numatytus kriterijus rezultatas pasiektas. Apskaičiuota rituolių produkcija pagal elektrožūklės duomenis upėse sudaro apie 4 proc. potencialios produkcijos.

Programos tikslas 08 - vykdyti Kauno marių ir Nemuno baseino žuvų išteklių palaikymo ir gausinimo programas ir žuvininkystės melioraciją

Tikslą įgyvendina Laukystos žuvų veislynas. Siekiant palaikyti žuvų atsargas optimaliame lygyje, veisiama ir išleidžiama į Kauno marias ir Nemuno baseiną vertingų žuvų jaunikliai, rengiami pasiūlymai dėl natūralių nerštaviečių apsaugos bei vandens lygio svyravimo žuvų neršto metu, taip pat žuvų, patenkančių į Kruonio HAE turbinas, mechaninio sužalojimo mažinimo.

Rezultato kriterijus:

Vertingų plėšrių žuvų kiekis palaikomas optimaliame lygyje (planas 20-25 proc.).

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas. Išleidžiant į Kauno marias ir Nemuno baseiną vertingų žuvų jauniklius, vertingos plėšrios žuvys sudaro apie 20 proc.

Programos tikslas 09 - organizuoti ir vykdyti gyvulių produktyvumo kontrolės darbą Lietuvoje

Šį tikslą įgyvendina VĮ „Gyvulių produktyvumo kontrolė“. Gyvulių produktyvumo kontrolė - viena iš pagrindinių veislininkystės darbo sudedamųjų dalių. Gyvulių selekcija neįmanoma be gyvulių produktyvumo kontrolės, jos duomenų kaupimo informacinėse sistemose. Tik tiksliai nustatčius gyvulio veislinę vertę galima daryti atranką ir parinkimą.

Rezultato kriterijus:

Kontroliuojamų gyvulių primilžio didėjimas (planas 4,85 proc.).

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas.

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

3. Informavimo, žemdirbių mokymo, švietimo ir tyrimų programa (kodas 33.1)

Programos tikslas - plėtoti „Leader“ priemonės įgyvendinimo metodinį koordinavimą, dirbančiųjų žemės ūkio ir kaimo plėtros sektoriuje tęstinio mokymo sistemą, modernizuoti

informacijos vartotojų aptarnavimą, informuoti apie Europos Sąjungos žemės ūkio ir kaimo plėtros politiką, vykdyti žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos įgyvendinimo, ekonominių ir socialinių tyrimų programą.

Igyvendinant programos priemones užtikrinama dirbančiųjų žemės ūkio sektoriuje profesinė kompetencija, parengtos Vietos veiklos grupės (VVG) ir kaimo bendruomenės rengti ir įgyvendinti integruotas kaimo plėtros strategijas, rengiama informacinė medžiaga, mokymo literatūra, mokymo programos, plėtojami bibliotekos fondai, modernizuojamas informacijos vartotojų aptarnavimas. Taip pat užtikrinamas institucijos viešumas bei informacijos prieinamumas vartotojui, informuojami žemdirbiai, kaimo vietovių gyventojai bei visuomenė apie žemės ūkio srities aktualijas, žemės ūkio veiklos subjektai aprūpinami informacine literatūra, informacinėmis, reklaminėmis bei techninėmis priemonėmis. Vykdoma žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos įgyvendinimo, ekonominių ir socialinių tyrimų programa, tęsiami Ūkių apskaitos duomenų tinklo (ŪADT) bei jo informacinės sistemos tobulinimo darbai. Žemės ūkio srities aktualijos buvo pristatomos šalies ir užsienio žiniasklaidoje, parengti informaciniai leidiniai, kitos informacinės bei techninės priemonės, padedančios kurti teigiamą žemės ūkio srities įvaizdį.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

147. Rengti naujas ir reguliariai pertvarkyti bei patikslinti esamas žemdirbių tęstinio profesinio mokymo programas, atsižvelgiant į žemdirbių išsilavinimo lygį ir kvalifikacijos tobulinimo poreikius. Inicijuoti naujų žemės ūkio pagrindinio profesinio mokymo programų rengimą.

2007 m. parengta 17 naujų vietos veiklos grupių (VVG) narių ir žemdirbių bei kitų kaimo gyventojų tęstinio mokymo programų ir atnaujinta 10 esamų programų.

503. Įgyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento „Leader+“ pobūdžio priemonę.

Igyvendinant Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento „Leader+“ pobūdžio priemonę, iki 2008 m. sausio 1 d. iš viso išmokėta 3 378 tūkst. Lt paramos.

Gautų rezultatų palyginimas su numatytais vertinimo kriterijais:

Rezultato kriterijai:

1) Įsteigta Vietos veiklos grupių (VVG) skaičius, kurioms suteiktos žinios tinkamai parengti ir įgyvendinti integruotas kaimo plėtros strategijas, planas 40 vnt.

2) Patikslinta VVG narių ir žemdirbių bei kitų kaimo gyventojų tęstinių mokymo programų, planas 10 vnt.

Parengta VVG narių ir žemdirbių bei kitų kaimo gyventojų tęstinių mokymo programų, planas 15 vnt.

3) Institucijos viešumą bei informacijos prieinamumą vartotojui užtikrinančių priemonių skaičius, planas 50 vnt.

4) Informacijos prieinamumas (pasiekiamumas) - besinaudojančių Lietuvos žemės ūkio bibliotekos paslaugomis vartotojų skaičiaus padidėjimas (planas 0,2 proc.)

Pagal visus numatytus kriterijus rezultatai pasiekti.

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

4. Žemės ūkio administravimo ir jo tobulinimo programa (kodas 34.1)

Programos tikslas 01 – sudaryti prielaidas formuoti ir įgyvendinti racionalią žemės ūkio bei žuvininkystės politiką, koordinuoti bendrosios žemės ūkio politikos įgyvendinimo bei tarnautojų atstovavimo ES institucijose procesą.

Programa parengta, siekiant formuoti racionalią žemės ir maisto ūkio bei žuvininkystės politiką, kuri rinkos ekonomikos sąlygomis skatintų konkurencingos produkcijos gamybą, gyventojų užimtumą bei pakankamas šių šakų darbuotojų pajamas, užtikrinti valstybės rezervo funkcionavimą, koordinuoti bendrosios žemės ūkio politikos įgyvendinimo bei tarnautojų atstovavimo ES institucijose procesą, palaikyti tarptautinį tarpžinybinį bendradarbiavimą.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

454. Atsižvelgiant į esamą situaciją ir aplinkos sąlygų analizę, per oficialius susitikimus su ES institucijų ir ES valstybių atstovais nuolat kelti klausimą dėl spartesnio tiesioginių išmokų lygio suvienodinimo su senosiomis valstybėmis narėmis ir galimybės gauti didesnes žemės ūkio produktų gamybos kvotas perspektyviose žemės ūkio produktų gamybos šakose. Aktyviai dalyvauti ES teisėkūros procese siekiant palankaus šių klausimų sprendimo

Lietuvos žemės ir maisto ūkio interesams sėkmingai atstovaujama ES institucijose. Derybose dėl cukraus, vyno, vaisių ir daržovių, spiritinių gėrimų sektorių reglamentavimo pasiekta naudingų Lietuvos žemės ir maisto ūkiui rezultatų. Suformuota ir Vyriausybėje patvirtinta Lietuvos pozicija dėl ES Bendrosios žemės ūkio politikos bei ES biudžeto peržiūros. Diskusijose su kitomis 26 ES šalimis Lietuva siekia apginti nacionalinius interesus, kad ir žemės ūkis liktų konkurencingas, ir kaimas būtų gyvybingas.

Nuo 2007 m. balandžio 1 d. įteisinta pieno kvotų prekyba bei nuoma. Pirmasis elektroninis pieno kvotų pardavimo aukcionas įvyko lapkritį, kuriame 4 861 toną pieno kvotų nusipirko beveik 250 pieno gamintojų, numatančių plėsti pieno gamybą. Tikimasi, kad galimybė pirkti–parduoti kvotą paspartins pieno ūkių stambėjimo tempus.

Gautų rezultatų palyginimas su numatytais vertinimo kriterijais:

Rezultato kriterijai:

1) Lietuvos Respublikos Seimo, Vyriausybės, ministerijos vadovybės, kitų suinteresuotų institucijų ir įstaigų informuotumas apie ES žemės ūkio politiką bei atstovavimą ES institucijose (planas 100 proc.).

2) Efektyvus Lietuvos interesų atstovavimas ES institucijose bei šių institucijų darbo organuose (planas 85-100 proc.).

Pagal numatytus kriterijus rezultatas pasiektas.

Programos tikslas 02 - palaikyti nuolatinius ryšius su ES institucijomis, šalių narių nuolatiniomis atstovybėmis, šalių kandidačių misijomis bei žemės ūkio srityje veikiančiomis visuomeninėmis organizacijomis

Rezultato kriterijus:

1) Užtikrintas ryšys (santykiai) tarp ES ir Lietuvos žemės ūkio srityje veikiančių institucijų (planas 100 proc.).

Pagal numatytus kriterijus rezultatas pasiektas.

Programos tikslas 03 - administruoti žemės ūkio informacinę sistemą bei gerinti institucijų materialinę techninę bazę.

Rezultato kriterijus:

Palaikoma žemės ūkio informacinė sistema (planas 100 proc.).

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas.

Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

5. Specialioji biodegalų gamybos plėtros paramos programa (kodas 41.1)

Programos tikslas - skatinti biodegalų gamybos plėtrą, sudaryti galimybę žemės ūkio produkciją naudoti ne maisto reikmėms.

Programa parengta, vykdant Lietuvos Respublikos biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatymo (Žin., 2000, Nr.64-1940; 2004, Nr. 28-870) nuostatas bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 19 d. nutarimą Nr. 53 „Dėl institucijų, atsakingų už Lietuvos Respublikos biokuro įstatymo įgyvendinimą, paskyrimo“ (Žin., 2001, Nr.7-199).

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

546. Įgyvendinti Biokuro gamybos ir naudojimo skatinimo 2004–2010 metais programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 26 d. nutarimu Nr. 1056 („Dėl biokuro gamybos ir naudojimo skatinimo 2004 – 2010 metais programos patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 133-4786).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 53 „Dėl institucijų, atsakingų už Lietuvos Respublikos biokuro įstatymo įgyvendinimą, paskyrimo“ (Žin., 2001, Nr.7-199) Žemės ūkio ministerija paskirta įgaliota institucija, atsakinga už Lietuvos Respublikos biokuro įstatymo įgyvendinimą degių skystų produktų, išgautų iš biomasės (denatūruoto dehidratuoto etilo alkoholio, biologinės kilmės aliejų metilo ir etilo esterių), gamybos ir naudojimo plėtrą.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatymo bei Programos nuostatas, šalyje biodegalai 2005 metais turėjo sudaryti ne mažiau kaip 2 proc., skaičiuojamus nuo bendro šalies rinkoje esančio benzino ir dyzelino, skirto transportui, energijos kiekio, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 5,75 proc. Išdėstant šiuos kiekius proporcingai pagal metus, 2007 metais biodegalai turėjo sudaryti ne mažiau kaip 3,3 proc. nuo visų degalų.

Iki 2007 metų pradžios biodegalus šalyje gamino dvi įmonės: UAB „Rapsoila“ (gamybinis pajėgumas 30 tūkst. t biodyzelino per metus) ir AB „Biofuture“ (gamybinis pajėgumas 30 tūkst. t bioetanolio per metus. 2007 metais biodyzeliną pradėjo gaminti dar trys įmonės: UAB „Arvi cukrus“ (gamybinis pajėgumas 12 tūkst. t.), KB „SV Obeliai“ (gamybinis pajėgumas 8 tūkst. t.) bei viena iš didžiausių Baltijos šalyse UAB „Mestilla“, kurios gamybinis pajėgumas net 100 tūkst. tonų biodyzelino. Iš viso šalyje 2007 metais pagaminta apie 24,8 tūkst. t biodyzelino ir 15 tūkst. tonų bioetanolio. Jeigu jie visi būtų panaudoti vidaus rinkoje, tai sudarytų apie 3,3 proc. visų transporte sunaudojamų degalų kiekio. Tačiau dėl įvykusios avarijos AB „Mažeikių nafta“ laikinai sustabdė biodegalų įmaišymą į mineralinį kurą ir dėl to gamintojai buvo priversti dalį bioetanolio ir biodyzelino eksportuoti. Pažymėtina, kad AB „Mažeikių nafta“ jau įdiegė ETBE gamybos iš bioetanolio technologiją.

Jau nuo 2008 m. numatomas ženklus biodegalų gamybos augimas – planuojama, kad bus pagaminta apie 30 tūkst. t bioetanolio ir 170 tūkst. t biodyzelino. Biodegalų gamybos apimčių augimas leidžia tikėtis, kad Programos nuostata 2010 m. pagaminti 5,75 proc. biodegalų, skaičiuojant nuo visų transporte sunaudojamų degalų kiekio, bus ne tik įgyvendinta, bet ir žymiai viršyta jau 2008 metais.

Dėl apsirūpinimo savos gamybos žaliavomis artimiausiais metais šalyje problemų neturėtų būti. Bioetanolio gamybai geriausiai tinka kvietrugiai. Be to, bioetanolis gali būti gaminamas ir iš kitų javų, kurių šalyje išauginama pakankamai. 2008 m. bioetanolio gamybai reikės apie 105 tūkst. t javų grūdų, kuriems užauginti reikės 35 tūkst. ha žemės. Biodyzelino gamybai geriausiai tinka rapsai. 2008 m. biodyzelino gamybai reikės panaudoti apie 510 tūkst. t rapsų sėklų, kurioms užauginti reikės 250 tūkst. ha žemės. Mokslininkų skaičiavimai rodo, kad šalyje rapsų plotus, nepažeidžiant sėjomainų reikalavimų ir panaudojus dalį nenaudojamų, apleistų žemių, galima išplėsti iki 350–400 tūkst. ha. Pagal dabar esamą rapsų derlingumą (2 t/ha) galima būtų gauti 700–800 tūkst. t derlių.

Rapsų aliejaus, skirto biodyzelino gamybai, gamintojams, biodegalų gamintojams teikiama valstybės finansinė parama. Paramos gavėjams kompensuojama žaliavos įsigijimo išlaidų dalis: už rapsų toną - 160 Lt, javų grūdų toną – 114 Lt. 2007 m. šios paramos gavėjams išmokėta 24,16 mln. Lt, 2008 m. numatoma išmokėti 26,36 mln. Lt.

Žemės ūkio ministerija nemažai dėmesio skiria bioenergetikos moksliniams tyrimams, jų sklaidai ir eksperimentinei plėtrai, siekia, kad biokuro gamybos ir naudojimo moksliniai tyrimai būtų pripažinti prioritetine mokslinių tyrimų kryptimi. Trijų Baltijos šalių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos žemės ūkio ministrai 2006 metų gegužės 25 d. pasirašė memorandumą dėl bendradarbiavimo bioenergetikos plėtros srityje, kurį vykdant koordinuojami mokslo tiriamieji darbai, derinamos pozicijos, keičiamasi patirtimi.

Gautų rezultatų palyginimas su numatytais vertinimo kriterijais:

Rezultato kriterijus:

Biodegalų kiekis, skaičiuojamas nuo bendro šalies rinkoje esančio benzino ir dyzelino, skirto

transportui, kiekio (planas 3,5 proc.).

2007 m. pagaminta 39 820 tūkst. t biodegalų (buvo numatyta 52 656 tūkst. t). Neįvykdymo priežastys: AB „Mažeikių nafta“ 2007 m. dalį biodegalų, naudojamų maišymui su mineraliniais degalais, naudojo ne šalyje pagamintus o įvežtinius, todėl šalies įmonės, gaminančios biodegalus, negalėjo dirbti pilnu pajėgumu. Biodegalų kiekis, skaičiuojamas nuo bendro šalies rinkoje esančio benzino ir dyzelino, skirto transportui, kiekio, sudaro 3,31 proc.

Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

6. Specialioji paramos teikimo žemės ūkio veiklos subjektams, patyrusiems nuostolių dėl hidrometeorologinių reiškinių, programa (kodas 42.1)

Programos tikslas – teikti paramą žemės ūkio veiklos subjektams, patyrusiems nuostolių dėl nepalankių hidrometeorologinių reiškinių.

Įvertinus šalies žemės ūkyje susiklosčiusią situaciją, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2006 m. rugpjūčio 4 d. nutarimu Nr. 783 paskelbė krašto ekstremalią situaciją žemės ūkyje dėl stichinės sausras. Pagal rajonų savivaldybių administracijų pateiktus duomenis, prašymus kompensuoti patirtus nuostolius pateikė 70 764 žemdirbiai, o patirtų nuostolių suma siekė 695 mln. Lt. Žemės ūkio veiklos subjektai, patyrę nuostolių dėl stichinių hidrometeorologinių reiškinių bei praradę didelę dalį pajamų, susidūrė su sunkumais plėtojant savo ūkį, todėl buvo kreiptasi į Europos Komisiją dėl sutikimo suteikti valstybės pagalbą patirtiems nuostoliams bent iš dalies kompensuoti.

Programa buvo parengta, siekiant žemės ūkio veiklos subjektams, patyrusiems nuostolių žuvus ar nukentėjus žemės ūkio augalams dėl stichinių meteorologinių reiškinių 2006 m., daliai žemės ūkyje susidariusių nuostolių kompensuoti.

Gautų rezultatų palyginimas su numatytais vertinimo kriterijais:

Rezultato kriterijus:

1) Žemės ūkio veiklos subjektų patirtų nuostolių kompensavimo lygis, proc.

Paramą gavo 70 869 žemės ūkio veiklos subjektai, patyrę nuostolius ir pateikę rajonų savivaldybėms prašymus. Buvo išmokėta 36 proc. kompensuotinių nuostolių sumos.

7. Specialioji pereinamojo laikotarpio institucijų plėtros priemonės programa (kodas 50.2)

Programos tikslas - pasirengti užtikrinti ES Bendrosios žemės ūkio politikos ir Bendrosios žuvininkystės politikos priemonių efektyvų vykdymą, įgyvendinant Pereinamojo laikotarpio institucijų plėtros priemonės projektus.

Programos uždavinys – sustiprinti Žemės ūkio ministerijos ir jai pavaldžių institucijų administracinius gebėjimus bei patobulinti žemės ūkio informacinės sistemos sudedamąsias dalis, įgyvendinant žemės ūkio sektoriaus Pereinamojo laikotarpio institucijų plėtros priemonės projektus.

Įgyvendinant programą, 2007 m. buvo vykdomi 5 projektai:

„Importo/eksporto administravimas, Rinkos informacinė sistema, efektyvus Žemės ūkio apskaitos duomenų tinklo naudojimas ir ekologinė žemdirbystė“;

- „Tolimesnis žemės ūkio intervencinių priemonių administravimo ir kontrolės stiprinimas“;
- „Administracinių gebėjimų bei kontrolės sistemos stiprinimas augalininkystės srityje“;
- „Administracinių gebėjimų stiprinimas žuvų produkcijos bei kontrolės srityse“;
- „Nacionalinės mokėjimo agentūros pasirengimas bendrosios žemės ūkio politikos reformai“.

Gautų rezultatų palyginimas su numatytais vertinimo kriterijais:

Rezultato kriterijus:

1) *Sustiprinti Žemės ūkio ministerijos ir jai pavaldžių institucijų administraciniai gebėjimai (planas 100 proc.).*

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas. Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

8. Specialioji Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Orientavimo skyriaus programa (BPD įgyvendinti) (kodas 60.4)

Programos tikslas – įgyvendinant kaimo plėtros priemones pagal Lietuvos 2004-2006 metų bendrojo programavimo dokumentą, sukurti pažangų žemės ūkio ir miškininkystės sektorių, investuojant tiek į alternatyvią veiklą, tiek į tradicinį ūkininkavimą, užtikrinti palankias ekonomines ir socialines sąlygas kaime

Lietuvos 2004-2006 metų bendrojo programavimo dokumento Kaimo plėtros ir žuvininkystės prioriteto kaimo plėtros priemonės finansuojamos iš Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Orientavimo dalies bei Lietuvos Respublikos nacionalinio biudžeto. Vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos reikalavimų, keliamų struktūrinės paramos įgyvendinimui, yra finansinis šalies narės indėlis, t. y. iki 20-50 proc. programos lėšų turi būti iš valstybės biudžeto, o 50-80 proc. sudaro iš Europos Sąjungos skiriami asignavimai. Paramos lėšos administruojamos, remiantis Europos Bendrijos Tarybos reglamentų Nr.1260/1999, Nr. 438/1999, Nr.1257/1999 ir Nr. 817/2004 reikalavimais.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

453. Įgyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento, patvirtinto 2004 m. birželio 18 d. Komisijos sprendimu C(2004)2120 ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 2 d. nutarimu Nr. 935, ir Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano, patvirtinto 2004 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2004)2949, kaimo plėtros priemonės, kuriose kaimo plėtros paramos mastas nustatytas vadovaujantis 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai ir iš dalies pakeičiančiu ir panaikinančiu tam tikrus reglamentus.

2004–2006 m. programiniai dokumentai sėkmingai įgyvendinami. Pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumentą iki 2007 m. pabaigos išmokėta 514 mln. Lt, t. y. 77,5 proc. lėšų, įgyvendinant Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano kaimo plėtros priemones – per 1,4 mlrd. Lt (be papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų), arba apie 83 proc. lėšų. Parama pagal šiuos programinius dokumentus bus visiškai baigta mokėti iki 2008 m. pabaigos.

472. *Igyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonę „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ (veiklos sritys „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“, „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“).*

Spręsti gyventojų, turinčių smulkius ir nekonkurencingus ūkius, socialines ekonomines problemas, padeda alternatyvių žemės ūkiui verslų kaime rėmimas. Įgyvendinant Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritis „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“ iš viso išmokėta per 69,7 mln. Lt, parama suteikta 131 projektui.

Investicinė parama alternatyviai žemės ūkio veiklai toliau bus teikiama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos, patvirtintos 2007 spalio 19 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2007)5076, III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ ir IV krypties „Leader metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijos įgyvendinimas“. Paraiškos pagal šias programos priemones pradėdamos rinkti 2008 m.

475. *Teikti prioritetinius balus keičiantiesiems tradicinį ūkininkavimą į alternatyvią veiklą pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritis „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“*

Keičiantiesiems tradicinį ūkininkavimą į alternatyvią veiklą, teikti prioritetiniai balai pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritis „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“. Pareiškėjams, pateikusiems paraiškas paramai pagal priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritis „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“ pagal Gairėse nustatytą projekto naudos ir kokybės vertinimo šimtabalę sistemą, 25 prioritetiniai balai buvo teikiami tiems pareiškėjams, kurių projektai įgyvendinami mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse.

476. *Igyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“.*

Įgyvendinant Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ iš viso išmokėta 55,4 mln. Lt paramos.

480. *Igyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonės „Investicijos į žemės ūkio valdas“ ir „Žemės ūkio produktų perdirbimo ir rinkodaros gerinimas“.*

pagal kurias kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams) numatyti prioritetai ir kiti ypatumai, taip pat priemonę „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ (veiklos sritys „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“.

Igyvendinant Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemones „Investicijos į žemės ūkio valdas“, „Žemės ūkio produktų perdirbimo ir rinkodaros gerinimas“, taip pat priemonę „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ (veiklos sritys „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“), kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams) numatyti prioritetai ir kiti ypatumai. Pagal priemonę „Investicijos į žemės ūkio valdas“, prioritetiniai balai suteikiami priklausomai nuo projektą pateikusios kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narių skaičius. Daugiau nei 50 narių turintys kooperatyvai galėjo gauti maksimalų prioritetinių balų skaičių – 20.

Igyvendinant priemonę „Žemės ūkio produktų perdirbimo ir rinkodaros gerinimas“ paramą galėjo gauti kooperatinės bendrovės (kooperatyvai), užsiimančios žemės ūkio produktų perdirbimu ir atsakingi už investavimą į kooperatines bendroves (kooperatyvus). Paramą kooperatinės bendrovės (kooperatyvai) galėjo gauti žemės ūkio produkcijos perdirbimui savo reikmėms. Atliekant projektų naudos ir kokybės vertinimą kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pateiktiems projektams buvo suteikiami prioritetiniai balai. Daugiau nei 50 narių turintys kooperatyvai galėjo gauti maksimalų prioritetinių balų skaičių – 15.

Pagal priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritį „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ parama buvo teikiama naujai įsikūrusiems kooperatyvams, t.y. nebuvo taikomas reikalavimas veikti ne trumpiau kaip 12 mėn. iki paraiškos teikimo.

503. Įgyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento „Leader+“ pobūdžio priemonę

Pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento „Leader+“ pobūdžio priemonę iš viso išmokėta 3 378 tūkst. Lt parama pagal pasirašytas 107 sutartis.

Gautų rezultatų palyginimas su numatytais vertinimo kriterijais:

Rezultato kriterijai:

1) Paramą gavusių jaunujų ūkininkų dalis nuo bendro paramą gavusių ūkių skaičiaus (planas 25 proc.)

Gerai BPD priemonių paramą įsisavino jaunieji ūkininkai. Jaunujų ūkininkų skaičius nuo bendro paramą gavusių ūkių skaičiaus sudaro 85 proc. (60 proc. punktų daugiau nei planuota).

2) Paramos dėka išsaugotų ir naujai sukurtų darbo vietų skaičius (planas - >5000).

Igyvendinant paramos pagal BPD projektus, išsaugota ir naujai sukurta 19854 darbo vietų.

3) Besinaudojančių konsultavimo ir mokymo paslaugomis skaičius (planas 16500 vnt).

Konsultavimo ir mokymo paslaugomis naudojosi 16583 žmonės.

4) *Apželdintas miškais plotas (planas - 5000 ha).*

Mišku apželdinta 257,2 ha (5,1 proc. planuoto ploto).

5) *Lietuvos savivaldybių, pasinaudojusių BPD parama žemės ūkio vandentvarkos projektams įgyvendinti (planas 30 proc.).*

BPD parama žemės ūkio vandentvarkos projektams įgyvendinti pasinaudojo 43 proc. šalies savivaldybių, arba 13 proc. punktų daugiau negu planuota.

Pagal numatytus programos kriterijus pasiekti visi rezultatai, išskyrus apželdinimo mišku priemonę. Paremtų projektų, susijusių su miškų ūkio plėtra, skaičius yra mažesnis nei planuota, nes pareiškėjai pagal priemonę „Miškų ūkis“ nebuvo labai aktyvūs, o prašomos paramos dydis buvo maksimalus, todėl sutarčių pasirašyta mažiau nei planuota. Keičiant BPD priedą, dalis šiai priemonei skirtų lėšų buvo perskirstytos kitoms priemonėms.

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

9. Specialioji Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus programa (kodas 60.5)

Programos tikslas – skatinti kaimo bendruomenės ekonominės veiklos įvairovę, gerinti ūkių struktūrą, užtikrinti žemės ūkio veiklos subjektų pajamas ir žemės ūkio veiklos suderinamumą su aplinkosaugos reikalavimais.

Parama pagal šią programą teikiama žemės ūkio subjektams, atitinkantiems Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonėse numatytus kriterijus. Skatinant ūkių struktūros gerinimą bei ūkių plėtimą ūkininkai gali pasitraukti iš prekinės žemės ūkio gamybos dar iki pensinio amžiaus ir už tai gauti paramą; remiamas žemės ūkio produktų gamybos metodų, skirtų apsaugoti aplinką ir išlaikyti tradicinę kaimo aplinką, taikymas; remiami ūkiai mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse ir vietovėse su aplinkosaugos reikalavimais, siekiant palaikyti jų pajamas; sudaromos sąlygos pusiau natūrinių restruktūrizuojamų ūkių konkurencingumui didinti; teikiama parama ES keliamų veterinarijos ir sanitarijos bei gamtos saugos reikalavimams įgyvendinti; remiamas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku, sudarant sąlygas gauti pajamas, alternatyvias žemės ūkiui; didelis dėmesys skiriamas agrarinei aplinkosaugai: paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostų palaikymui, kraštovaizdžio tvarkymui, ekologinio žemės ūkio skatinimui bei retų gyvulių veislių išsaugojimui.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

453. *Įgyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento, patvirtinto 2004 m. birželio 18 d. Komisijos sprendimu C(2004)2120 ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 2 d. nutarimu Nr. 935, ir Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano, patvirtinto 2004 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2004)2949, kaimo plėtros priemonės, kuriose kaimo plėtros paramos mastas nustatytas vadovaujantis 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentu (EB)*

Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai ir iš dalies pakeičiančiu ir panaikinančiu tam tikrus reglamentus.

2004–2006 m. programiniai dokumentai sėkmingai įgyvendinami. Pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumentą iki 2007 m. pabaigos išmokėta 514 mln. Lt, t. y. 77,5 proc. lėšų, įgyvendinant Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano kaimo plėtros priemones – per 1,4 mlrd. Lt (be papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų), arba apie 83 proc. lėšų. Parama pagal šiuos programinius dokumentus bus visiškai baigta mokėti iki 2008 m. pabaigos.

468. Įgyvendinant Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Agrarinė aplinkosauga“, mokėti tiesiogines išmokas už sertifikuotus ekologinės gamybos plotus ir sertifikuotus ekologinės žuvininkystės tvenkinių plotus.

Pagal Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ Ekologinio ūkininkavimo programą mokamos kompensacinės išmokos už sertifikuotus ekologinės gamybos plotus. Iš viso išmokėta 221,82 mln. Lt paramos (2007 m. – 26,43 mln. Lt).

Iš nacionalinės paramos lėšų mokamos kompensacinės išmokos plėtojantiems ekologinę tvenkinių žuvininkystę. 2007 m. ekologiškai žuvininkystei remti panaudota 1,02 mln. Lt Specialiosios kaimo rėmimo programos lėšų.

470. Įgyvendinti kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemones „Parama pusiau natūriniam restruktūrizuojamiems ūkiams“ ir „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“.

Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos duomenimis, pagal priemonę „Parama pusiau natūriniam restruktūrizuojamiems ūkiams“ iš viso išmokėta 22,14 mln. Lt (2007 m. – 4,42 mln. Lt), pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ – 251,23 mln. Lt. (2007 m. – 22,84 mln. Lt).

475. Kompensuoti ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse prarastas pajamas pagal kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir vietovės su aplinkosauginiais apribojimais“. Teikti prioritetinius balus keičiantiems tradicinį ūkininkavimą į alternatyvią veiklą pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritis „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo ir amatų skatinimas“.

478. Įgyvendinti kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir vietovės su aplinkosauginiais apribojimais“

Pagal Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir vietovės su aplinkosaugos apribojimais“, ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse kompensuojant prarastas pajamas iš viso išmokėta 611,4 mln. Lt.

Pareiškėjams, pateikusiems paraiškas paramai pagal priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritis „Žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapusio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių“ ir „Kaimo turizmo

ir amatų skatinimas“ pagal Gairėse nustatytą projekto naudos ir kokybės vertinimo šimtabalę sistemą, 25 prioritetiniai balai buvo teikiami tiems pareiškėjams, kurių projektai įgyvendinami mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse.

493. *Įgyvendinti Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“.*

Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos duomenimis, pagal šią priemonę iš viso išmokėta 17,0 mln. Lt paramos.

Gautų rezultatų palyginimas su numatytais vertinimo kriterijais:

Rezultato kriterijai:

1) *Paramos sklaida (paramą gavusių žemės ūkio subjektų dalis nuo bendro žemės ūkio naudmenas deklaravusių subjektų skaičiaus (planas – 52,7 proc.).*

Paramą gavę žemės ūkio veiklos subjektai sudaro 55 proc. visų deklaravusiųjų žemės ūkio naudmenas.

2) *Ūkių struktūros gerinimas (planas - vidutinio valdos dydžio padidėjimas 4 proc.)*

Pasinaudojusiųjų parama žemės ūkio veiklos subjektų vidutinis valdos dydis padidėjo 33 proc.

3) *Žemės ūkio naudmenų, kur laikomasi aplinkosauginių apribojimų, dalis nuo visų naudojamų žemės ūkio naudmenų (planas - 0,9 proc.).*

Žemės ūkio naudmenų, kur laikomasi aplinkosauginių apribojimų, dalis nuo visų naudojamų žemės ūkio naudmenų sudaro 1 proc.

Pagal numatytus kriterijus rezultatai pasiekti. Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

10. Specialioji žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės programa (kodas 60.6)

Programos tikslas - siekti subalansuoto išteklių valdymo, remiant žvejojimo laivų bei įmonių modernizavimą vietovėse, kur verčiamasi žuvininkyste.

Programa parengta siekiant pritaikyti žvejojimo pajėgumą esamiems žuvų ištekliams, sukuriant modernų, konkurencingą bei rentabilę žvejojimo laivyną, sukurti palankias sąlygas, žvejojimo veiklos plėtrai, užtikrinti vertingų žuvies išteklių plėtrą, plėtoti akvakultūrą didinant jos konkurencingumą ir modernizuoti bei racionalizuoti žuvininkystės produktų perdirbimą ir rinkodarą, pagerinti jų konkurencingumą ir padidinti pridėtinę vertę, sukurti sąlygas bendram rinkos organizavimui, pagerinti priekrantės žvejojimo sąlygas ir sušvelninti žvejojimo veiklos nutraukimo socialinius padarinius.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

498. *Įgyvendinti Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonės – modernizuoti žvejojimo laivyną ir žuvų perdirbimo pramonę, didinti jų konkurencingumą tarptautinėse rinkose.*

Didelės įtakos žvejybos pajėgumų subalansavimui su žuvų ištekliais bei žuvininkystės plėtrai turėjo Lietuvos 2004–2006 m. programinio bendrojo programavimo dokumento Kaimo plėtros ir žuvininkystės prioriteto žuvininkystės priemonės. 2007 metais, tęsiant Specialiosios žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės programos įgyvendinimą, buvo vykdomi kvietimai teikti paraiškas pagal 4.8 priemonės veiklos sritį „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ (parama skirta 1 projektui), pagal 4.9 priemonės veiklos sritį „Akvakultūra“ (parama skirta 9 akvakultūros įmonėms gamybos bazių, ūkių modernizavimui ir plėtrai), 4.10 priemonės veiklos sritį „Kompensacijos žvejams, netekusiems darbo žvejybos laivuose dėl jų veiklos nutraukimo visam laikui“ (kvietimo pabaiga - 2008 m. vasario 6 d.).

Gautų rezultatų palyginimas su numatytais vertinimo kriterijais:

Rezultato kriterijus:

Modernizuotų žvejybos laivų bei žuvininkystės įmonių procentas nuo bendro Lietuvos žuvininkystės įmonių skaičiaus (planas - 1 proc.).

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas. Tęsiant Specialiosios žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės programos priemonių įgyvendinimą, modernizuota 5 proc. žvejybos laivų bei žuvininkystės įmonių nuo bendro Lietuvos žuvininkystės įmonių skaičiaus.

Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

11. Specialioji tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimo programa (kodas 65.1)

Programos tikslas – užtikrinti žemės ūkio veiklos subjektų pajamas ir žemės ūkio veiklos suderinamumą su aplinkosaugos reikalavimais, didinti žemės ūkio ir maisto produktų konkurencingumą vidaus ir užsienio rinkose.

Nuo 2007 m. palaiptiesniui pradėtas įgyvendinti paramos atsiejimo nuo gamybos principas, t. y. tiesioginės išmokos nepriklauso (nėra siejamos) nuo gamybos apimčių paraiškos teikimo metais, kaip buvo anksčiau, o priklauso nuo gamybos apimčių pasirinktu vadinamu istoriniu laikotarpiu.

Programos lėšomis mokėtos papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos.

Gyvulininkystės sektoriuje mokėtos papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos žemės ūkio veiklos subjektams už skerdziamus galvijus, bulius, karves žindenes ir ėriavedes, taip pat išmokos už kvotinį (parduotą) pieną. Augalininkystės sektoriuje - papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos už žemės ūkio naudmenų plotus (grūdinių augalų, rapsų ir kt. ES remiamų augalų, linų, baltymingųjų augalų bei energetinių augalų augintojams).

Programos lėšomis taip pat įgyvendinamos žemės ūkio rinkos reguliavimo priemonės - intervencinės priemonės, eksporto subsidijos, privataus produkcijos saugojimo rėmimas, skiriamos lėšos paramos schemų įgyvendinimui (pvz., pieno suvartojimo skatinimui) ir kt.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

459. Taikyti intervencinius pirkimus ir paramą privačiam produktų saugojimui grūdų sektoriuje ir pagal poreikį pieno sektoriuje.

Intervencinis grūdų pirkimas.

VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra (toliau – Agentūra) grūdų intervencinį pirkimą organizuoja vadovaudamasi ES teisės aktais. Besirengdama 2007/2008 prekybos metais vykdyti grūdų intervencinį pirkimą, Agentūra konkurso būdu atrinko ir pasirašė sutartis su 10 ūkio subjektų intervencinio sandėlio funkcijoms vykdyti.

Tačiau, nepaisant to, kad 2007 m. gautas nemažas grūdų derlius (3 073 tūkst. t), jų supirkimo kainų augimo tendencija, prasidėjusi dar 2006 m. antrame pusmetyje, išliko ir 2007 metais. Vidutinės kviečių ir miežių supirkimo kainos (Lietuvoje vykdoma tik šių grūdų intervencinis pirkimas) tiek vidaus, tiek ES rinkoje, lyginant su intervencinėmis kainomis, padidėjo du kartus, todėl taikyti grūdų rinkos reguliavimo priemonę – intervencinį pirkimą nebuvo poreikio

Grūdų supirkimo kainų augimą lemia pasaulinėje grūdų rinkoje besiklostančios kainų augimo tendencijos: žemės ūkio produktų paklausos didėjimas sparčiai augančios ekonomikos šalyse, ypatingai Kinijoje bei Indijoje (pastarųjų metų derlius šiose šalyse buvo gerokai mažesnis nei prognozuotas dėl nepalankių klimato sąlygų), naujų grūdų realizavimo rinkų, tokių kaip biokuro gamyba, atsiradimas. Be to, dėl nepalankių klimato sąlygos daugelyje grūdus auginančiose ir eksportuojančiose šalyse (sausra Australijoje, karščiai ir sausra centrinėje Europoje, nederlius Ukrainoje) sumažėjus grūdų derliui, susidarė pasaulinis grūdų atsargų nepriteklis.

Kadangi grūdų kainų augimas tiesiogiai įtakoja kitų žemės ūkio sektorių (mėsos, pieno, paukštininkystės) produktų kainų augimą, siekiant bent iš dalies stabilizuoti situaciją grūdų rinkoje, ES Komisija priėmė sprendimą (2007-12-20 reglamentą (EB) Nr. 1/2008) kai kurioms grūdų rūšims (pagal KN kodus) iki 2008 m. birželio 30 d. laikinai nebetaikyti nustatytų importo muitų.

Privatus grūdų saugojimas.

Nuo 2007 metų, pasibaigus iki stojimo į ES taikytoms valstybės pagalbos teikimo pereinamajam laikotarpiui, parama privačiam grūdų saugojimui nebetaikoma. Parama buvo taikoma tik už I ir II klasės kviečių privatų saugojimą siekiant sudaryti palankesnes pardavimo sąlygas, t.y. palaikyti supirkimo kainų lygį. Tačiau 2007 m. esant didelei visų rūšių grūdų paklausai, palankios grūdų supirkimo kainos susiklostė nuo derliaus nuėmimo pradžios, todėl privataus saugojimo problema buvo neaktuali. Pažymėtina ir tai, kad augalininkystės ūkiai turėjo galimybę pasinaudoti ES parama grūdų sandėlių statybai ir/ar jų modernizavimui. Šia parama augalininkystės ūkiai turi galimybę pasinaudoti ir pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones.

Privatus sūrių saugojimas.

Europos Komisija reglamentu nustatė Lietuvai 700 t sūrių, už kuriuos gali būti mokama pagalba, kiekį. Pagal žemės ūkio ministro 2007 m. birželio 18 d. įsakymą Nr. 3D-305, parama už privatų ilgai brandinamų sūrių saugojimą galėjo pasinaudoti dvi pieno perdirbimo įmonės. Tačiau

esant palankiai eksporto rinkų situacijai (paklausos ir kainų didėjimo aspektu), apie 83 tūkst. Lt ES lėšų pagalba už privatų sūrių sandėliavimą 2007–2008 m. laikotarpiu bus išmokėta vienai įmonei.

463. Esant poreikiui, taikyti ES paramos produktų vartojimui didinti priemones, skatinančias vartoti pieno produktus, vaisius ir daržoves, cukrų ir jo produktus pašarų bei maisto gamybos įmonėse ir ne pelno organizacijose.

Igyvendinant ES paramos produktų vartojimui didinti priemones, skatinančias vartoti pieno produktus, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. 3D-375 „Dėl sviesto pardavimo mažesne kaina pelno nesiekiantiems viešiesiems juridiniams asmenims“ (Žin., 2005, Nr. 94-3503) patvirtintas pelno nesiekiančių viešųjų juridinių asmenų, kurie gali pirkti sviestą mažesne kaina iš VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūros patvirtintų tiekėjų, sąrašas. 2007 m. buvo 56 pareiškėjai, pretenduojantys gauti paramą sviestui pirkti, tačiau iš esmės šios priemonės taikymas yra ribotas.

Buvo teikiama parama už valgomųjų ledų gamybai naudojamą sviestą ir grietinėlę. Šią paramą gavo trys įmonės. Tačiau jau 2007 m. pradžioje paramos dydžiai ženkliai sumažėjo, lyginant su 2006 m., o nuo vasaros parama iš viso nutraukta. Todėl 2007 m. parama buvo teikiama tik už 395 t sviesto ir grietinėlės (t. y. 1,8 karto mažiau nei 2006 m.), o apskaičiuota paramos suma - 167 tūkst. Lt. (3,7 karto mažiau nei 2006 m.).

464. Įgyvendinti ES paramos produktų vartojimui didinti priemones, skatinančias vartoti pieno produktus švietimo įstaigose, įgyvendinančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas.

Igyvendinant ES paramos priemones, skatinančias vartoti pieno produktus švietimo įstaigose, įgyvendinančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. 3D-134 patvirtintos paramos už pieną ir jo produktus, suvartotus ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir bendrojo lavinimo mokyklose, administravimo taisyklės. Pagal nustatytas taisykles pieno produktų vartojimas skatinamas vaikų darželiuose ir mokyklose iki ketvirtos klasės kompensuojant visą suvartojamo pieno kainą (dalį iš nacionalinio biudžeto, dalį iš ES lėšų), o vyresnių klasių vaikams – kompensuojant dalį kainos. Paramos programoje „Pienas vaikams“ 2007 m. dalyvavo 274 pareiškėjai, iš jų 123 ikimokyklinio lavinimo įstaigos, 67 mokyklos ir gimnazijos, 8 vaikų globos namai ir kt. Iš viso pigiau arba nemokamai pieną vartoja apie 45 tūkst. vaikų, daugiausia darželinio amžiaus. 2006–2007 mokslo metais programos taikymo mastas padidėjo – švietimo įstaigose moksleiviai suvartojo apie 600 t pieno produktų (pieno ekvivalentu), lyginant su 2004–2005 mokslo metais, kai remiamų pieno ir pieno produktų buvo suvartota tik 17,5 t. Apskaičiuota, kad už pieną, suvartotą darželiuose ir mokyklose, bus išmokėta apie 490 tūkst. Lt ES ir 1145 tūkst. Lt nacionalinių lėšų. ES Komitetui, rengiančiam BŽŪP priemonių supaprastinimo veiksmų planą, buvo pasiūlyta peržiūrėti ir išplėsti paramos teikimo reglamentu nustatytą pieno produktų asortimentą, tačiau šiame teisės akto peržiūros etape buvo peržiūrėtas tik paramos dydžio klausimas.

465. *Igyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 15 d. nutarimo Nr. 177 nuostatas, vykdyti (kartu su savivaldybėmis) Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje programos priemones.*

Programai „Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje“ įgyvendinti Europos Komisija 2007 metais skyrė 11,3 mln. Lt. Iš intervencinių atsargų buvo teikiama parama labiausiai nepasiturintiems asmenims.

Gautų rezultatų palyginimas su numatytais vertinimo kriterijais:

Rezultato kriterijai:

1) Prognozuojamas žemdirbių pajamų (kartu su tiesioginėmis ir kompensacinėmis išmokomis) pokytis lyginant su praėjusiais metais (planas - 8 proc.).

Numatytas rezultato kriterijus pasiektas. Padidėjus žemės ūkio produktų supirkimui, supirkimo kainoms ir paramai žemdirbiams, žemės ūkio produktų gamintojų pajamos, skaičiuojant 1 dirbančiajam žemės ūkyje, 2007 m. padidėjo per 40 proc., palyginti su 2006 m.

12. Specialioji Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programa (kodas 66.1)

Programos tikslas – užtikrinti augimą, didinant žemės, miškų ūkio ir maisto konkurencingumą, sukuriant galimybes ekonominės veiklos kaime įvairinimui ir gyvenimo kokybės kaime gerinimui, tuo pačiu puoselėjant esamas gamtines, žmogiškąsias ir kitas vertybes, mažinant skirtumus tarp miesto ir kaimo ir kitų regionų.

Siekiant pasinaudoti ES skiriama parama kaimo plėtrai naujuoju programavimo laikotarpiu, atsižvelgiant į 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005, L277, p.1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2012/2006 (OL 2006, L384, p.8) nuostatas, parengta Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 programa (toliau–KPP), patvirtinta Europos Komisijos 2007 m. spalio 19 d. sprendimu Nr. C(2007)5076.

Parama iš Specialiosios Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programos bus teikiama žemės ūkio veiklos subjektams, atitinkantiems Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 programos priemonėse numatytus kriterijus. Kaimo plėtros 2007–2013 m. programa sujungia ankstesniojo 2004–2006 m. laikotarpio BPD ir KPP priemonėmis pradėtą veiklą, ją išplečia ir paįvairina. Priemonių žymiai padaugėjo. Programoje numatyta, kad ūkininkai galės pasitraukti iš prekinės žemės ūkio gamybos dar iki pensinio amžiaus, bus remiamas žemės ūkio produktų gamybos metodų, skirtų apsaugoti aplinką ir išlaikyti tradicinę kaimo aplinką, taikymas, remiami ūkininkaujantieji mažiau palankiose vietovėse, sudaromos sąlygos pusiau natūrinių restruktūrizuojamų ūkių konkurencingumui didinti, mokamos kompensacinės išmokos ūkininkaujantiems Natura 2000 vietovėse, teikiama parama ES keliamų veterinarijos ir sanitarijos bei gamtosaugos reikalavimų įgyvendinimui, agrarinei aplinkosaugai, sudaromos sąlygos alternatyviai žemės ūkio veiklai ir kt. priemonės.

Vyriausybės programos priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

495. Panaudojant ES skiriamas lėšas, skatinti trumpos apyvartos energetinių želdinių plantacijų veisimą

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymo (Žin., 2002, Nr. 72-3009) 9 straipsnio 2 dalimi bei 2004 m. spalio 29 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1973/2004, nustatančiu išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1782/2003 nuostatų dėl to reglamento IV ir IVa antraštinėse dalyse numatytų paramos schemų ir atidėtos žemės naudojimo žaliavoms auginti taikymo taisyklės (OL 2004 L 345, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. balandžio 4 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 381/2007 (OL 2007 L 95, p.8), žemės ūkio ministro 2007 m. gegužės 5 d. įsakymu patvirtintos Paramos už energetinius augalus, skirtus biokuro gamybai, administravimo ir kontrolės taisyklės. Taisyklės nustato paramos skyrimo tvarką ir reikalavimus žemės ūkio veiklos subjektams, auginantiems energetinius augalus (įskaitant trumpos vegetacijos medžius ir krūmus) kaip biokuro žaliavą ir juos superkančioms ir perdirbančioms įmonėms.

505. Parengti teisės aktus, kurių reikia Lietuvos kaimo tinklui sukurti

Teisės aktų projektai parengti. Tačiau nors Europos Komisija 2007 m. spalio 19 d. sprendimu Nr. C(2007)5076 patvirtino Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą, Žemės ūkio ministerija, vadovaudamasi teisės aktų hierarchijos principu, negali inicijuoti teisės aktų, detaliai nustatančių Tinklo kūrimo ir veiklos tvarką, tvirtinimo, iki nepriimtas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymo pakeitimo įstatymas, kuriame inicijuojamos nuostatos, susijusios su Lietuvos kaimo tinklo kūrimo principais.

506. Rengiant Lietuvos 2007–2013 metų kaimo plėtros programą ES paramai panaudoti, numatyti priemonės, skirtas kaimo bendruomenių steigimuisi, veiklos plėtrai remti ir jų parengtiems projektams įgyvendinti

Rengiant Lietuvos 2007–2013 metų kaimo plėtros programą, ši nuostata numatyta. Įgyvendinant KPP 4 kryptį „LEADER metodo įgyvendinimas“ siekiama skatinti kaimo plėtrą ir ugdyti bendruomeniškumą vietos iniciatyvos ir partnerystės pagrindu. Pagal šios krypties priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ įgyvendinamomis vietos plėtros strategijomis bus siekiama kaimo žmonių gyvenimo kokybės kaimo vietovėse. Vietos plėtros strategijas rengia ir pagal jas finansuotinas sritis bei priemonės nustato partnerystės principu suburtos vietos veiklos grupės, atstovaujančios kaimo bendruomenes, vietos valdžią ir verslo sektorių. Sprendimus skirti paramą vietos projektams įgyvendinti priims ne valstybės institucijos, o pačios vietos veiklos grupės. Pagal vietos plėtros strategijas galės būti remiami projektai, susiję su KPP 3 krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonėmis (pvz., projektai, susiję su užimtumo kaimo vietovėse didinimu, alternatyviomis žemės ūkiui veiklos rūšimis, smulkiu verslu, amatais, kaimo turizmu, kitų paslaugų sektoriaus plėtojimu), taip pat projektai, susiję su kultūros, švietimo objektų plėtra ir atnaujinimu.

Kvietimas teikti vietos plėtros strategijas atrankai pagal KPP 4 krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ paskelbtas 2007 m. gruodžio 12-17 d. Vietos plėtros strategijų atranka vyksta taikant tęstinę paraiškų rinkimo procedūrą. Žemės ūkio ministerija, atsižvelgdama į vietos veiklos grupių atstovaujama teritorijų gyventojų skaičių, 2007 m. gruodžio mėn. savivaldybių lygiu nustatė paramos dydį vietos plėtros strategijoms įgyvendinti (žemės ūkio ministro 2007 m. gruodžio 12 d. įsakymas Nr. 3D-549).

Programoje numatyti šie 2007-2013 metų rezultato kriterijai :

- 1) *Paramos dėka sukurtų naujų alternatyvių žemės ūkiui darbo vietų skaičius (planas 10000);*
- 2) *Konsultuotų ūkininkų skaičius (planas 65000),
konsultuotų miškų savininkų skaičius (planas 1000);*
- 3) *Ekologinių ūkių plotas (planas 170000 ha);*
- 4) *Apželdintas miškais plotas (planas 24000 ha);*
- 5) *Savivaldybių, kuriose pagerintos viešojo naudojimo vandentvarkos sistemos (planas 30 proc.).*

2007 m. buvo parengta ir patvirtinta žemės ūkio ministro įsakymais dauguma KPP priemonių įgyvendinimo taisyklių, taip pat kiti teisės aktai, reikalingi programos priemonėms įgyvendinti (prekių, paslaugų ir darbų pirkimo, ekonominio gyvybingumo nustatymo, verslo plano rengimo taisyklės, didžiausių įkainių, europinio dydžio vienetų nustatymo metodika ir kt.). Kadangi Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 programą Europos Komisija patvirtino tik 2007 m. spalio mėn., teisės aktai buvo patvirtinti vėliau, nei planuota metų pradžioje. Siekiant, kad paraiškų surinkimo pertrauka tarp praėjusio ir naujojo finansinio laikotarpio paramos priemonių būtų kuo trumpesnė, paraiškos paramai pagal 2007–2013 m. laikotarpio KPP priemones gauti pradėtos rinkti nuo 2007 m. metų pradžios, dar iki programos patvirtinimo, tačiau užtruko jų vertinimas.

2007 m. buvo panaudota 76,4 mln. Lt pagal programos 2 kryptį „Aplinkos ir kraštovaizdžio gerinimas“ (priemonėms „Agrarinė aplinkosauga“, „NATURA 2000 išmokos, susijusios su direktyva 200/60/EC“ ir „Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietoves“), taip pat dalis lėšų, skirtų techninei pagalbai.

13. Specialioji Europos žuvininkystės fondo programa (kodas 67.1)

Programos tikslas – plėtoti žuvininkystės sektorių ir didinti jo konkurencingumą, užtikrinant ekonominę, aplinkos ir socialinę tvarumą, žuvų išteklių tausojimą ir atkūrimą

Programa parengta, atsižvelgiant į reglamento (EB) Nr. 1198/2006 nuostatas, siekiant Lietuvos žuvininkystės sektoriui 2007–2013 metų programavimo laikotarpiu pasinaudoti Europos žuvininkystės fondo parama.

Didžioji dalis laivyno yra pasenusi, žvejybos laivyno efektyvumas nepakankamas, Atlante žvejojančių įmonių žvejybos veikla nėra užtikrinta dėl nuolat keičiamų tarptautinių susitarimų ir nepastovaus kvotų skaičiaus suteikimo. Dėl šių priežasčių, o taip pat siekiant subalansuoti žvejybos pajėgumus su galimybėmis sukurti modernų, konkurencingą bei rentabilėsnį žvejybos laivyną, bus

remiamas žvejojimo laivų veiklos nutraukimas visam laikui, atiduodant į metalo laužą arba perorientuojant į kitą nei žvejojimo veiklą, prioritetą teikiant priekrantės žvejojimo laivams.

Programos lėšomis bus mokamos kompensacijos laivų savininkams, kurie visam laikui nutraukia žvejojimo veiklą ir žvejams, kurie neteko nuolatinio darbo dėl laivų veiklos nutraukimo, kompensacijos laikino žvejojimo veiklos nutraukimo bei ankstyvo pasitraukimo iš žvejojimo sektoriaus atveju, teikiama parama jauniems žvejams, siekiantiems įsigyti pirmą laivą. Laivai bus perorientuojami į kitą nei žvejojimo veiklą ir tokiu būdu skatinamos alternatyvios žvejojimo veiklos (pavyzdžiui turizmas).

Bus siekiama modernizuoti žvejojimo laivus, žvejojiančius Atlanto vandenyne, atvirojoje Baltijos jūroje ir Baltijos jūros priekrantėje, ir vidaus vandenų žvejojimo laivyną, remiamas akvakultūros ūkių modernizavimas ir plėtra, diegiant pažangius gamybos metodus. Tikslu plėsti akvakultūrą ir sukurti daugiau naujų darbo vietų žuvininkystės sektoriuje, parama bus teikiama ir įmonėms, bei ūkininkams, kurie siekia užsiimti versline akvakultūra. Naudojantis parama statomos, plečiamos, įrengiamos ir modernizuojamos žuvų perdirbimo įmonės, gerinama žvejojimo prieklaukų infrastruktūra.

Programoje numatytas 2007-2013 metų rezultato kriterijus:

1) Sukurtų naujų darbo vietų skaičius (planas 200).

Kadangi buvo nukelti mokėjimo prašymų pateikimo terminai, užtruko pateiktų mokėjimo prašymų nagrinėjimas ir tvirtinimas Nacionalinėje mokėjimo agentūroje, panaudota tik 0,28 mln. Lt programos lėšų projektams pagal priemonę „Techninė parama“ avansuoti.

14. Specialioji žuvininkystės duomenų rinkimo programa (kodas 70.1)

Programos tikslas – rinkti ir tvarkyti Europos Bendrijos žvejojimo ištekliams ir žuvininkystės sektoriaus būklei įvertinti būtinus duomenis.

Pagal 2000 m. birželio 29 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1543/2000, nustatantį duomenų, būtinų Bendrosios žuvininkystės politikos vykdymui, rinkimo ir tvarkymo sistemą (OL 2004 m., *specialusis leidimas*, 4 skyrius, 4 tomas, p.288), su paskutiniais pakeitimais padarytais 2007 m. lapkričio 13 d. tarybos reglamentu (EB) Nr.1343/2007 (OL 2007 L300, p.24), 2001 m. liepos 25 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1639/2001, nustatantį Bendrijos minimalią ir išplėstinę duomenų rinkimo žuvininkystės sektoriuje programas bei nustatantį išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1543/2000 taikymo taisykles (OL 2004 m., *specialusis leidimas*, 4 skyrius, 5 tomas, p.161) su paskutiniais pakeitimais padarytais 2004 m. rugpjūčio 27 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1581/2004 (OL 2004, L284, p.6), Lietuva kiekvienais metais privalo pateikti Europos Komisijai Lietuvos žvejojimo duomenų rinkimo nacionalinę programą ateinantiems metams, bei programos įgyvendinimo ataskaitą (už praeitus metus). Programoje pateikiamas duomenų rinkimo sistemos aprašymas bei finansinis planas, kuriame nurodomos programos finansavimo išlaidos. Sutinkamai su 2000 m. birželio 29 d. Tarybos sprendimu 2000/439/EB dėl Bendrijos finansavimo, kuriuo padengiamos valstybių narių išlaidos, patirtos renkant duomenis ir finansuojant tyrimus ir bandomuosius projektus vykdant žuvininkystės politiką (OL 2004 m., *specialusis leidimas*, 4 skyrius,

4 tomas, p.305) su paskutiniais pakeitimais padarytais 2005 m. spalio 6 d. Tarybos sprendimu Nr.2005/703/EEB (OL 2005, L267, p.26) Europos Komisija gali kompensuoti šaliai narei 50 proc. minimalios programos įgyvendinimo išlaidų.

Už duomenų, būtinų bendrajai žuvininkystės politikai vykdyti, rinkimo programos vykdymą bei pateikimą Europos Komisijai yra atsakingas Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos.

Gautų rezultatų palyginimas su numatytais vertinimo kriterijais:

Rezultato kriterijai:

1). *Surinkti, apdoroti ir pirmuoju teikimu siunčiami Europos Komisijai biologiniai ir ekonominiai duomenys apie programos vykdymą atitiks nustatytus Europos Komisijos reikalavimus (planas 90 proc.);*

2). *Įsigyta programinė įranga, leidžianti elektroniniu būdu apdoroti pagal Specialiąją žuvininkystės duomenų rinkimo programą sukauptus duomenis (planas 1 vnt.).*

Numatyti rezultato kriterijai pasiekti. Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

15. Specialioji žemės ūkio biudžetinių įstaigų mokamų paslaugų teikimo programa (kodas 88.1)

Programos tikslas - teikti mokamas paslaugas ūkio subjektams.

Programą sudaro Valstybinio žuvivaisos ir žuvininkystės tyrimų centro, Lietuvos valstybinio augalų veislių tyrimo centro ir augalų veislių tyrimo stočių, Valstybinės kiaulių veislininkystės stoties, Valstybinės mašinų bandymo stoties, Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centro, Laukystos žuvų veislyno, Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto, Lietuvos žemės ūkio bibliotekos įmokamos į valstybės biudžetą specialiosios lėšos, gaunamos už teikiamas paslaugas.

Gautų rezultatų palyginimas su numatytais vertinimo kriterijais:

Numatyti programos rezultatai natūrine išraiška pasiekti, tačiau pajamų už realizuotas prekes ir paslaugas gauta mažiau, nei planuota. Detali informacija apie programos produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

16. Specialioji valstybės rezervo tvarkymo programa (kodas 88.4)

Programos tikslas - užtikrinti tinkamą valstybės rezervo saugojimą.

Rezultato kriterijus:

Sudarytas nustatyto dydžio valstybės rezervas ir užtikrintas jo saugojimas, proc.

Žemės ūkio ministerija yra valstybės rezervo tvarkytoja, atsakinga už tinkamą rezervo išsaugojimą. Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas, programos tikslas įgyvendintas.

Tarpinstitucinių programų ir kitų projektų įgyvendinimas

Žemės ūkio ministerijai pavesta koordinuoti ir kontroliuoti tarpinstitucinės Valstybinės kaimo plėtros 2006–2008 metų programos, patvirtintos Vyriausybės 2006 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 590 (Žin., 2006, Nr. 70-2564), įgyvendinimą.

Be to, ministerija dalyvauja šių tarpinstitucinių programų įgyvendinime: Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programos, Biokuro gamybos ir naudojimo skatinimo 2004-2010 m. programos, Prekių eksporto į trečiąsias valstybes ir prekių išvežimo į Europos Sąjungos valstybes nares plėtros ir skatinimo 2006–2008 m. strateginių kryptių įgyvendinimo programos.

Pagal nustatytą tvarką programas koordinuojančioms institucijoms teikiama informacija apie ministerijos, kaip programoje dalyvaujančios institucijos, priemonių įgyvendinimą.

Patvirtintų asignavimų panaudojimas

Žemės ūkio ministerijai 2007 m. skirti asignavimai pagal patvirtintas programas, įskaitant 2006 m. nepanaudotas lėšas - 2 589 886,6 tūkst. Lt, panaudota 1 937 427,9 tūkst. Lt (kasinės išlaidos), arba 74,8 proc. asignavimų.

Pagal ministerijos 2007 m. strateginiame veiklos plane numatytas programas patvirtinti asignavimai sudaro 2 584 021,1 tūkst. Lt, panaudota 1 933 794,8 tūkst. Lt.

Žemės ūkio ir maisto produkcijos kokybės, saugos, konkurencingumo bei ES reikalavimų įgyvendinimo, Informavimo, žemdirbių mokymo, švietimo ir tyrimų, Žemės ūkio administravimo ir jo tobulinimo, Specialiosios paramos teikimo žemės ūkio veiklos subjektams, patyrusiems nuostolių dėl hidrometeorologinių reiškinių, programų lėšos panaudotos pilnai (99,4-100 proc.). Specialiosios tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimo, Specialiosios biodegalų gamybos plėtros paramos, Specialiosios žuvininkystės duomenų rinkimo programų lėšos 91-95,8 proc.

Programų lėšų nepilno panaudojimo pagrindinės priežastys yra šios:

Specialiosios tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimo programos lėšos pilnai panaudotos nebuvo todėl, kad susiklosčius gerai padėčiai žemės ūkio produktų rinkoje, nevyko šių produktų intervenciniai pirkimai bei viešasis saugojimas. Už 2007 m. deklaruotus pasėlių plotus ir gyvulius pagrindinės tiesioginės išmokos ir papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos mokamos nuo 2007 m. gruodžio 1 d. iki 2008 m. birželio 30 d.

Liko nepanaudota dalis Specialiosios biodegalų gamybos plėtros paramos programos lėšų todėl, kad AB „Mažeikių nafta“ 2007 m. pirmame pusmetyje nepirko šalies biodegalų gamintojų pagamintų biodegalų, o naudojo įvežtinius. Biodegalų gamybos įmonės pagamintus biodegalus buvo priverstos sandėliuoti bei mažinti žaliavos supirkimo apimtis. Pagal Biodegalų gamybos plėtros finansavimo 2007 metais taisyklės, žaliavos turėjo būti nupirktos iki 2007 m. lapkričio 15 dienos, tačiau dėl minėtos priežasties dalis žaliavų (1537 tonos rapsų grūdų bei 8936 tonos javų grūdų) buvo nupirkta po lapkričio 15 d., todėl lėšų likutį 1 264,6 tūkst. Lt reikės apmokėti šiais metais.

Specialiosios pereinamojo laikotarpio institucijų plėtros priemonės programos panaudota 52,2 proc. numatytų lėšų, kadangi visų pagal šią programą vykdomų projektų įgyvendinimo laikotarpis yra 3 metai. Pagal Centrinės projektų valdymo agentūros patvirtintą projektų įgyvendinimo planą sutartys buvo pasirašytos tik 2007 m., jas numatoma užbaigti iki 2008 m. pabaigos.

Specialiosios Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Orientavimo skyriaus programos (BPD įgyvendinti) panaudota 72,6 proc. lėšų. Pagrindinės lėšų nepilno panaudojimo

priežastys: projektų įgyvendinimo terminų nukėlimas ir su tuo susijęs mokėjimo prašymo pateikimo terminų atidėjimai, projektų vykdytojai įgyvendino projektus mažesnėmis sąnaudomis, dėl to sumažėjo tinkamų išlaidų suma, be to, dalis mokėjimo prašymuose nurodytų išlaidų buvo pripažintos netinkamomis.

Specialiosios Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus programos lėšos panaudotos 74,8 proc. dėl šių priežasčių: paraiškų vertinimo metu nustatytos mažesnės išmokų sumos, negu prognozuota, netiksliai prognozuotas lėšų poreikis Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano priemonėms, SAPARD perviršiu padengti, projektus pareiškėjai įgyvendino mažesnėmis sąnaudomis ir vėliau, negu buvo numatyta.

Buvo panaudota 26,2 proc. planuotų Specialiosios Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programos lėšų dėl to, kad Kaimo plėtros 2007–2013 m. programa buvo patvirtinta tik 2007 m. spalio 19 d., todėl kiti teisės aktai, susiję su programa, buvo patvirtinti vėliau nei planuota metų pradžioje. Užsitęsė paraiškų surinkimas ir jų vertinimas, taip pat priemonės „Techninė pagalba“ sutarčių su paramos gavėjais pasirašymas.

Specialiosios žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės programos lėšos panaudotos 36,1 proc., kadangi buvo nukelti mokėjimo prašymų pateikimo terminai, užtruko pateiktų mokėjimo prašymų nagrinėjimas ir tvirtinimas Nacionalinėje mokėjimo agentūroje. Programos priemonių įgyvendinimas ir lėšų išmokėjimas bus tęsiamas 2008 m.

Užsitęsęs priemonės „Techninė parama“ finansavimo taisyklių patvirtinimui, panaudota tik trečdalis Specialiosios Europos žuvininkystės fondo programos numatytų lėšų.

Pagal programas patvirtinti ir panaudoti asignavimai nurodyti institucijos veiklos ataskaitos 2 priede.

IV. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO INSTITUCIJOS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS

- užtikrinti modernaus, konkurencingo žemės ir maisto ūkio bei kaimo plėtrą, smulkaus ūkio kooperaciją, modernizavimą ir gyvybingumą;

- spartinti tolygią kaimo ekonominę ir socialinę raidą, šalia žemės ūkio veiklos kaime ugdant įvairius alternatyvius verslus ir vystant šiuolaikinę infrastruktūrą, sukuriant kaimo gyventojams efektyvaus užimtumo, socialinės gerovės ir tobulėjimo prielaidas;

- tausoti aplinkos išteklius, plėtoti ekologinį ūkininkavimą, ekologiškų produktų gamybos ir tiekimo rinkai nuo lauko iki prekystalio vieningą sistemą, apleistų žemių apželdinimą mišku ir energetiniais augalais, užtikrinti pridėtinės vertės, gaunamos iš naudojamų žemės plotų, didėjimą.

- nuosekliai formuoti maisto sektorių, kaip vieningą sistemą „nuo lauko iki stalo“, orientuotą į rinkos poreikius, pateikiančią šalies vartotojams ir eksportui įvairų kokybišką, saugų maistą;

- skatinti ir stiprinti kaimo bendruomenių veiklą, plėtoti jų partnerystę su verslo ir savivaldos subjektais, atnaujinti kaimus;

- rūpintis jaunimo įtraukimu į kaimo ūkinę, socialinę ir kultūrinę veiklą, skatinti išvykusius iš Lietuvos žmones grįžti į tėviškę, kad čia kurtų savo verslą ir šeimas;

- baigiantis nuosavybės teisių į žemę atkūrimo procesui, pradėti kitą žemės tvarkymo darbų etapą – žemės konsolidaciją, valstybinę žemės tvarkymo politiką orientuojant į konkurencingų ūkių žemės valdų kūrimą ir žemės rinkos aktyvinimą;

- siekti stabilaus ir ilgalaikio balanso tarp žvejojimo pajėgumo ir žvejojimo galimybių, skatinti tausojantį žuvų išteklių naudojimą, jų išsaugojimą ir atkūrimą, sudaryti palankias teisinis ir ekonomines sąlygas žvejojimo, žuvų perdirbimo ir akvakultūros įmonių plėtrai siekiant gaminti ir realizuoti vidaus ir užsienio rinkose kuo daugiau konkurencingos ir kokybiškos žuvų produkcijos.

V. ĮSTAIGŲ PRIE MINISTERIJOS (KURIŲ VADOVAI YRA VALSTYBĖS BIUDŽETO ASIGNAVIMŲ VALDYTOJAI) VEIKLOS TRUMPA APŽVALGA

NACIONALINĖ ŽEMĖS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) strateginiai tikslai:

1. Užtikrinti efektyvų valstybinį žemės tvarkymą ir administravimą, tvarkyti nekilnojamojo turto kadastrą, žemės ir pastatų apskaitą.

2. Užbaigti nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimą ir racionaliame žemės fondo naudojimui sukurti žemės informacinę sistemą.

3. Užtikrinti valstybės politikos įgyvendinimą geodezijos ir kartografijos srityse, kurti georeferencines duomenų bazines, atnaujinti valstybinį geodezinį ir kartografinį pagrindą, ruošti medžiagą valstybės sienos demarkavimui vykdyti.

Tarnyba, įgyvendindama strateginius tikslus, 2007 metais vykdė Žemės tvarkymo ir administravimo programoje, Specialiosios žemės reformos vykdymo ir žemės informacinės sistemos kūrimo programoje bei Lietuvos valstybinio geodezinio pagrindo plėtra ir tobulinimas, Lietuvos teritorijos, ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo kartografavimo programoje numatytas priemones.

Tarnyba, įgyvendindama žemės tvarkymo ir administravimo programos uždavinį - užtikrinti nekilnojamojo turto kadastro apskaitos bei dirvožemių charakteristikų duomenų teikimą vartotojams, parengė Lietuvos Respublikos žemės fondo apskaitos ir Nekilnojamojo turto registre įregistruotų statinių apskaitos duomenis 2007 m. sausio 1 d. Taip pat kiekvieną ketvirtį buvo rengta informacija apie žemės sklypus, įregistruotus Nekilnojamojo turto registre, pagal savivaldybes ir apskritis. Visa informacija, kad vartotojams būtų patogiau ja naudotis, talpinama Tarnybos tinklalapyje.

Siekiant racionaliiau naudoti šalies žemės fondą buvo vykdomas žemės naudojimo ir žemės dangos monitoringas (stebėseną), kurio metu atliekamas žemės išteklių (t.y. žemės naudmenų ir dirvožemio) naudojimo apsaugos, būklės ir kitimo stebėjimas, vertinimas ir prognozė. Šių duomenų naudojimas bus naudingas ūkininkams, planuojant jų ūkinę veiklą.

Siekiant užtikrinti ilgalaikį subalansuotą gamtos išteklių naudojimą, nustatyti žemės našumo balą, nustatyti nepalankias ūkininkauti teritorijas bei užtikrinti Žemės informacinės sistemos atskirų

komponenčių savalaikį sukūrimą, atliekamas dirvožemių tyrimas ir kuriama dirvožemio duomenų bazė Lietuvos Respublikos teritorijai.

Igyvendindama minėtos programos uždavinį metodiškai vadovauti šalies žemės tvarkymui ir administravimui, nekilnojamojo turto kadastro darbams, geodezinei ir kartografinėi veiklai, georeferencinių duomenų bazių kūrimui, vykdyti geodezinės ir geodezinės ir kartografinės veiklos priežiūrą, Tarnyba per 2007 metus parengė 27 teisės aktų projektus (įstatymų, nutarimų, žemės ūkio ministro įsakymų ir generalinio direktoriaus įsakymų).

Vykdamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006–2008 metų programos nuostatas baigti gražinti žemę jos teisėtiems savininkams, šalyje iki 2008 m. sausio 1 d., kaimo gyvenamosiose vietovėse piliečių nuosavybės teisės jau atkurtos į 3,84 mln. ha žemės. Taip pat kaimo gyvenamosiose vietovėse privatizuota asmeninio ūkio žemės arba sudarytos valstybinės žemės nuomos sutartys 535,8 tūkst. ha plote, t. y. 82,42 proc. naudojamo asmeninio ūkio žemės ploto. Be to, pagal pateiktus fizinių ir juridinių asmenų prašymus pirkti laisvos valstybinės žemės ūkio paskirties žemės plotus yra sudarytos valstybinės žemės pirkimo-pardavimo sutartys dėl 41,9 tūkst. ha žemės įsigijimo. Priimti sprendimai atkurti nuosavybės teises miestų teritorijoje į 25,9 tūkst. ha turėtos žemės plotą.

Tarnyba pagal kompetenciją metodiškai vadovavo žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo darbams: piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimui, asmeniniam ūkiui suteiktos ir naudojamos žemės įteisinimui, valstybinės žemės pardavimui, nuomai, suteikimui neatlygintinai naudoti ar patikėjimo teise bei kitiems teisės aktais reglamentuotiems žemės reformos žemėtvarkos darbams, kontroliavo šiuos darbus, analizavo ir apibendrinavo apskričių viršininkų administracijų teikiamus duomenis apie žemės reformos eigą, žemės reformai vykdyti skirtų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą, ėmėsi priemonių žemės gražinimui spartinti, koordinavo apskrityse vykdomą žemės naudojimo valstybinę kontrolę.

Tarnybos specialistai nagrinėjo piliečių prašymus ir skundus, pagal teisėsaugos institucijų pavedimus rengė specialistų išvadas, pasirinktinai tikrino žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimą ir įgyvendinimą – projektų sprendinių atitikimą teisės aktus, žemės tvarkymo bylų dokumentų dėl nuosavybės teisių į žemę atkūrimo, valstybinės žemės pardavimo, nuomos bei suteikimo neatlygintinai naudoti ar patikėjimo teise parengimo kokybę, tikrino, išvykdami į vietą, žemės sklypų ribų paženklinimą bei atliktus matavimo darbus, pasirinktinai tikrino valstybės biudžeto lėšų panaudojimo tikslingumą apmokant už šiuos darbus. Patikrinimo išvadose buvo įvertinami žemės reformą administruojančių institucijų darbuotojų, neuztikrinusių teisės aktų laikymosi rengiant piliečiams žemės įsigijimo dokumentus, veiksmai. Nustačius, kad vykdytojų žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo darbai atlikti pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, buvo teikiami siūlymai apskričių viršininkų administracijoms ir žemės reformos vykdytojams dėl nustatytų pažeidimų ir techninių klaidų ištaisymo. Atskirais atvejais apskričių viršininkams buvo siūloma pakeisti (patikslinti) priimtus sprendimus, pagal kuriuos piliečių nuosavybės teisės į žemę atkurtos pažeidžiant teisės aktus, įvertinti atsakingų pareigūnų veiksmus ir nedelsiant imtis

prevencinių priemonių. Tarnyba, įgyvendindama Specialiosios žemės reformos vykdymo ir Žemės informacinės sistemos kūrimo programos uždavinį atlyginti piliečiams už valstybės išperkama žemę, mišką ir vandens telkinius bei atnaujinus referencinį pagrindą racionaliam žemės naudojimui sukurti žemės informacinę sistemą, 2007 metais piliečiams išmokėta 171 mln. Lt piniginių kompensacijų. Iš viso (1994-2007 metais) skirta ir piliečiams išmokėta 1 110,1 mln. Lt, arba apie 87 proc. visos reikiamos išmokėti kompensacijos sumos.

Tarnyba taip pat metodiškai vadovavo žemės konsolidacijos projektų organizavimo ir rengimo darbams – pagal Lietuvos 2004 – 2006 metų bendrojo programavimo dokumento Kaimo plėtros ir žuvininkystės prioriteto priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritį „Žemės sklypų perskirstymas“ skirta parama 14 žemės konsolidacijos projektų rengimui ir įgyvendinimui, taip pat atliko 6 tokių projektų valstybinę priežiūrą. Be to, Tarnybos specialistai metodiškai vadovavo rajonų (savivaldybių) teritorijų perspektyvinių žemėtvarkos schemų rengimo, miškų įveisimo darbams, koordinavo žemės paėmimo visuomenės poreikiams, valstybinės žemės perdavimo savivaldybėms klausimus, teisės aktų nustatyta tvarka atliko valstybinę žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą.

Siekiant užtikrinti tolimesnį žemės tvarkymo procesą, plėtoti ir tobulinti vientisą Lietuvos teritorijos georeferencinį pagrindą, rengti Lietuvos Respublikos ūkio subjektams aktualią kartografinę medžiagą, 2007 m. pagal melioracijos įrenginių inventorizavimo duomenis buvo papildyta aktualia informacija Lietuvos teritorijos žemių melioracinės būklės užmirškimo duomenų bazė. 12 savivaldybių parengta specialiųjų žemės naudojimo sąlygų duomenų bazė, kurios informacija naudojama rengiant specialiuosius planus bei žemės reformos žemėtvarkos projektus. Kadangi 2006 m. buvo pagaminti visos Lietuvos teritorijos nauji ortofotografiniai žemėlapiai masteliu 1 : 10 000, jų pagrindu buvo atnaujinamas Lietuvos teritorijos georeferencinis pagrindas, kurio naudojimas privalomas visiems valstybiniams kadastrams, registrams ir duomenų bazėms. Įvertinus tai, kad Lietuvoje vis dar nėra tikslių reljefo duomenų ir tai, kad urbanizuotose teritorijose vietovės situacija dėl vykdomų statybos, plėtros bei kitų darbų kinta greičiausiai, 2007 m. buvo atlikta dešimties apskričių centrų nauja aeronostrauka ir jos pagrindu gaminami ortofotografiniai žemėlapiai masteliu 1:2000 bei toms pačioms teritorijoms sudaromas reljefo modelis.

Siekiant nustatyti žemės reformos žemėtvarkos projektų sprendinių atitikimą teisės aktų reikalavimus, užkirsti kelią pažeidimams atkuriant piliečiams nuosavybės teises, taip pat sumažinti galimybes korupcijos apraiškoms, Tarnyba 2007 m. organizavo konkursus žemėtvarkos projektų valstybinei ekspertizei atlikti. Buvo atlikta 30 projektų valstybinė ekspertize. Pagal kompetenciją vykdyta žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo darbų kontrolė - Tarnybos specialistai pasirinktinai tikrino žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimą ir įgyvendinimą – projektų sprendinių atitikimą teisės aktų reikalavimams, valstybinės žemės pardavimo, nuomos bei suteikimo neatlygintinai naudoti ar patikėjimo teise valdyti dokumentų parengimą.

Siekiant pagerinti nekilnojamojo turto kadastro duomenis nustatančių asmenų darbo kokybę atlikta 73 žemės sklypų kadastrinių matavimų darbų kokybės kontrolė Molėtų, Utenos, Vilniaus rajonuose ir Vilniaus mieste. Buvo patikrinta parengtų žemės sklypų bylų atitikimas teisės aktams, žemės sklypų ribų paženklimas vietovėje. Kadangi dalis žemės sklypų ribų į nekilnojamojo turto kadastro žemėlapi buvo įvestos nenaudojant ortofotografinio žemėlapio, kas sudarė prielaidas netikslių grafinių duomenų kaupimui, buvo koreguotas Nekilnojamojo turto kadastro žemėlapis pagal ortofotografinio žemėlapio situaciją.

Igyvendindama Lietuvos valstybinio geodezinio pagrindo plėtros ir tobulinimo, Lietuvos teritorijos ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo kartografavimo programos uždavinį sukurti valstybinį geodezinį ir kartografinį pagrindą, atitinkantį ES ir NATO standartus, aprūpinti vartotojus geodezine ir kartografinė medžiaga, Tarnyba 2007 m. įgyvendino valstybės investicijų projektą, kurio metu sukurtas Globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklas (LitPOS). LitPOS, kaip geodezinio pagrindo infrastruktūros sudėtinė dalis, kuri reikalinga krašto apsaugai, valstybės sienos kontrolei sausumoje ir jūroje, ekstremalių situacijų valdymui, krašto kartografavimui, geodezinių ir nekilnojamojo turto kadastrinių matavimų vykdymui, transporto navigacijai, žemės reformai, žemės konsolidacijai, žemės ūkio naudmenų ir pasėlių laukų ribų tiksliam nustatymui bei kitais tikslais.

Tarnyba dalyvavo 2005 m. rugpjūčio mėn. prasidėjusiame ES INTERREG IIIC WEST programos finansuojamame projekte „Ateities žemės tvarkymo aspektai“ (angliškai - „Future Approaches to Land Development“, sutrumpintai – FARLAND), kuriame iš viso dalyvavo vienuolika vyriausybinių organizacijų bei mokslo institucijų iš 7 Europos šalių. FARLAND projekto pagrindinis tikslas – apsiukeisti žiniomis bei įgyta patirtimi žemės tvarkymo ir kaimo plėtros srityje. Taip pat kartu su Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacija (FAO) užbaigė nuo 2006 m. pradėtą vykdyti techninio bendradarbiavimo projektą „Parama rengiant žemės konsolidacijos organizacinę sistemą Lietuvoje“. Įgyvendinant projektą buvo analizuojami su žemės konsolidacija susiję teisės aktai, programiniai dokumentai, formuluojami pasiūlymai Nacionalinei žemės konsolidacijos strategijai parengti, taip pat rengiama visuomenės informavimo apie žemės konsolidaciją programa, reikalinga informacinė ir metodinė medžiaga, mokomi žemės konsolidacijos projektų rengėjai bei apskričių viršininkų administracijų darbuotojai.

Taip pat 2007 m. vykdyti šie tarptautiniai projektai, inicijuoti EuroGoographis asociacijos, kurios viena iš 53 narių yra ir Tarnyba: EuroBaundryMap, EuroDEM, EuroGeoNames, EuroRegionalMap, EuroRoads. EuroBoundorymap – projektu siekiama sukurti vientisą Europos šalių duomenų bazę masteliu 1:100 000, pertvarkant nacionalinių kartografavimo institucijų duomenis pagal vieningą specifikaciją. EuroDEM – projekto metu bus sukurtas vieningas Europos šalių skaitmeninis reljefo modelis, vieningoje koordinacių bei aukščių sistemoje. EuroGeoNames – siekiama sukurti ir plėtoti Europos šalių geografinių vardų infrastruktūrą ir paslaugas. EuroRegionalMap – projekto metu pagal nacionalinių kartografavimo agentūrų duomenis sudaryta

vieninga duomenų bazė masteliu 1:250 000. EuroRoads projektu siekiama sukurti prieigą prie Europos kelių infrastruktūros duomenų internetinėmis priemonėmis.

Igyvendinant Urbanizuotų teritorijų kartografavimo programą 2007 m. buvo baigti rengti ortofotografiniai žemėlapiai masteliu 1:5000 ir georeferencinio pagrindo duomenų bazė miestams ir miesteliams. Urbanizuotose teritorijose kartografinė medžiaga kinta labai greitai dėl vykdomų statybų, kelių tiesimo ir pan. darbų, todėl labai svarbu turėti patikimą medžiagą vykdant teritorijų planavimo darbus, rengiant detaliuosius planus.

Baigti valstybės sienos demarkavimo darbai su Baltarusijos Respublika. 2007 m. bendra Lietuvos – Baltarusijos valstybės sienos demarkavimo komisija pasirašė 2006 m. parengtus valstybės sienos su Baltarusijos Respublika demarkavimo žemėlapius bei valstybės sienos tarp Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos demarkavimo dokumentaciją. Tęjami valstybės sienos su Rusijos Federacija demarkavimo darbai.

Tarnybos įgyvendinamoms programoms buvo skirta 189 776 tūkst. Lt, panaudota 185 329,4 arba 97,7 proc. asignavimų (informacija apie asignavimų panaudojimą pagal programas – 3 priede).

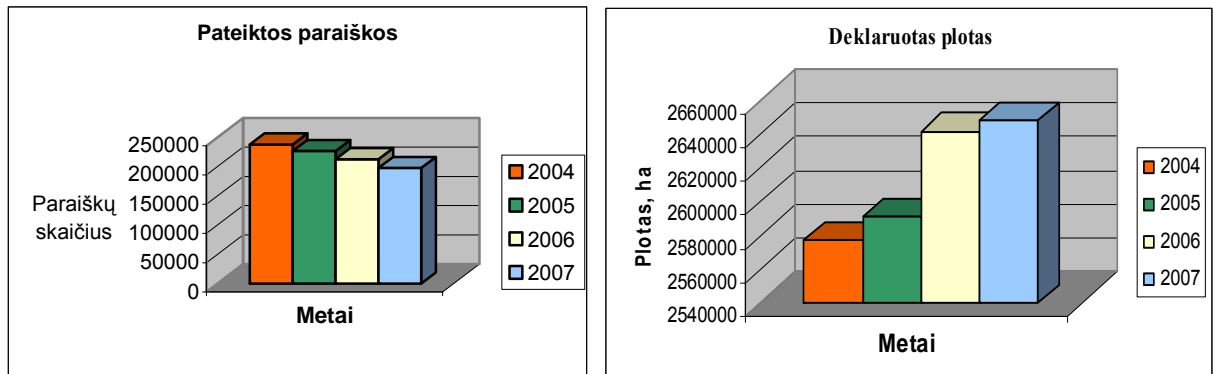
NACIONALINĖ MOKĖJIMO AGENTŪRA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

Igyvendindama strateginį tikslą – užtikrinti kokybišką paramos lėšų administravimą, išmokėjimą, projektų finansuojamų ES ir valstybės biudžeto lėšomis, kontrolę bei informacijos sklaidą paramos gavėjams, Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) efektyviai administravo žemės ūkio sektoriui skirtą paramą.

Pagrindinės Agentūros funkcijos yra: priimti sprendimus dėl paramos iš ES biudžeto suteikimo pateiktiems projektams, projektų finansavimo nacionalinės paramos lėšomis, vykdyti mokėjimus paramos gavėjams, tvarkyti valstybės biudžeto ir išmokėtų ES lėšų apskaitą, taip pat Europos Komisijai teikti ataskaitas bei informaciją apie administruojamas ir kontroliuojamas paramos priemones ir joms finansuoti skirtas lėšas.

Jau ketveri metai žemdirbiai gauna paramą už deklaruotus žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus. Deklaravusieji pasėlius 2007 metais ir norintieji gauti paramą pagal kai kurias Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos (toliau – KPP) priemones pajuto ryškius pasikeitimus - pildydami vieną bendrą paraišką ūkininkai galėjo deklaruoti ne tik žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus, bet ir prašyti paramos pagal keturias 2007–2013 m. KPP priemones: „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, „Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“ (buvusi Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonė „Mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir vietovės su aplinkosaugos apribojimais“), „Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“, „Natura 2000 išmokos“. Teikdami bendrą paraišką pareiškėjai taip pat galėjo prašyti išmokų už energetinius augalus bei valstybės ir savivaldybių įsteigtas saugomas teritorijas. Tai leido supaprastinti paraiškos pateikimo procesą bei paspartinti paraiškos administravimą ir paramos išmokėjimą.

Paraiškų skaičius ir deklaruotas žemės ūkio naudmenų ir augalų pasėlių plotas 2004–2007 m.

Kiekvienais metais pateikiamų paraiškų skaičius mažėja, o bendras deklaruotas plotas didėja. 2004 m. paramos tiesioginėmis išmokomis prašė 237,5 tūkst. pareiškėjų, kurie deklaravo 2,57 mln. ha plotą, 2005 m. – 226,7 tūkst. (deklaruotas 2,59 mln. ha plotas), 2006 m. – 212,7 tūkst. (deklaruotas 2,63 mln. ha plotas), o 2007 m. – 197,6 tūkst. (deklaruotas 2,64 mln. ha plotas). Ši tendencija rodo, kad žemės ūkyje vyksta struktūriniai pokyčiai – ūkiai stambėja. Kartu senyvo amžiaus pareiškėjai, nebegalintys išlaikyti deklaruojamų plotų geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės, vis dažiau pasinaudoja teise gauti paramą už ankstyvą pasitraukimą iš prekinės žemės ūkio gamybos.

Iki 2007 m. gruodžio 31 d. pareiškėjams buvo išmokėta 95 mln. Lt paramos pagal KPP priemonę „Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“, bei 55,7 tūkst. Lt prašiusiems paramos pagal priemonę „Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“.

Tęsimas paramos priemonių pagal Lietuvos 2004–2006 bendrąjį programavimo dokumentą administravimas. Per visą laikotarpį, įskaitant 2007 m., gauta 2 316 paraiškų, iš jų įvertinta 2 313, išmokėta paramos suma – 36 786 tūkst. Lt.

Per 2007 m. pagal Lietuvos kaimo plėtros 2004–2006 m. planą išmokėta 401 589 tūkst. Lt.

Siekiant sudaryti sąlygas ES eksportuotojams konkuruoti pasaulinėje rinkoje, į trečiąsias šalis eksportuojant žemės ūkio ir maisto produktus, skirtumas tarp pasaulyje ir ES rinkoje egzistuojančių kainų gali būti išlyginamas išmokant eksporto gražinamąsias išmokas. Importo licencijos bei importo mokesčiai taikomi siekiant apsaugoti ES vidaus rinką nuo pigesnės produkcijos antplūdžio iš trečiųjų šalių. Agentūros Užsienio prekybos departamento prekiautojų registre pirmoji įmonė užsiregistravo Lietuvai tapus ES nare - 2004 m. gegužės mėn. 2005 m. prekiautojų registrą sudarė 156 įmonės, 2006 m. – 196, o baigiantis 2007 m. – jau 210 įmonių.

2005 m. Užsienio prekybos departamentas išdavė 231 importo licenciją, 2006 m. – 267, o 2007 m. šis skaičius išaugo iki 312 importo licencijų. 2005 m. buvo išduota 1 980 eksporto licencijų/sertifikatų su iš anksto nustatyta kompensacija, 2006 m. jų skaičius sumažėjo iki 1 737, o 2007 m. – iki 1 490.

2007 m. išmokėtos eksporto gražinamųjų išmokų sumos už į trečiąsias šalis eksportuojamus produktus sumažėjo visuose sektoriuose (bendra išmokų suma sumažėjo nuo 216 mln. Lt 2006 m. iki

98 mln. Lt 2007 m.). Pagrindinė tokios situacijos priežastis – sumažėjusios gražinamosios išmokos už mėsos sektoriaus produktus, panaikintos eksporto kompensacijos už pieno bei javų sektoriaus produktus. Daugiausia eksporto gražinamųjų išmokų gavo įmonės, eksportavusios pieno, mėsos bei cukraus sektoriaus produktus. 2007 m., palyginus su 2006 m., eksporto gražinamųjų išmokų suma už pieno sektoriaus produktus išliko panaši (74 mln. Lt išmokėti 2006 m., 72 mln. Lt – 2007 m.). Už mėsos produktus išmokėta beveik 24 mln. Lt, kai tuo tarpu eksporto gražinamosios išmokos už šio sektoriaus produktus 2006 m. siekė 37 mln. Lt. Išmokėtų eksporto gražinamųjų išmokų už cukraus sektoriaus produktus suma sumažėjo nuo 96 mln. Lt 2006 m. iki 1,4 mln. Lt. 2007 m., o už javų sektoriaus produktus – nuo 7,5 mln. Lt. iki 45 tūkstančių Lt. 2007 m. išmokėtos eksporto gražinamosios išmokos už prekes, neįtrauktas į Romos sutarties I priedą, sumažėjo beveik perpus, t. y. nuo 1,5 mln. Lt. 2006 m. iki 872 tūkst. Lt. 2007 m.

Vykdydama kontrolės funkcijas, Agentūra užtikrina kontrolės priemonių, atitinkančių valstybės ir ES paramos žemės ūkiui, kaimo plėtrai ir žuvininkystei priemonių reikalavimus, parengimą ir įgyvendinimą, atlieka paraiškose, mokėjimo prašymuose, deklaracijose, kituose su dalyvavimu valstybės paramos ir ES paramos žemės ūkiui, kaimo plėtrai ir žuvininkystei priemonėse susijusiuose dokumentuose pateiktų duomenų patikrinimą, atlieka planines, kokybės, užsakomasias, įvykdytų projektų patikras, rengia atrankos patikrai vietoje metodikas, vadovaudamasi išsamiais ankstesnių patikrų metu nustatytų pažeidimų analizėmis bei patikrintų subjektų rizikingumo vertinimais.

Didžioji dalis subjektų patikroms vietoje atrenkama naudojant informacinę administravimo sistemą, kuri nuolat tobulinama, atsižvelgiant į administruojamų paramos priemonių bei nustatytų rizikos veiksnių specifiką.

2007 m. pareiškėjai bei paramos gavėjai patikroms vietoje buvo atrinkti atlikus 98 rizikos analizes ir 91 atsitiktinę atranką pagal skirtingas paramos priemones.

2007 m. Kontrolės departamento teritoriniai skyriai atlikto apie 28 000 paraiškų tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus ir paramai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“, „Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“, „Natura 2000 išmokos“ ir kompensacinėms išmokoms už saugomų teritorijų žemės ūkio naudmenas 2007 m. gauti patikrų vietoje. Minėtų patikrų metu nustatytų pažeidimų analizė rodo, jog išlieka ankstesniųjų metų tendencijos: daugiausia nustatyta su ploto deklaravimu ir geros agrarinės būklės reikalavimų nesilaikymu susijusių pažeidimų.

Taip pat atlikta apie 3 500 patikrų vietoje pagal Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano priemones, 5 500 pieno kvotų dalyvių patikrų vietoje, apie 2 500 patikrų vietoje pagal valstybės paramos priemones bei bitininkystės sektoriaus paramos priemones, apie 1 400 patikrų vietoje pagal Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento priemones. Visas minėtas patikras vietoje atliko Kontrolės departamento teritoriniai skyriai.

Siekiant užtikrinti vienodą teisės aktų interpretavimą ir tinkamą atliekamų patikrų kokybę nuolat keliama Kontrolės departamento teritoriniu skyrių darbuotojų kvalifikacija, atsižvelgiant į kokybės patikrų metu nustatomų daromų klaidų analizę organizuojami mokymai, rengiamos gairės ir teikiamos metodinės konsultacijos. Mokymai rengiami nuolat – prieš pradėdant vykdyti patikras vietoje, pasikeitus patikrų vykdymo procedūroms ar esant papildomam poreikiui.

Agentūros Kontrolės departamento Kontrolės kokybes skyrius, siekdamas realizuoti Kontrolės departamento uždavinius, taip pat atlieka tikrinimus ir kontroliuoja valstybes paramos bei ES paramos žemės ūkiui, kaimo plėtrai ir žuvininkystei lėšų naudojimą pagal tikslingą paskirti, vykdo KD teritoriniu skyrių veiklos kokybės kontrolę bei dalies paramos priemonių tiesioginį tikrinimą vietoje. KD Kontrolės kokybes skyrius atlieka įvairių rūšių patikras: planines, kontrolines kokybės, užsakomąsias, įvykdytų projektų priežiūros. 2006 m. Kontrolės departamento Kontrolės kokybės skyrius atliko 1 384 patikras vietoje, iš jų – 243 užsakomąsias patikras vietoje.

Pripažinimo sulaukė 2006 m. sukurta 2007 m. puikiai funkcionuojanti informacinė bazė pareiškėjams – informacinis portalas. Naudodamiesi portalu, pareiškėjai gali matyti informaciją apie paraiškų įvertinimo stadiją, klaidas, nurodytas pateiktose paraiškose, informaciją apie atliktas patikras bei apskaičiuotas išmokas ar jau atliktus mokėjimo pavedimus. Taip siekiama įgyvendinti elektroninės valdžios idėją – kai žemdirbiai internetu galės pateikti ir patikslinti paraiškas bei kitus su parama susijusius dokumentus, konsultuotis su Agentūros specialistais.

Paramos administravimo supaprastinamo būdai, įgyvendinti per 2007 m.:

- kelios plotinės paraiškos sujungtos į vieną;
- sudarytos sutartys dėl naudojimosi valstybės registru, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos bei Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis;
- sukurta Pareiškėjų registravimo informacinė sistema (PRIS);
- organizuoti susitikimai su pareiškėjais, konsultavimo institucijų atstovais ir kitais socialiniais partneriais;
- inicijuoti teisės aktų pakeitimai, po kurių patvirtinimo atitinkamos nuostatos tapo aiškesnės;
- inicijuotas probleminių klausimų sprendimas Žemės ūkio ministerijos sudarytoje probleminių klausimų komisijoje;
- papildyti administravimo procedūrų aprašai ir kt.

Geriems 2007 m. paramos įsisavinimo rezultatams įtakos turėjo ir aktyvi informacijos sklaida.

2007 m. Agentūros darbuotojai dalyvavo beveik 200 susitikimų su žemdirbiais, socialiniais partneriais, žiniasklaidos atstovais, diskusijų metu atsakė į susitikimų dalyviams rūpimus klausimus.

Agentūra taip pat dalyvavo kasmetinėse žemės ūkio parodose „Agrobalt“, „Ką pasėsi...“ bei „Lietuvos agropanorama“, kurių metu teikė informaciją, parodos lankytojams rengė seminarus bei diskusijas ES paramos ir kitais aktualiais klausimais.

Atliktų apklausų duomenys parodė, kad daugumai žemdirbių (93 proc.) informaciją apie KPP priemones gauti buvo lengva. Be to, gerokai padaugėjo ūkininkų, teigiančių, kad jų gyvenamojoje

vietovėje dauguma kaimo žmonių yra susipažinę su KPP siūlomomis galimybėmis. Informuojant apie KPP, padidėjo žiniasklaidos vaidmuo – dauguma ūkininkų (90 proc.) nurodė, kad informaciją apie KPP jie norėtų gauti iš žiniasklaidos.

Per 2007 m. parengti ir žiniasklaidai išplatinti 39 pranešimai, parengta ir respublikiniuose, regioniniuose, rajoniniuose bei specializuotuose leidiniuose publikuota daugiau kaip 630 straipsnių ir informacinių rubrikų. Parengta apie 70 informacinių siužetų ir dinaminių užsklandų televizijų laidose, 102 informaciniai siužetai radijo laidose.

2007 m. parengta ir įvairiuose renginiuose buvo platinama informacinė metodinė literatūra apie galimybes pasinaudoti ES teikiama parama. Kiekvieną mėnesį 70 tūkst. tiražu leidžiamas informacinis periodinis leidinys „Artojas“.

Siekiant įgyvendinti kaimo plėtros ir žemės ūkio politiką, didinti kaimo nevyriausybių organizacijų vaidmenį agrariniame sektoriuje, stiprinamas bendradarbiavimas su socialiniais partneriais, per 2007 m. surengtos 5 diskusijos. Paskutinė diskusija, skirta apžvelgti ES paramos Lietuvos žemės ūkiui rezultatus ir ateities perspektyvas, surengta 2007 m. spalio 18 d. Apskritojo stalo diskusijų metu pateiktų pasiūlymų pagrindu sudaromas tęstinis socialinių partnerių pateiktų pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimo planas, įvardijant sprendimo būdus, įgyvendinimo terminus, atsakingus padalinius.

Agentūra įgyvendina programą Parama žemės ūkiui ir maisto pramonei. Programos tikslas – suteikiant galimybę specialistams mokytis ir kelti kvalifikaciją, įgyvendinti tinkamą investicinių projektų kontrolę, efektyvų BŽŪP ir nacionalinės paramos priemonių administravimą bei paramos žuvininkystės sektoriui iš ŽOFI fondo administravimą, naudojantis tinkama informacine sistema.

Institucijos struktūra 2007 m. buvo stiprinama, papildomai priimant į darbą naujus ir darbai atlikti reikalingą kvalifikaciją atitinkančius darbuotojus bei įgyvendinant reorganizaciją - steigiant naujus skyrius arba perorganizuojant funkcionuojančius.

Agentūrai 2007 m. skirta 45 271 tūkst. Lt, panaudota 45 270,6 tūkst. Lt, arba 99,9 proc. asignavimų.

ŽUVININKYSTĖS DEPARTAMENTAS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

Pagrindinis Žuvininkystės departamento prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau - Departamentas) uždavinys – efektyviai administruoti Lietuvos žuvininkystę nuo žuvų sugavimo, išauginimo iki perdirbimo ir vartojimo, didinti žuvininkystės sektoriaus potencialą modernizuojant laivyną ir žuvų perdirbimo įmones, plėtojant akvakultūrą.

Lietuvoje plėtojamos 4 pagrindinės žuvininkystės sektoriaus šakos: jūrų žuvininkystė (žvejyba Atlanto vandenyne, atviroje Baltijos jūroje ir jos priekrantėje); žvejyba vidaus vandenyse; akvakultūra; žuvų perdirbimo pramonė bei žuvininkystės ir akvakultūros produktų rinka.

Lietuvos žvejai žvejoja Atlanto bei Ramiajame vandenyne, atvirojoje Baltijos jūroje, Baltijos jūros priekrantėje, Kuršių ir Kauno mariose ir kituose vidaus vandenyse. Be to, žuvys

auginamos akvakultūros įmonėse. Lietuvos laivai žvejoja Šiaurės Vakarų Atlanto žvejybos organizacijos (NAFO) bei Šiaurės Rytų Atlanto žvejybos komisijos (NEAFC) reguliuojamuose rajonuose, Norvegijos ekonominėje zonoje, Mauritanijos ir Maroko vandenyse ir Ramiajame vandenyne už ekonominių zonų ribų. Kvotas žvejybai Atlanto vandenyne ir Baltijos jūroje skiria Europos Sąjungos Taryba. 2007 metais sužvejota bei išauginta akvakultūros įmonėse 195,5 tūkst. tonų žuvų. Palyginus su 2006 metais, žuvų sugavimas padidėjo 40,81 tūkst. tonų. Didžioji dalis žuvų sužvejota Atlanto vandenyne – 122,9 tūkst. tonų ir Ramiajame vandenyne – 41 tūkst. t. Baltijos jūroje sužvejota 26,4 tūkst. t žuvų arba 10,6 tūkst. T daugiau negu 2006 metais. Praėjusiais metais išnaudotos ne tiktai menkių žvejybos kvotos Baltijos jūroje bet beveik pilnai išnaudotos taip pat strimelių ir bretlingių žvejybos kvotos.

Šalies vidaus vandenų žuvininkystės potencialas taip pat pakankamai didelis. Žvejojama Kuršių ir Kauno mariose, ežeruose ir vandens talpyklose, upėse. Kuršių mariose praėjusiais metais sužvejota 1362 t, Nemuno žemupyje 284,5 t, Kauno mariose 156 t žuvų. Lietuvoje gerai išvystyta akvakultūra (tvenkinių ūkis), kur daugiausiai auginami karpiai ir upėtakiai. 2007 m. akvakultūros įmonėse išauginta ir realizuota 3378 t žuvų, o tai daugiausia nuo 1995 metų. Plečiami pajėgumai lašišinių žuvų veisimui ir auginimui. Pastatyti modernūs lašišų ir šlakių auginimo cechai prie Žeimenos upės ir upėtakių auginimo įmonė Zarasų rajone.

Lietuvoje yra 38 žuvų perdirbimo įmonės, iš kurių 36 turi sertifikatus produkcijos tiekimui į Europos Sąjungą. Pagrindinės žuvų perdirbimo įmonių gamybos kryptys – šaldytų, sūdytų, rūkytų žuvų bei surimi produktų gamyba. Trys žuvų perdirbimo įmonės gamina žuvų konservus. Žuvų perdirbimo įmonės praėjusiais metais pagamino virš 70 tūkst. tonų žuvų produktų arba 8 proc. daugiau negu 2006 m., o žuvų produktų eksportas siekė beveik 100 tūkst. tonų ir padidėjo beveik 15 proc.

Siekama organizuoti žuvininkystės produktų rinką pagal ES reikalavimus. Stiprinant Europos Sąjungos Bendrosios žuvininkystės politikos reikalavimų žvejybos kontrolės srityje įgyvendinimą praėjusiais metais įsigytas inspekcinis laivas „Vakaris“ ir inspekcinis kateris „Tobis“. 2007 m. birželio 8 d. Klaipėdos mažųjų žvejybos laivų priplaukoje Smiltelės upės žiotyse atidarytas Klaipėdos žuvininkystės produktų aukcionas. Žuvininkystės produktų pardavimas aukciono būdu padidino žvejų pajamas, pagerino jų darbo sąlygas, sukcentravo žuvininkystės produktų pasiūlą. Pradėjus veikti aukcionui pagerėjo sugautų ir parduodamų žuvų apskaita ir kontrolė.

Departamentas įgyvendina šias programas: Lietuvos žuvų ūkio administravimo programą, Specialiąją žuvininkystės duomenų rinkimo ir kontrolės programą, Specialiąją žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės programą ir Žuvininkystės fondo programą. Be to, dalyvauja vykdant kitas Žemės ūkio ministerijos programas.

Lietuvos žuvų ūkio administravimo programos tikslas yra sukurti ekonomiškai efektyvią žuvininkystės sektoriaus sistemą, veikiančią pagal Europos Sąjungos bendrosios žuvininkystės politikos reikalavimus. Šis tikslas įgyvendinamas vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės bei

Žemės ūkio ministerijos politiką žuvininkystės srityje, rengiant teisės aktų projektus bei vystymo programas žuvų ištekliams atkurti ir išsaugoti, žvejbai, žuvų perdirbimo pramonei ir prekybai plėtoti. Viena svarbiausių Departamento veiklos kryptių – Lietuvos žuvininkystės sektoriaus interesų atstovavimas Europos Bendrijoje, siekiant padidinti žvejybos, žuvų išteklių išsaugojimo ir gausinimo, žuvų auginimo ir žuvininkystės produktų gamybos galimybes.

Specialiosios žuvininkystės duomenų rinkimo ir kontrolės programos tikslas yra rinkti ir tvarkyti Europos Bendrijos žvejybos ištekliams ir žuvininkystės sektoriaus būklei įvertinti būtinus duomenis, gerinti Lietuvos žvejybos kontrolės sistemos efektyvumą, plėtoti administracinius gebėjimus šioje srityje, kontroliuoti Bendrosios žuvininkystės politikos (BŽP) taisyklių laikymąsi, administruoti techninę pagalbą, skirtą žvejybos laivyno valdymui remti. Vykdamas šią programą, kasmet tvirtinamos Lietuvos nacionalinės žuvininkystės duomenų rinkimo ir Žuvininkystės kontrolės programos. Pagal pirmąją renkami biologiniai bei ekonominiai duomenys, būtini žuvų ištekliams įvertinti bei žuvininkystės įmonių ekonominei būklei nustatyti. Vykdamas Žuvininkystės kontrolės programą išigyti žvejybą kontroliuojantys laivai, palydovinio ryšio stebėjimo sistemos pagalba vykdomas Lietuvos žvejybos laivų stebėjimas Baltijos jūroje ir Atlanto vandenyne. Žuvininkystės departamento inspektoriai aprūpinti specialia apranga ir techninėmis priemonėmis, jo darbuotojai dalyvavo žvejybos kontrolės misijose ES žvejybos kontrolės laivuose. Tvarkomas Lietuvos žvejybos laivų rejestras.

Didelės įtakos žvejybos pajėgumų subalansavimui su žuvų ištekliais bei žuvininkystės plėtrai turėjo Specialioji žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės programa. 2007 m. tęsiant šios programos įgyvendinimą, buvo vykdomi kvietimai teikti paraiškas pagal 4.8 priemonės veiklos sritį „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ (parama skirta 1 projektui), pagal 4.9 priemonės veiklos sritį „Akvakultūra“ (parama skirta 9 akvakultūros įmonėms gamybos bazių, ūkių modernizavimui ir plėtrai), 4.10 priemonės veiklos sritį „Kompensacijos žvejams, netekusiems darbo žvejybos laivuose dėl jų veiklos nutraukimo visam laikui“.

Naujos galimybės plėtoti žuvininkystę atsivėrė nuo 2007 m. pradėjus vykdyti Specialiąją žuvininkystės fondo programą. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2007 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 654 patvirtino Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų nacionalinį strateginį planą, kuris sudarytas, atsižvelgiant į 2006 m. liepos 27 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1198/2006 dėl Europos žuvininkystės fondo. Be to, kaip numatyta minėtojo reglamento 17 straipsnyje, Lietuva parengė Veiksmų programą, kurioje detalčiai aprašytas Nacionalinio strateginio plano įgyvendinimas. Parama Lietuvos žuvininkystės sektoriui 2007–2013 metų laikotarpiu teikiama pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos 5 prioritетines kryptis ir 17 priemonių.

2007–2013 metų laikotarpiu yra platesnės galimybės investicijoms į vidaus vandenų žvejybą, nes bus sudarytos daug palankesnės galimybės modernizuoti žvejybos laivus, taip pat žvejai galės tvarkyti vidaus vandenų žvejybos infrastruktūrą. Numatyta ir nemažai naujų priemonių, kurioms parama nebuvo teikiama 2004–2006 metų laikotarpiu, t. y. išmokos jauniems žvejams, išigyjantiems

pirmą žvejybos laivą, parama žuvininkystės sektoriaus darbuotojų mokymams, bandomiesiems projektams, kurie paskatins inovacijų sklaidą žuvininkystės sektoriuje. Taip pat bus pradėta įgyvendinti nauja priemonė, analogiška "Leader" priemonei, kurios esminiai principai yra vietos iniciatyva ir partnerystė.

Siekiant užtikrinti tinkamą Europos žuvininkystės fondo lėšų administravimą ir efektyvų Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. veiksmų programos administravimo sistemos veikimą, žemės ūkio ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. 3D-354 buvo įsteigtas Žuvininkystės reikalų komitetas.

Nacionalinio strateginio plano uždavinius padės įgyvendinti ir kita ES finansinė parama: Europos žemės ūkio garantijų fondas (2005 m. birželio 21 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1290/2005 dėl Bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo), Bendrijos finansinės priemonės, skirtos bendrajai žuvininkystės politikai ir jūrų teisei įgyvendinti (2006 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 861/2006, nustatantis Bendrijos finansines priemones, skirtas bendrajai žuvininkystės politikai ir jūrų teisei įgyvendinti).

Informacija apie Departamentui skirtų asignavimų panaudojimą pagal programas – 3 priede.

Pagrindinis artimiausio laikotarpio tikslas – tinkamai administruoti ir įsisavinti 2007–2013 m. Europos Sąjungos Žuvininkystės fondo skiriamą paramą bei vykdyti minėtas programas. Didelis dėmesys bus skiriamas Žuvininkystės departamento darbo procedūrų tobulinimui, tarnautojų kvalifikacijos kėlimui, visų problemų aptarimui su socialiniais partneriais.

VALSTYBINĖ SĖKLŲ IR GRŪDŲ TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau - Tarnyba) pagal savo kompetenciją įgyvendina valstybės politiką sėklininkystės, grūdų ir jų produktų bei pašarų kokybės gerinimo srityje.

Įgyvendinat valstybės politiką augalų dauginamosios medžiagos kokybės srityje, Tarnyba pagal savo kompetenciją užtikrina įstatymų ir kitų su sėklininkyste susijusių teisės aktų vykdymą, kontroliavo šalies rinkai tiekiamos augalų dauginamosios medžiagos atitikimą teisės aktų nustatytiems reikalavimams, augalų dauginamosios medžiagos dauginimo proceso atitikimą nustatytiems reikalavimams, paramos teikimo augalų dauginamosios medžiagos tiekėjams ir žemės naudotojams administravimą ir vertino ūkio subjektų pasirengimą tiekti rinkai augalų dauginamąją medžiagą.

Atliekant pavestas funkcijas, Tarnybos specialistai 2007 m. aprobavo 18546,26 ha sėklinių pasėlių, iš jų: 5954,75 ha žieminių javų, 5496,1 ha vasarinių javų, 145,02 ha grikių, 5730,74 ha pašarinių augalų, 936,41 ha aliejinių ir pluoštinių augalų, 4,69 ha runkelių, 0,03 ha daržovių, 278,52 ha sėklinių bulvių pasėlių ir 1642181 vnt. sodo augalų dauginamosios medžiagos. Dėl sėklinių pasėlių kokybės neatitikimo teisės aktuose nustatytų reikalavimų 2007 m. buvo išbrokuota 141,71 ha sėklinių pasėlių, iš jų: 29,92 ha žieminių javų, 24,11 ha vasarinių javų, 71,96 ha pašarinių augalų ir

15,72 ha aliejinių ir pluoštinių augalų. Sertifikavo 33285 t sėklos ir 555790 vnt. sodo augalų dauginamosios medžiagos.

Sertifikuojant dauginamąją medžiagą, 2007 buvo iširtos 474 sertifikuotų sėklų siuntos veislės tapatumui ir veisliniam grynumui nustatyti, iš jų: 180 žieminių javų, 57 daugiamečių žolių, 237 vasarinių javų. 2007 m. rudenį vegetaciniuose bandymuose, kitų metų tikrinimui pasėta 177 žieminių javų ir 43 daugiamečių žolių sertifikuotos sėklos siuntų. Buvo praveisti mokymai oficialiems aprobuotojams, kurių metų jie įgijo ne tik naujų teorinių, bet ir praktinių žinių, vertinant sėklinio pasėlio atitikimą veislės tapatumo ir veislinio grynumo reikalavimams pagal nustatytus požymius.

Sertifikuojant augalų dauginamąją medžiagą buvo išduoti 1292 Sėklos sertifikatai, 91 ISTA Tarptautinių sėklų siuntos tyrimo sertifikatas, 86 Sodo augalų sodmenų sertifikatai ir 143 Sėklinių bulvių sertifikatai. Suteikiant ūkio subjektams augalų dauginamosios medžiagos kokybės rodiklių nustatymo paslaugas buvo iširta 5389 bandiniai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos augalų sėklininkystės įstatymo 9 straipsnio 4 dalimi, pareigūnai, atsakingi už dauginamosios medžiagos tiekimo rinkai kontrolę, patikrino 340 ūkio subjektų, tiekiančių rinkai augalų dauginamąją medžiagą, atliko 343 tikrinimus ir paėmė 50 kontrolinių bandinių. Pareigūnai kontroliavo 31 atestuotą augalų dauginamosios medžiagos tiekėją.

Vykdamas paramos teikimo augalų dauginamosios medžiagos tiekėjams ir žemės naudotojams administravimo funkciją, Tarnybos specialistai patikrino 2040 ūkio subjektų pateiktus dokumentus ir parengė Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie ŽŪM pažymą apie paramos lėšų poreikį (3580,2 tūkst. Lt. už sertifikuotą sėklą ir 417,9 tūkst. Lt. už sodo augalų dauginamąją medžiagą) už įsigytą 16193 t sertifikuotos sėklos ir 146413 vnt. sodo augalų dauginamosios medžiagos.

Tarnyba vykdydama Europos Sąjungos teisės aktus, reglamentuojančius pašarų veiklą bei nustatančius pašarų produktų reikalavimus šalies viduje, siekė užtikrinti, kad pašarų ūkio subjektai (bendrovės, perdirbimo įmonės ir kt.) galėtų įsigyti ir naudoti pašarus tik iš patvirtintų ar įregistruotų pagal teisės aktų reikalavimus ūkio subjektų. Viena iš svarbesnių tarnybos funkcijų 2007 metais - įgyvendinti 2006 m. sausio 1 d. įsigaliojusį 2005 m. sausio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 183/2005, nustatantį pašarų higienos reikalavimus (OL 2005, L 35, p.1). 2007 metais buvo registruojami ūkio subjektai, užsiimantys pašarų veikla ir įtraukiami į Įregistruotų pašarų ūkio subjektų sąrašą, nes pagal minėto reglamento reikalavimus ūkio subjektai, auginantys ir parduodantys augalininkystės produktus, auginantys gyvūnus ir parduodantys juos maisto pramonei, taip pat užsiimantys pašarų veikla t.y. gaminantys ir parduodantys pašarus, prekiaujantys kombinuotaisiais pašarais, eksportuojantys ar importuojantys, turėjo būti įregistruoti iki 2008 m. sausio 1 d. ir turėti registravimo numerį pagal vykdomos veiklos rūšį.

2007 metais iš savivaldybių žemės ūkio skyrių, seniūnijų gauta ir patikrinta 53480 ūkio subjektų prašymų įregistravimui gauti, iš jų 1980 prašymų dėl klaidų ir neteisingai nurodytų duomenų gražinta pataisymui. 51500 gautų ūkio subjektų prašymų užregistruoti. Įtraukta į Įregistruotų pašarų ūkio

subjektų sąrašą 51500 pašarų ūkio subjektų ir jiems suteikti įregistravimo numeriai. Per metus išrašyta, patikrinta ir išsiųsta ūkio subjektams 51500 pranešimų dėl įregistravimo.

Per 2007 metus dėl pašarų veiklos nutraukimo pagal programą „Ankstyvo pasitraukimo iš prekinės žemės ūkio gamybos rėmimas“ ir kt. išregistruoti iš įregistruotų pašarų ūkio subjektų sąrašo 399 ūkininkai. Registro duomenys buvo nuolat atnaujinami, sisteminami, koreguojami, taisomos klaidos. Registras skelbiamas Tarybos interneto svetainėje yra viešas ir prieinamas kiekvienam suinteresuotam vartotojui.

Vykdam 2005 m. kovo 7 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 382/2005, nustatantį Tarybos reglamento (EB) Nr. 1786/2003 dėl bendro sausųjų pašarų rinkos organizavimo taikymo išsamias taisykles (OL 2005, L 61, p.4), tarnybos specialistai prieš kiekvienų sausųjų pašarų prekybos metų pradžią (iki kiekvienų metų kovo 31d.) patvirtina ūkio subjektus, užsiimančius sausųjų pašarų veikla. 2007 m. vasario mėn. gauti dviejų sausųjų pašarų perdirbimo įmonių prašymai patvirtinimui gauti. Sausųjų pašarų perdirbimo įmonių atitikimas minėto reglamento reikalavimams buvo patikrintas vietoje. Įvertinus įmonių pasirengimą gaminti sausuosius pašarus, buvo surašyti 2 tikrinimo aktai. Įvyko 1 tikrinimo komisijos posėdis ir patvirtintos 2 sausųjų pašarų perdirbimo įmonės bei išduoti leidimai.

Vykdam nuostatais numatytas funkcijas ir siekiant pagal savo kompetenciją užtikrinti įstatymų bei kitų su grūdais ir jų produktais susijusių teisės aktų vykdymą, tarnybos specialistai tikrino saugomų ir realizuojamų grūdų, kuriems taikomos intervencinės priemonės, kokybės atitiktį nustatytiems reikalavimams, inspektavo eksportuojamus ir importuojamus grūdus bei jų produktus ir išdavė kokybės sertifikatus, kontroliavo priimamų ir valstybės rezerve esančių grūdų kokybės būklę.

Ūkio subjektų prašymu, tarnybos specialistai patikrino ir įvertino 12 grūdų sandėlių (saugyklų) ir jų kokybės vertinimo laboratorijų pasiruošimą ir galimybes priimti ir laikyti intervencinio pirkimo grūdus. Pažymos apie tikrinimo rezultatus ir išvados buvo pateiktos Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūrai (toliau – LŽŪMPRRA).

Vykdam valstybės rezervo ir LŽŪMPRRA pavedimu supirktų grūdų laikymo sąlygų ir kokybės būklės valstybinę priežiūrą, nuolat buvo stebima grūdų kokybės būklė 12 grūdų saugyklų, teikiami pasiūlymai grūdų saugotojams dėl grūdų kokybės užtikrinimo ilgalaikio saugojimo metu. Atlikti 24 specialiosios grūdų kokybinės kiekybinės apskaitos tikrinimai intervenciniuose sandėliuose ir surašyti tikrinimo aktai pateikti LŽŪMPRRA.

Intervenciniuose sandėliuose atlikti 7 laikomų grūdų kokybės būklės tikrinimai, taip pat buvo atliekami tikrinimai licencijuotuose sandėliuose (3) ir saugomų valstybės rezervo grūdų.

Vykdam intervenciniuose sandėliuose saugomų grūdų kokybės kontrolę patikrinta 5,2 tūkst. t grūdų kokybė, iš viso 22 grūdų partijos. Vykdam realizuojamų intervencinio pirkimo grūdų kokybės kontrolę iš viso patikrina 26,3 tūkst. t grūdų kokybė, t.y. 58 grūdų siuntų. Vertinant ir kontroliuojant valstybės rezervo ir intervencinio pirkimo grūdų kokybę, buvo atlikti 1957 kokybės tyrimai, taip pat atlikti 1364 kokybės tyrimai komerciniams grūdams ūkio subjektų prašymu.

Tarnybos darbuotojai kontroliavo grūdų ir jų produktų kokybės vertinimą grūdų analizatoriais INFRATEC ir vykdė bendro šių prietaisų tinklo respublikoje funkcionavimo priežiūrą bei prietaisų parodymų kontrolę. Kontroliuojamų grūdų ir jų produktų kiekis, taikant prietaisų *Infratec* tinklą - 105,32 tūkst. t.

Per praėjusius metus buvo inspektuota 64120 tonų eksportuojamų grūdų ir jų produktų kokybė ir išrašytas 171 kokybės sertifikatas. 53 sertifikatai išduoti pateiktiems importuojamų per Klaipėdos jūrų uostą grūdų produktų bandiniams. Iš viso 2007 m. išduoti 224 sertifikatai. Be to, išduotos 335 pažymos/protokolai apie grūdų kokybę ūkio subjektų pateiktiems eksportuojamų grūdų bandiniams. Iš viso išduoti 559 kokybę patvirtinantys dokumentai.

2007 m. Tarnybos specialistai iš viso išnagrinėjo 154 grūdų partijų baigimo aktų rezultatus ir aktuose pateikė siūlymus dėl susidariusių grūdų netekčių nurašymo. Buvo išanalizuoti visų partijų baigimo aktuose užfiksuotų grūdų trūkumų susidarymo pagrindumas ir jų nurašymo teisėtumas. Iš minėto skaičiaus, intervenciniuose sandėliuose ir valstybės rezerve laikomų grūdų apskaitos tikrinimų ir patvirtintų partijų baigimo aktų – 63.

2007 m. buvo sėkmingai tęsiamas Pereinamojo laikotarpio institucijų plėtros priemonių projektas Nr. 2005/017-494-03-02 „Tolesnis žemės ūkio intervencinių priemonių administravimo ir kontrolės stiprinimas“. Tarnybos Grūdų skyriaus ir laboratorijos specialistai kėlė kvalifikaciją kitų ES šalių institucijose, dalyvavo seminaruose ir konsultacijose su ekspertais. Dirbant kartu su ekspertais buvo parengta 18 vadybos sistemos procedūros aprašų, 21 darbo instrukcijos aprašas, 8 standartinės veiklos procedūrų aprašai. Parengtas diegiamos kokybės vadybos sistemos pagal LST EN ISO 17045 standarto reikalavimus pagrindinis dokumentas - Kokybės vadovas. Vykdamas projekto investicinę dalį buvo nupirkti ir įsisavinti nauji laboratoriniai įrenginiai.

Tarnybos vykdytai programai Tiekiamos į rinką augalų dauginamosios medžiagos, grūdų ir jų produktų kokybės bei pašarų gamybos ir prekybos valstybinė priežiūra buvo skirta 3914,7 tūkst. Lt, panaudota 3888,1 tūkst. Lt, arba 99,3 proc. lėšų (asignavimų panaudojimas pagal programas – 3 priede).

VALSTYBINĖ GYVULIŲ VEISLININKYSTĖS PRIEŽIŪROS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

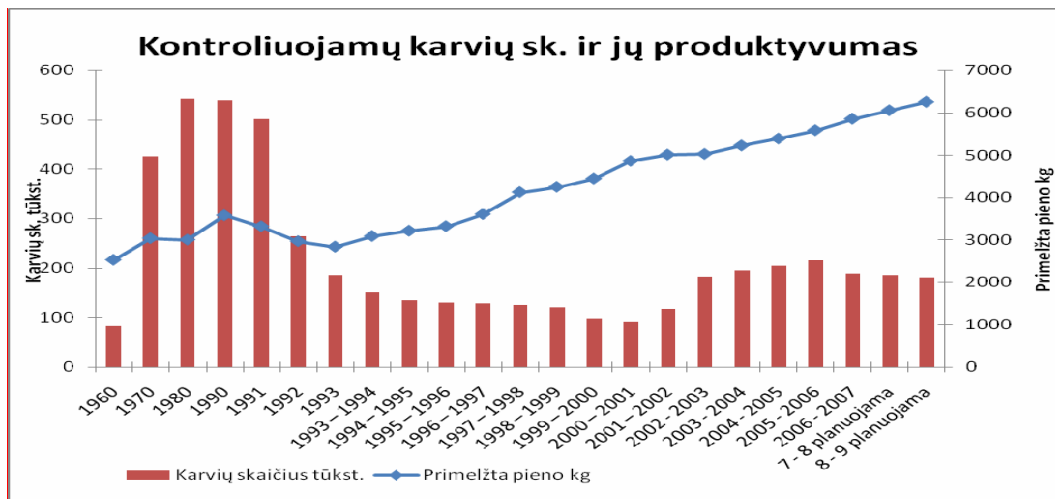
Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau - Tarnyba) įgyvendina valstybės politiką gyvulių veislininkystės srityje, vykdydama Lietuvos Respublikos gyvulių veislininkystės įstatymo ir kitų su veislininkyste susijusių teisės aktų vykdymo valstybinę priežiūrą.

Respublikoje įvertinti ir patvirtinti 77 galvijų veislynai ir 231 veislinė banda, 43 kiaulių veislynai, 8 arklių veislynai ir 69 veislinės bandos, 2 avių veislynai ir 19 veislinių bandų, 7 ožkų veislinės bandos, 1 pirmos eilės reprodukcinis paukščių ūkis ir 8 antros eilės reprodukciniai paukščių

ūkiai, 6 žvėrelių veislinės bandos, 12 triušių veislinių bandų. Per metus kontroliuota 188,4 tūkst., arba 46,2 proc. respublikoje laikomų karvių.

Kontroliuojamų karvių pieno išmilžio padidėjimas per metus, lyginant su 2006 m.: planuotas 150 kg, faktiškai padidėjo 271 kg. Pernai iš kontroliuojamos karvės vidutiniškai primelžta 5863 kg pieno, kurio riebumas 4,28 proc., o baltymingumas 3,36 proc.

Tarptautinio gyvulių apskaitos komiteto (ICAR) ekspertai įvertino šalies veislininkystės sistemos teisinę bazę, gyvulių identifikavimo, produktyvumo kontrolės, apskaitos, duomenų kaupimo, saugojimo ir apdorojimo principus. Todėl pernai Lietuvai oficialiai buvo suteiktas veislinės pieninės galvijininkystės sistemos tarptautinis pripažinimas ir ICAR identifikavimo numeris.

Tarnyba teikia pasiūlymus, formuojant politiką gyvulių veislininkystei plėtoti, nuolat kontroliuoja gyvulių veislininkystės paslaugas teikiančius specialistus ir kitus atsakingus asmenis, tvarkančius veislininkystės apskaitą, veislinio prieauglio auginimą, priežiūrą, veislinių gyvulių pardavimą veislei, kompensacijų už išigyjamus veislinius gyvulius priskaičiavimą, kontrolės asistentų darbą, vedamą gyvulių produktyvumo apskaitą. Per metus rajonų valstybiniai veislininkystės inspektoriai atliko 2541 patikrinimus.

Tarnybos iniciatyva 2007 m. išleisti arklių pasai pagal ES direktyvų reikalavimus.

Propaguojant veislininkystę, Tarnyba organizuoja ekspoziciją „Veisliniai gyvuliai“ tarptautinėse AgroBalt parodose, specializuotas kitas veislinių gyvulių parodos, veislinių gyvulių parodomuosius vertinimus, arklių pajėgumo išbandymus, seminarus, konferencijas. Per metus tokių priemonių surengiama apie 80, jose dalyvauja per 4000 veislininkystės sistemos dalyvių.

Tarnyba įgyvendina Lietuvos Respublikos gyvulių veislininkystės įstatymo ir kitų su veislininkyste susijusių teisės aktų vykdymo valstybinės priežiūros programą. 2007 m. planuotos priemonės įvykdytos, valstybės biudžeto asignavimų lėšos panaudotos efektyviai. Gauta ir panaudota 3 434 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų, iš jų 2 023 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, 300 tūkst. Lt turtui įsigyti.

Gyvulių veislininkystės sistema sieks selekcinio darbo priemonėmis toliau didinti esamų gyvulių veislių genetinį potencialą ir veiksmingiau naudoti genetinius išteklius, o panaudojant

pasaulio veislių genofondą, skatinti naujų veislių išvedimą ir siekti sumažinti gyvulių produktyvumo atotrūkį nuo Europos Sąjungos šalių genetinio potencialo.

Žemės ūkio ministrė

Kazimira Danutė Prunskienė

Ministerijos, Vyriausybės įstaigos, įstaigos prie ministerijos (kurios vadovas yra Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojas), apskrities viršininko, kitos Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingos valstybės institucijos ar įstaigos veiklos ataskaitos formos
1 priedas

**VERTINIMO KRITERIJŲ
(EFEKTO, REZULTATO IR PRODUKTO)
2007 M. SUVESTINĖ**

Institucijos strateginis tikslas - formuoti ir įgyvendinti sektoriaus struktūrinę politiką, stiprinant administracinius gebėjimus, užtikrinant ilgalaikiai konkurencingo žemės ir maisto ūkio plėtrą, skatinant įvairinti ekonominę veiklą kaime bei aplinkos apsaugą ir kraštovaizdį puoselejantį ūkininkavimą

Vertinimo kriterijus	Vertinimo kriterijaus kodas	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas procentais
Efektas:				
1. Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose, pokytis proc. lyginant su ankstesniais metais	E-01-01	7	13 <i>(laukiamas)</i>	186 <i>(+ 6 proc. punktai)</i>
2. Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos maisto pramonėje, pokytis, proc. palyginti su ankstesniais metais	E-01-02	9	10 <i>(laukiamas)</i>	111 <i>(+1 proc. punktas)</i>
3. Darbo našumo pokytis žemės ūkyje ir maisto pramonėje, proc.:	E-01-03			
Pridėtinė vertė, sukurta vienam dirbančiajam žemės ūkyje		8	18 <i>(laukiamas)</i>	225 <i>(+10 proc. punktu)</i>
Maisto pramonėje sukurta pridėtinė vertė, tenkanti vienai dirbtai valandai		10	11 <i>(laukiamas)</i>	110 <i>(+1 proc. punktas)</i>
4. Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	E-01-04	15	36	246 <i>(+21 proc. punktas)</i>
5. Ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis nuo visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime, proc.	E-01-05	65	65	100
6. Sertifikuotų ekologinės gamybos ūkių ploto didėjimas lyginant su praėjusiais metais, proc.	E-01-06	23	23	100
Rezultato:				
1. Lietuvos gamintojų žemės ūkio ir maisto produktų rinkos dalies bendroje Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkoje pokytis, proc.	R-29.1-01-02	0,2	0,2 <i>(laukiamas)</i>	100
2. Profesinių gebėjimų padidėjimas (ūkininkų ir kt. kaimo gyventojų dalyvavimų švietimo priemonėse skaičius, lyginant su žemės ūkyje ir	R-29.1-01-03	40,4	41,6	103

medžioklėje dirbančiųjų gyventojų skaičiumi), proc.				
Produkto:				
1. Surengtų seminarų, konferencijų skaičius, vnt.	P-29.1-01-01-01	1000	1280	128
2. Ūkininkams suteiktų konsultacijų skaičius, vnt.	P-29.1-01-01-02	70000	113838	163
3. Vykdytų parodomųjų bandymų skaičius	P-29.1-01-01-03	30	31	103
4. Organizuotų lauko dienų skaičius	P-29.1-01-01-04	170	211	124
5. Parengtų leidinių, mokslinių, informacinių straipsnių, rekomendacijų, metodikų skaičius, vnt.	P-29.1-01-01-05	190	259	136
6. Apmokytų pagal Ūkininkavimo pradmenų mokymo programą žmonių skaičius, vnt.	P-29.1-01-01-06	350	765	219
7. Apmokytų pagal traktorininkų mokymo programas žmonių skaičius	P-29.1-01-01-07	1000	600	60
8. Paremtų parodų, mugių skaičius, vnt.	P-29.1-01-01-08	20	28	140
9. Organizuotų žemės ūkio konkursų - apžiūrų, varžytuvių, kaimo sporto varžybų skaičius	P-29.1-01-01-09	20	50	250
10. Organizuotų profesinių, kultūrinių ir švietėjiškų renginių skaičius, vnt.	P-29.1-01-01-10	15	33	220
11. Kreditų, kuriems suteiktos garantijos, skaičius, vnt.:	P-29.1-01-01-11			
Žemės ūkio veiklos subjektams		400	454	114
Ūkio subjektams užsiimantiems alternatyvia ž.ū. veikla		50	56	112
VI Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūrai		1	1	100
Perdirbimo įmonėms (garantinis užmokestis nekompensuojamas)		10	14	140
Kreditų su garantija gavėjų, kuriems kompensuojama draudimo įmokų dalis, skaičius, vnt.:				
Žemės ūkio veiklos subjektams		20	19	95
Ūkio subjektams užsiimantiems alternatyvia ž.ū. veikla		7	7	100
12. UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo įvykdyti garantiniai įsipareigojimai kredito įstaigoms (skolininkų skaičius), vnt.	P-29.1-01-01-12	0	0	0
13. Suteiktų kreditų su garantija, už kuriuos kompensuojama palūkanų dalis, skaičius, vnt.:	P-29.1-01-01-13			
Žemės ūkio veiklos subjektams		1050	1052	100
Ūkio subjektams užsiimantiems alternatyvia ž.ū. veikla		120	119	99
14. Žemės ūkio subjektams suteiktų paskolų skaičius, už kurias kompensuota palūkanų dalis	P-29.1-01-01-14	1400	1774	127
15. Suteikta parama nelaimės atveju, kompensuota draudimo įmokų (atvejų skaičius)	P-29.1-01-01-15	9500	19149	202
19. Suteikta parama modernizuotiems žieminiams šiltnamiams, tūkst. kv. m.	P-29.1-01-01-19	630	662	105

20. Žemės ūkio augalų veislių sertifikuotos sėklos kokybės nustatymas vegetaciniais lauko bandymais (veislių siuntų skaičius)	P-29.1-01-01-20	500	474	95
21. Lietuvos selekcininkų sukurtų javų ir daugiamečių žolių veislių bei linijų kokybės gerinimas ir įvertinimas pagal veislių teisinės apsaugos reikalavimus (veislių skaičius)	P-29.1-01-01-21	80	80	100
22. Lietuvos selekcininkų sukurtų ankštinių grūdinių augalų veislių bei linijų kokybės gerinimas ir įvertinimas pagal veislių teisinės apsaugos reikalavimus (rūšių skaičius)	P-29.1-01-01-22	3	3	100
23. Lietuvos selekcininkų kuriamų ir naujai sukurtų sodo ir daržo augalų veislių bei linijų kokybės gerinimas ir įvertinimas pagal veislių teisinės apsaugos reikalavimus (rūšių ir veislių skaičius)	P-29.1-01-01-23	15	14	93
24. Lietuvos selekcininkų kuriamų ir naujai sukurtų bulvių veislių bei linijų kokybės gerinimas ir įvertinimas pagal veislių teisinės apsaugos reikalavimus (veislių skaičius)	P-29.1-01-01-24	4	4	100
25. Lietuvos selekcininkų kuriamų ir naujai sukurtų linų veislių bei linijų kokybės gerinimas ir įvertinimas pagal veislių teisinės apsaugos reikalavimus (veislių skaičius)	P-29.1-01-01-25	17	17	100
26. Darbuotojų bei kontrolės pareigūnų kvalifikacijos kėlimas (mokymas) kaip taikyti kokybės reikalavimus bei kokybės užtikrinimo sistemas, žmonių skaičius, vnt.	P-29.1-01-01-26	300	87	29
27. Akredituota tyrimų laboratorijų (išplėsta akreditacijos sritis), vnt.	P-29.1-01-01-27	1	2	200
28. Kokybės užtikrinimo bei aplinkosaugos sistemų pagal ISO 9000 bei ISO 14000 standartų reikalavimus diegimas, sistemų skaičius	P-29.1-01-01-28	2	0	0
29. Registruotų saugomų kilmės vietų ar geografinių nuorodų skaičius	P-29.1-01-01-29	2	2	100
30. Gavusių paramą pareiškėjų, dalyvaujančių maisto kokybės schemose, skaičius	P-29.1-01-01-30	5	6	120
31. Paremtas šalutinių gyvūninių produktų perdirbimas ir utilizavimas, tūkst.t	P-29.1-01-01-31	18,6	16,3	88
32. Subsidijuojama veislinė medžiaga:	P-29.1-01-01-32			
Veislinė sėkla, tūkst. t		12	16	133
Veisliniai sodmenys ir braškių daigai tūkst. vnt.		200	200	100
Veisliniai gyvuliai, tūkst vnt.:				
Galvijai		4	4,2	105
Kiaulės		7	4,2	60
Arkliai		0,15	0,18	120
Avys ir ožkos		1,5	0,7	47
Veisliniai triušiai ir žvėreliai, tūkst. vnt.		2,3	9,2	400

33. Kontroliuotų, sėklintų ir įvertintų veislinių gyvulių skaičius, tūkst. vnt.	P-29.1-01-01-33			
Galvijai		500	480	96
Kiaulės		150	172	115
Arkliai		2,6	2,7	104
Avys ir ožkos		2,2	5,4	246
34. Kontroliuotų karvių ir telyčių skaičius pagal gyvulių produktyvumo kontrolės programą, tūkst. vnt.	P-29.1-01-01-34	360	322	89
35. Parentų kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) skaičius	P-29.1-01-01-35	14	13	93
36. Paramos ūkiams modernizuoti gavėjų skaičius	P-29.1-01-01-36	500	493	99
37. Tvenkinių dezinfekavimas, tvenkinių plotas ha	P-29.1-01-01-37	4100	4112	100
38. Ekologiškų žuvininkystės produktų tvenkiniuose gamybai sertifikuotas tvenkinių plotas, ha	P-29.1-01-01-38	5200	4940	95
1. Prašymų registruoti žemės ūkio ir kaimo valdą Žemės ūkio ir kaimo verslo registre skaičius	P-29.1-01-02-01	250000	340197	136
2. Lietuvos įmonių skaičius Virtualiojoje mugėje	P-29.1-01-02-02	180	195	108
3. Importo ir eksporto licencijų arba sertifikatų su iš anksto nustatyta kompensacija taikymo žemės ūkio produktams posistemė	P-29.1-01-02-03	1	1	100
4. Palaikomas ŽŪMPRIS internetinis puslapis	P-29.1-01-02-04	1	1	100
5. Registruotų ūkių Ūkininkų ūkių registre skaičius	P-29.1-01-02-05	60000	101045	168
6. Parduodančių pieną ir/ar jo produktus gamintojų, duomenys apie kuriuos kaupiami Pieno kvotų duomenų bazėje, skaičius	P-29.1-01-02-06	55000	53700	98
7. Informacinių straipsnių publikavimas respublikinėje ir regioninėje spaudoje, informacijos sklaida televizijos bei radijo laidose (žiniasklaidos priemonių skaičius), vnt.	P-29.1-01-02-07	60	108	180
8. Superkamų gyvulių skerdenų kokybės vertinimo (klasifikavimo) sistemos įgyvendinimas:	P-29.1-01-02-08			
Suklasifikuota skerdenų, tūkst. vnt.		900	829	92
Skerdenų klasifikavimo patikrų skerdyklose skaičius, vnt.		400	422	106
9. Skerdenų vertintojų, kontrolierių, vertintojų mokytojų kvalifikacijos kėlimas (mokymas), žmonių skaičius, vnt.	P-29.1-01-02-09	50	59	118
10. Į intervenciją priimtų grūdų kiekis, tūkst. t	P-29.1-01-02-12	0	0	0
1. Įrengtas žuvininkystės produktų aukcionas	P-29.1-01-03-01	1	1	100
1. Kaimo bendruomenių, įgyvendinusių projektus, finansuojamus iš valstybės biudžeto lėšų, skaičius	P-29.1-01-04-01	200	197	99
2. Kaimo bendruomenių sąjungų, įgyvendinusių projektus, skaičius	P-29.1-01-04-02	10	7	70
3. VVG, įgyvendinančių integruotas kaimo plėtros strategijas, skaičius	P-29.1-01-04-03	15	10	67

1. Lėšų, skirtų maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje programos įgyvendinimui, panaudojimas, proc.	P-29.1-01-05-01	100	100	100
1. Lėšų, skirtų apmokėti žemės ūkio produktų kiekių, buvusių Lietuvos laisvoje apyvartoje įstojimo į ES dieną ir viršijusių kiekius, kuriuos galima laikyti įprastinėmis atsargomis 2004 m. gegužės 1 d., šalinimo išlaidas, panaudojimas, proc.	P-29.1-01-06-01	100	100	100
Rezultato:				
1. Ūkininkams ir kitiems žemės naudotojams auginant ištirtų ir pripažintų geros ūkinės vertės bei tinkamiausiomis Lietuvos sąlygoms naujų veislių žemės ūkio augalus, padidės jų derlingumas, proc.	R-32.1-01-01	8-10	9	113
Produkto:				
1. Atlikti augalų veislių ūkinio vertingumo tyrimus, nustatant atskirų tirtų veislių ūkinio vertingumo savybes ir jų tinkamumą Lietuvos agroklimato sąlygoms, veislių skaičius, vnt.	P-32.1-01-01-01	350	487	139
1. Naujų ištirtų augalų veislių skaičius, siūlomas įrašyti į "Nacionalinį augalų veislių sąrašą"	P-32.1-01-02-01	50	79	158
1. Specialių leidinių, straipsnių spaudai, pateiktos informacijos seminaruose ir kt. renginiuose apie augalų veislių savybes skaičius, vnt.	P-32.1-01-03-01	20	21	105
Rezultato:				
Bus pateikti siūlymai Lietuvos selekcininkų sukurtas naujas geros ūkinės vertės veisles (vnt.) įrašyti į ES žemės ūkio augalų ir daržovių veislių bendruosius katalogus, kas įgalins jų sėklą dauginti ir platinti visose ES šalyse	R-32.1-02-01	15	20	133
Produkto:				
1. Nacionalinio augalų veislių sąrašo bei LR saugomų augalų veislių sąrašo sudarymas, vnt.	P-32.1-02-01-01	2	2	100
2. Atlikti pateiktų paraiškų ekspertizės dėl teisinės apsaugos suteikimo LR naujoms augalų veislėms, vnt.	P-32.1-02-01-02	15	5	33
3. Valstybinio augalų veislių tyrimo centro ir augalų veislių tyrimo stočių įsigyjama augalų veislių tyrimams atlikti reikalinga technika ir įranga, vnt.:	P-32.1-02-01-03			
Sėjamosios		1	1	100
Traktoriai		2	2	100
Pesticidų purkštuvai		1	1	100
Rezultato:				

1. Sukaupta ir apdorota informacija apie įvertintų veislinių kuilių ir paršavedžių veislines ir produktyvumo savybes ir apyskaitos teikiamos kiaulių augintojams bei kitiems suinteresuotiems ž. ū. veiklos subjektams, proc.	R-32.1-03-01	100	100	100
Produkto:				
1. Kontroliuota veislinių kiaulių, tūkst. vnt.	P-32.1-03-01-01	130	152	117
2. Nustatytas veislinių kiaulių prieauglio raumeningumas, tūkst. vnt.	P-32.1-03-01-02	13	15	115
Rezultato:				
1. Į Lietuvos Respubliką įvežami sveiki augalai ir augaliniai produktai, kurių fitosanitarinė kontrolė atliekama pasienio fitosanitarinės kontrolės postuose, regioninių augalų apsaugos ir karantino punktų kontroliuojamų augintojų Lietuvoje užauginami augalai ir augaliniai produktai atitinka fitosanitarinius reikalavimus, proc.	R-32.1-04-01	100	100	100
2. Kokybiški augalų apsaugos produktai tiekiami į rinką laikantis teisės aktų reikalavimų ir naudojami atsižvelgiant į naudojimo rekomendacijas bei augalų ligų prognozes, proc.	R-32.1-04-02	100	100	100
3. Augalai ir augaliniai produktai atitinka fitosanitarinius reikalavimus ir su fitosanitariniais sertifikatais gabenami į trečiąsias šalis bei į kitas ES šalis su augalo pasu, proc.	R-32.1-04-03	100	100	100
Produkto:				
1. Įsigytų kompiuterių skaičius	P-32.1-04-01-01	39	39	100
2. Apmokytų darbuotojų skaičius	P-32.1-04-01-02	270	270	100
3. Pagrindinių priemonių įsigijimas ir remontas VAAT:	P-32.1-04-01-03			
Automobiliai, vnt.		6	6	100
Patalpų remontas, kv.m		330	330	100
4. Prognozuoti augalų ligas ir kenkėjus, registruoti augalų apsaugos produktus, perregistruoti augalų apsaugos produktus, kurių veikliosios medžiagos įrašytos į Veikliųjų medžiagų sąrašą; kontroliuoti augalų apsaugos produktų įvežimą, prekybą, saugojimą ir naudojimą; dalyvauti Europos Sąjungos veikliųjų medžiagų peržiūros procese ir sprendimų priėmimo dėl jų įrašymo į Tarybos direktyvos 91/414/EEB I priedą:	P-32.1-04-01-04			
Apskaitų skaičius, vnt.		6000	6000	100
Registruotų ir perregistruotų preparatų skaičius		50	50	100
Augalų apsaugos produktų naudojimo, saugojimo, ženklavimo ir prekybos patikrinimo skaičius, vnt.		3800	4600	121
Leidimai įvežimui, vnt.		35	35	100
Leidimai prekybai, vnt.	P-32.1-04-01-05	27	49	182

5. Augalų apsaugos produktų kokybei nustatyti paimtų ir ištirtų pavyzdžių skaičius	P-32.1-04-01-05	100	99	99
6. Importuojamų augalų ir augalinės kilmės produktų fitosanitarinių patikrinimų skaičius	P-32.1-04-01-06	10000	11046	110
1. Atliktų karantininių organizmų nustatymo ekspertizių skaičius, vnt.	P-32.1-04-02-01	6000	5776	96
2. Atliktų tyrimų dėl saugomų zonų statuso skaičius, vnt.	P-32.1-04-02-02	800	850	106
3. Įsigytos laboratorinės įrangos skaičius, vnt.	P-32.1-04-02-03	2	2	100
4. Palaikomos kompiuterizuotos apskaitos programos, vnt.	P-32.1-04-02-04	7	7	100
5. Atliktų į Lietuvos vidaus rinką tiekiamų, importuojamų ir eksportuojamų šviežių vaisių ir daržovių atitikties kokybės reikalavimams patikrinimų skaičius, vnt.	P-32.1-04-02-05	3100	4085	132
6. Eksportuojamų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinio patikrinimo skaičius, vnt.	P-32.1-04-02-06	35000	36504	104
7. Fitosanitarinių patikrinimų ūkiuose skaičius (nacionalinė priežiūra), vnt.	P-32.1-04-02-07	2400	3901	163
8. Išduotų šviežių vaisių ir daržovių atitikties kokybės reikalavimus sertifikatų skaičius, vnt.	P-32.1-04-02-08	2400	3675	153
9. Įmonių, kurioms suteikta teisė ženklinti medinę pakavimo medžiagą pagal Tarptautinį fitosanitarijos priemonių standartą Nr. 15, patikrinimų skaičius, vnt.	P-32.1-04-02-09	90	98	109
Rezultato:				
1. Siekiant informuoti žemės ūkio subjektus, kasmet skirtingose agroklimatinėse šalies zonose vertinti dirvožemio agrocheminių savybių pokyčius bei parengti rekomendacijas dirvožemio derlingumui padidinti ir taršai sumažinti, rekomendacijų skaičius, vnt.	R-32.1-05-01	2	2	100
Produkto:				
1. Atliktos laboratorinės analizės tiriamajame plote, tūkst. ha	P-32.1-05-01-01	40	40	100
Rezultato:				
1. Bus užtikrinta, kad naujai pateikiamos į rinką žemės ir miškų ūkio mašinos (Lietuvoje pagamintos ir įvežamos iš kitur), žemės ūkio produkcijos perdirbimo bei medienos apdirbimo įranga visiškai atitiks teisės aktų nustatytus reikalavimus, proc.	R-32.1-06-01	100	100	100
Produkto:				
1. Žemės ir miškų ūkio mašinų, žemės ūkio produkcijos perdirbimo bei medienos apdirbimo įrangos bandymų skaičius, nustatant visas vartojamąsias savybes bei saugos lygį pagal ES direktyvas	P-32.1-06-01-01	70	108	154

2. ES direktyvų ir norminių dokumentų, pagal kuriuos pasiruošta atlikti bandymus, reikalavimų įgyvendinimo skaičius	P-32.1-06-01-02	20	22	110
3. Įsigytų, sukauptų ir aktualizuotų normatyvinių dokumentų (ISO, EN, LST) bei parengtų įmonės standartų skaičius	P-32.1-06-01-03	55	100	182
4. Atlikta augalų apsaugos purkštuvų techninių tikrinimų ir techninių apžiūrų, vnt.	P-32.1-06-01-04	450	454	101
1. Privalomai sertifikuotų, nustatant saugos atitiktį ES direktyvų reikalavimams, bei savanoriškai sertifikuotų, nustatant vartojimo savybių atitiktį norminių dokumentų reikalavimams, mašinų skaičius.	P-32.1-06-02-01	25	41	164
2. ES direktyvų ir norminių dokumentų, pagal kuriuos pasiruošta vykdyti sertifikavimą, reikalavimų įgyvendinimo skaičius, vnt.	P-32.1-06-02-02	20	20	100
3. Mašinų skaičius, kurioms atlikta sertifikuotų gaminių licencinė priežiūra, vnt.	P-32.1-06-02-03	15	15	100
1. Tiriant žemės ūkio technikos tobulinimo kryptis, atlikta palyginamųjų žemės ūkio technikos bandymų stoties veiklos ribose, vnt.	P-32.1-06-03-01	4	4	100
2. Teikiant pagalbą vartojamas įgyvendintų priemonių skaičius, vnt.	P-32.1-06-03-02	14	14	100
Rezultato:				
2. Žuvų produkcijos išuvinamuose valstybinės reikšmės vandens telkiniuose padidėjimas lyginant su 2005 metų produkcija, proc.	R-32.1-07-02	4	4	100
Produkto:				
2. Išleidžiamų į upes šlakiukų skaičius, tūkst. vnt.	P-32.1-07-01-02	150	240	160
3. Pašalintų kliūčių žuvų migracijai skaičius, vnt.	P-32.1-07-01-03	3	3	100
1. Išleidžiamų į valstybinės reikšmės vandens telkinius žuvų ir vėžiagyvių skaičius, mln. vnt	P-32.1-07-02-01	63	63,7	101
2. Pradedamų veisti naujų žuvų rūšių skaičius, vnt.	P-32.1-07-02-02	1	1	100
1. Atliktų moksliniu laivu „Darius“ mokslinių tiriamųjų reisų skaičius	P-32.1-07-03-01	16	16	100
2. Įvykdytų Baltijos jūros žuvų išteklių tyrimų užduočių skaičius, vnt.	P-32.1-07-03-02	5	5	100
Rezultato:				
1. Vertingų plėšrių žuvų kiekis palaikomas optimaliame lygyje, proc.	R-32.1-08-01	20-25	20	100
Produkto:				
1. Išleidžiamų į Kauno marias ir Nemuno baseiną vertingų žuvų jauniklių skaičius, tūkst. vnt.	P-32.1-08-01-01	350	352	101
Rezultato:				
1. Kontroliuojamų gyvulių primilžio didėjimas, proc.	R-32.1-09-01	4,85	4,85	100
Produkto:				
1. Įsigyta tarnybinių automobilių, vnt.	P-32.1-09-01-01	3	3	100

2. Nupirkta kompiuterių ir spausdintuvų, vnt.	P-32.1-09-01-02	38	35	92
Rezultato:				
1. Įsteigta Vietos veiklos grupių, kurioms suteiktos žinios tinkamai parengti ir įgyvendinti integruotas kaimo plėtros strategijas, vnt.	R-33.1-01-01	40	45	113
2. Patikslinta VVG narių ir žemdirbių bei kitų kaimo gyventojų tęstinių mokymo programų, vnt.	R-33.1-01-02	10	10	100
Parengta naujų VVG narių ir žemdirbių bei kitų kaimo gyventojų tęstinių mokymo programų, vnt.		15	15	100
3. Institucijos viešumą bei informacijos prieinamumą vartotojui užtikrinančių priemonių skaičius	R-33.1-01-03	50	58	116
4. Informacijos prieinamumas (pasiekiamumas) - besinaudojančių Lietuvos žemės ūkio bibliotekos paslaugomis vartotojų skaičiaus padidėjimas, proc.	R-33.1-01-04	0,2	5	2500
Produkto:				
1. Parengtų ir išleistų griežtos apskaitos dokumentų blankų skaičius, tūkst. vnt.	P-33.1-01-01-01	100	140	140
2. Parengtos ir išleistos mokymo literatūros ir informacinio pobūdžio leidinių žemės ūkio gamybos technologijų ir verslo organizavimo, mokymo metodikos, informacijos valdymo, strateginio planavimo ir partnerystės grupių kūrimo bei kita, su priemone „Leader+ pobūdžio priemonė“ įgyvendinimo susijusia, tematika skaičius	P-33.1-01-01-02	15	15	100
3. Organizuotų konferencijų, seminarų, dalykinių metodinių pasitarimų tęstinio mokymo tobulinimo ir priemonės „Leader+ pobūdžio priemonė“ įgyvendinimo tematika skaičius	P-33.1-01-01-03	15	21	140
4. Akredituotų (atestuotų) žemės ūkio konsultantų skaičius	P-33.1-01-01-04	300	515	172
5. Žaliųjų diplomą įgijusių ūkininkų skaičius (praktiniam mokymui atrinkti ūkiai ir apmokyti ūkininkai)	P-33.1-01-01-05	100	68	68
1. Skaičius skaitytojų, besinaudojančių bibliotekos fondais, tarptautinėmis ž.ū. duomenų bazėmis internete ir CD-ROM: AGRIS, CARIS, AGRICOLA, EBSCO, PROQUEST bei kt., vnt.	P-33.1-01-02-01	900-1000	950	106
2. Kaupiamo ir tvarkomo bibliotekos fondo apimtis (spaudiniai tūkst. vnt.)	P-33.1-01-02-02	144	148	103
1. Teigiamą žemės ūkio srities teigiamą įvaizdį kuriančių priemonių skaičius	P-33.1-01-03-01	2	2	100
2. Informacinės literatūros bei kitų informacinių ir techninių priemonių skaičius	P-33.1-01-03-02	8	10	125
1. Vykdytų ilgalaikių, ne trumpesnių kaip 6 mėn., tyrimų skaičius	P-33.1-01-04-01	16	17	106
2. Pavedimų pagrindu vykdytų trumpalaikių tyrimų skaičius	P-33.1-01-04-02	45	61	136
3. Publikuotų mokslinių straipsnių skaičius	P-33.1-01-04-03	7	8	114

4. Publikuotų mokslo populiarinimo straipsnių skaičius	P-33.1-01-04-04	60	77	128
5. Išleistų leidinių skaičius	P-33.1-01-04-05	7	10	143
6. ŪADT tyrime dalyvaujančių respondentų skaičius	P-33.1-01-04-06	1350	1343	100
Rezultato:				
1. Lietuvos Respublikos Seimo, Vyriausybės, ministerijos vadovybės, kitų suinteresuotų institucijų ir įstaigų informuotumas apie ES žemės ūkio politiką bei atstovavimą ES institucijose, proc.	R-34.1-01-01	100	100	100
2. Efektyvus Lietuvos interesų atstovavimas ES institucijose bei šių institucijų darbo organuose, proc.	R-34.1-01-02	85-100	93,2	110
Produkto:				
1. ŽŪM kontroliuojami pavedimai, vnt.	P-34.1-01-01-01	500-600	550	110
2. Parengtų teisės aktų skaičius, vnt.	P-34.1-01-01-02	600-700	700	117
3. Vieningos Žemės ūkio ministerijos apskaitos sistemos įdiegimas, proc.	P-34.1-01-01-03	14	8	57
4. Darbo organizavimo ir dokumentų valdymo sistemos įdiegimas, proc.	P-34.1-01-01-04	22	13	59
5. Ministerijos interneto svetainės sukūrimas ir palaikymas, proc.	P-34.1-01-01-05	20	0	0
6. Kompiuterių tinklo infrastruktūros atnaujinimas, proc.	P-34.1-01-01-06	41	45	110
7. Dalyvavimas ES institucijose (ES Taryba, Europos Komisija) vykstančiuose susitikimuose, skaičius vnt.	P-34.1-01-01-07	35-50	42	120
8. Surengtų vidaus ir tarpžinybinių darbo grupių/komitetų posėdžių skaičius, vnt.	P-34.1-01-01-08	30-40	30	100
9. Peržiūrėtų ir LR Vyriausybės kanceliarijai pateiktų pozicijų skaičius, vnt.	P-34.1-01-01-09	400-600	419	105
10. Peržiūrėtų ir LR Vyriausybės kanceliarijai pateiktų posėdžių ataskaitų skaičius, vnt.	P-34.1-01-01-10	350-550	402	115
11. Surengtų seminarų ŽŪM ir jos reguliavimo srities institucijų atstovams skaičius, vnt.	P-34.1-01-01-11	1	1	100
12. Surengtų bryfingų Lietuvoje reziduojančių ES šalių narių ambasadų atstovams skaičius, vnt.	P-34.1-01-01-12	11	11	100
13. Dalyvavimas tarptautiniuose ES reikalų koordinaciniuose susitikimuose, vnt.	P-34.1-01-01-13	15-25	15	100
14. Ataskaitų apie atstovavimą teikimas Lietuvos Respublikos Seimui ir ministerijų valstybės sekretorių posėdžiams, vnt.	P-34.1-01-01-14	55	60	109
16. Ataskaitų apie pereinamojo laikotarpio priemonių įgyvendinimo eigą skaičius, vnt.	P-34.1-01-01-16	2	1	50
17. Medžiagos rengimas LRS, LRV kanceliarijai, Lietuvoje reziduojančių ES šalių narių ambasadoms dėl ES Tarybos (Žemės ūkis ir žuvininkystė), vnt.	P-34.1-01-01-17	50	45	90

18. Dalyvavimas tarptautinių organizacijų darbe, vnt.	P-34.1-01-01-18	10	10	100
19. Tarptautinių bendradarbiavimo sutarčių paruošimas, tarptautinių sutarčių teikimas ratifikavimui, vnt.	P-34.1-01-01-19	2	5	250
20. Dalyvavimo tarptautinėse parodose organizavimas, vnt.	P-34.1-01-01-20	2	5	250
21. Keitimosi oficialiomis delegacijomis tarptautiniu lygmeniu organizavimas, vnt.	P-34.1-01-01-21	5	5	100
22. Rekonstruojama ministerijos administracinio pastato, kub. m	P-34.1-01-01-22	11000	11000	100
Rezultato:				
1. Užtikrintas ryšys (santykiai) tarp ES ir Lietuvos žemės ūkio srityje veikiančių institucijų, proc.	R-34.1-02-01	100	100	100
Produkto:				
1. Renkama ir teikiama informacija suinteresuotoms ES ir Lietuvos institucijoms dėl Bendrosios žemės ūkio ir žuvininkystės politikos (raštai, pranešimai el. paštu), vnt.	P-34.1-02-01-01	900	950	106
2. Oficialių susitikimų bei Lietuvos ir ES pareigūnų vizitų skaičius, vnt.	P-34.1-02-01-02	50	50	100
3. Organizuotų susitikimų su ES šalių narių ir šalių kandidačių žemės ūkio atstovais skaičius, vnt.	P-34.1-02-01-03	7	10	143
4. Užmegztų naujų ryšių su ES institucijų, visuomeninių organizacijų bei verslo atstovais skaičius, vnt.	P-34.1-02-01-04	5	5	100
5. Dalyvauta ES institucijose (ES Taryba, ES Komisija) vykstančiuose susitikimuose, skaičius	P-34.1-02-01-05	130	140	108
6. Dalyvauta ES, Lietuvos institucijų bei kitų tarptautinių organizacijų organizuotų seminarų konferencijų skaičius, vnt.	P-34.1-02-01-06	4	4	100
7. Ketvirtinių finansinių ataskaitų ir metinės darbo ataskaitos parengimas, vnt.	P-34.1-02-01-07	5	5	100
Rezultato:				
1. Palaikoma žemės ūkio informacinė sistema, proc.	R-34.1-03-01	100	100	100
Produkto:				
1. Duomenų bazių administravimas, vnt.	P-34.1-03-01-01	2	2	100
Rezultato:				
1. Biodegalų kiekis, skaičiuojamas nuo bendro šalies rinkoje esančio benzino ir dyzelino, skirto transportui, kiekio (proc.).	R-41.1-01-01	3,5	3,31	95
Produkto:				
1. Biodegalų gamyba, kiekis t	P-41.1-01-01-01	52656	39820	76
Rezultato:				
1. Žemės ūkio veiklos subjektų patirtų nuostolių kompensavimo lygis, proc.	R-42.1-01-01	iki 40	36	90

Produkto:				
1. Paramą gavusių žemės ūkio veiklos subjektų skaičius, vnt.	P-42.1-01-01-01	70764	70869	100
Rezultato:				
1. Sustiprinti Žemės ūkio ministerijos ir jai pavaldžių institucijų administraciniai gebėjimai, proc.	R-50.2-01-01	100	100	100
Produkto:				
1. Specialistai konsultuoti ir mokyti žemės ūkio intervencinių priemonių administravimo, apskaitos, paramos ir suvartojimo schemų, vidaus audito klausimais, žmonių skaičius	P-50.2-01-01-01	100	100	100
2. Modernizuota informacinė sistema, skirta intervencinių priemonių administravimui, proc.	P-50.2-01-01-02	100	100	100
3. Modernizuota grūdų kokybės tyrimų laboratorija, proc.	P-50.2-01-01-03	100	100	100
4. Modernizuota informacinė sistema, skirta grūdų mėginių duomenų registravimui ir perdavimui suinteresuotoms institucijoms, proc.	P-50.2-01-01-04	100	100	100
5. Modernizuota žemės ūkio produktų importo/eksporto licencijų, importo kvotų, kompensacinių išmokų informacinė sistema ir esama techninė bazė, proc.	P-50.2-01-01-05	100	100	100
6. Modernizuotas žemės ūkio apskaitos duomenų tinklas, proc.	P-50.2-01-01-06	100	100	100
7. Atnaujinta Žemės ūkio produktų rinkos informacinė sistema ir esama techninė bazė, proc.	P-50.2-01-01-07	100	100	100
8. Sukurta ekologiškų produktų informacinė sistema, vnt.	P-50.2-01-01-08	1	1	100
Rezultato:				
1. Paramą gavusių jaunųjų ūkininkų dalis nuo bendro paramą gavusių ūkių skaičiaus, proc.*	R-60.4-01-01	25	85	340
2. Paramos dėka išsaugotų ir naujai sukurtų darbo vietų skaičius*	R-60.4-01-02	> 5000	19854	200
3. Besinaudojančių konsultavimo ir mokymo paslaugomis skaičius, vnt.*	R-60.4-01-03	16500	16583	100
4. Apželdintas miškais plotas, ha*	R-60.4-01-04	5000	257,2	5
5. Lietuvos savivaldybių, pasinaudojusių BPD parama žemės ūkio vandentvarkos projektams įgyvendinti, proc.	R-60.4-01-05	30	43	143
Produkto:				
1. Paremtų projektų į žemės ūkio valdas skaičius*	P-60.4-01-01-01	150	600	400
2. Paremtų jaunųjų ūkininkų skaičius*	P-60.4-01-01-02	400	830	208
3. Paremtų projektų žemės ūkio produktų perdirbimo bei rinkodaros gerinimui skaičius*	P-60.4-01-01-03	30	23	77
4. Paremtų projektų kaimo vietovių pritaikymui ir plėtrai skaičius *	P-60.4-01-01-04	230	78	34
5. Paremtų projektų, susijusių su miškų ūkio plėtra skaičius*	P-60.4-01-01-05	280	37	13

6. Paremtų projektų, skirtų LEADER+ priemonės įgyvendinimui pasirengti bei pilotiniams projektams įgyvendinti, skaičius	P-60.4-01-01-06	120	67	56
7. Paremtų projektų mokymui skaičius *	P-60.4-01-01-07	40	37	93
8. Suorganizuotų profesinio mokymo kursų skaičius *	P-60.4-01-01-08	600	951	159
<i>* pažymėti vertinimo kriterijai Lietuvos 2004-2006 metų Bendrajame programavimo dokumente numatyti 2004-2006 metams. Skiltyje "Įvykdyta" pateikiamas įgyvendinamų projektų skaičius.</i>				
Rezultato:				
1. Paramos sklaida (paramą gavusių žemės ūkio subjektų dalis nuo bendro žemės ūkio naudmenas deklaravusių subjektų skaičiaus), proc.	R-60.5-01-01	52,7	55	104
2. Ūkių struktūros gerinimas (vidutinio valdos dydžio padidėjimas), proc.*	R-60.5-01-02	4	33	825
3. Žemės ūkio naudmenų, kur laikomasi aplinkosauginių apribojimų, dalis nuo visų naudojamų ŽŪN, proc.	R-60.5-01-03	0,9	1	111
Produkto:				
1. Paramos gavėjų, pasinaudojusių ankstyvo pasitraukimo iš prekinės žemės ūkio gamybos parama, skaičius, vnt.*	P-60.5-01-01-01	30000	20547	69
2. Paramos gavėjų, pasinaudojusių priemonės „Mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir vietovės su aplinkosaugos apribojimais” parama, skaičius, vnt.*	P-60.5-01-01-02	70000	319049	456
3. Paramos gavėjų, pasinaudojusių priemonės „Agrarinė aplinkosauga” parama, skaičius, vnt.*	P-60.5-01-01-03	3000	2959	99
4. Bendras plotas, kuriame įgyvendinama priemonė „Agrarinė aplinkosauga”, ha*	P-60.5-01-01-04	60000	94418	157
5. Ekologinių ūkių skaičiaus didėjimas, įgyvendinus priemonę „Agrarinė aplinkosauga”, proc.*	P-60.5-01-01-05	2	<i>n.d. (LAEI atlieka tyrimą)</i>	
6. Paramos gavėjų, pasinaudojusių priemonės „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku” parama, skaičius, vnt.*	P-60.5-01-01-06	2500	1022	41
7. Žemės ūkio paskirties žemės bendras plotas, apželdintas mišku, ha *	P-60.5-01-01-07	12000	4744,4	40
8. Paramos gavėjų, pasinaudojusių priemonės „Pusiau natūrinių restruktūrizuojamų ūkių rėmimas” parama, skaičius, vnt.*	P-60.5-01-01-08	14000	2634	19
9. Paramos gavėjų, pasinaudojusių priemonės „Standartų laikymasis” parama, skaičius, vnt.*	P-60.5-01-01-09	10650	5684	53
10. Projektų pagal priemonę „Techninė parama” skaičius, vnt.*	P-60.5-01-01-10	80	2	3
12. Išlaidų, susijusių su perkant prekes ir paslaugas sumokėta PVM suma, kompensavimas (proc.)	P-60.5-01-01-12	18	18	100
<i>*pažymėti vertinimo kriterijai Kaimo plėtros 2004-2006 m. plane numatyti 2004-2006 metams. Skiltyje "Įvykdyta" pateikiamas įgyvendinamų projektų skaičius.</i>				

Rezultato:				
1. Modernizuotų žvejojimo laivų bei žuvininkystės įmonių procentas nuo bendro Lietuvos žuvininkystės įmonių skaičiaus, proc.	R-60.6-01-01	1	5	500
Produkto:				
1. Modernizuotų laivų skaičius	P-60.6-01-01-01	1	0	0
2. Žvejojimo laivų, atiduotų į metalo laužą, skaičius.	P-60.6-01-01-02	2	12	600
3. Modernizuotų akvakultūros įmonių skaičius	P-60.6-01-01-03	2	11	550
4. Modernizuotų žuvų perdirbimo įmonių skaičius	P-60.6-01-01-04	1	0	0
5. Žvejų, gavusių kompensacijas netekus darbo žvejojimo laive dėl jo atidavimo į metalo laužą, skaičius	P-60.6-01-01-05	10	0	0
Rezultato:				
1. Prognozuojamas žemdirbių pajamų (kartu su tiesioginėmis ir kompensacinėmis išmokomis), skaičiuojant vienam dirbančiajam, pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	R-65.1-01-01	8	40 <i>(laukiamas)</i>	500
Produkto:				
1. Žemės ūkio subjektų pajamų palaikymas, mokant tiesiogines išmokas, proc. nuo ES mokamų TI	P-65.1-01-01-01	40	40	100
2. Paraiškų paramai už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus gauti skaičius, vnt.	P-65.1-01-01-02	200000	197693	99
3. Vidutinis valdos dydis, ha	P-65.1-01-01-03	13	13,24	102
4. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už ES remiamų žemės ūkio naudmenų plotą:	P-65.1-01-01-04			
Už grūdinių, ankštinių, rapsų pasėlius, tūkst. ha		1146,6	1089,6	95
Už linus, tūkst. ha		6	0,7	12
5. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų gyvulininkystėje:	P-65.1-01-01-05			
Už karves žindenes, tūkst. vnt		45	45	100
Už skerdžiamus galvijus, tūkst. vnt		200	193	97
Už bulius, tūkst. vnt.		100	95	95
Už ėriavedes, tūkst. vnt.		17,3	16,2	94
6. Mokėta atskirų tiesioginių išmokų už kvotinio baltojo cukraus toną, t. t	P-65.1-01-01-06	103	103	100
7. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už kvotinį pieną, t. t	P-65.1-01-01-07	1350	1307	97
1. Parama su bitininkyste susijusiems projektams, vnt.	P-65.1-01-02-01	78	78	100
2. Paramos gavėjams kompensuoti iki 20 proc. patirtų išlaidų, proc.	P-65.1-01-02-02	20	20	100
3. Iki 4 klasės amžiaus vaikams (lankantiems darželius ir mokyklas) papildomai kompensuoti pieno produktų kainą iki 100 proc., proc.	P-65.1-01-02-03	100	100	100
4. Supirktą intervenciniu būdu:	P-65.1-01-02-04			

Grūdų, tūkst. t		0	0	0
5. Saugota privačiai	P-65.1-01-02-05			
Sūrių, t (kiekį nustato ES)		350	350	100
6. Paramos schemos, t:	P-65.1-01-02-06			
Geriamo pieno suvartojimas		500	525	105
Sviesto sunaudojimas ledų (kitų maisto produktų) gamybai		360	176	49
7. Gamybos kvotos, t:	P-65.1-01-02-07			
Bulvių krakmolas		1211	0	0
Sausi pašarai		650	650	100
Trumpojo linų pluošto*		3463	270	8
Ilgojo linų pluošto *		2263	55	2
<i>*2007 m. gruodžio 31 d. duomenys.</i>				
8. Ūkio subjektai, gavę eksporto gražinamąsias išmokas, vnt.	P-65.1-01-02-08	pagal poreikį	pagal poreikį (29)	100
1. Lėšų, skirtų padengti delspinigius, susidariusius dėl administravimo klaidos, panaudojimas, proc.	P-65.1-01-03-01	100	0	0
Rezultato:				
1. Duomenys būtini Europos Bendrijos bendrosios žuvininkystės politikos vykdymui, pateikiami Europos Komisijai, proc.	R-70.1-01-01	90	90	100
2. Įsigyta programinė įranga, leidžianti elektroniniu būdu apdoroti pagal Spec. žuvininkystės duomenų rinkimo programą sukauptus duomenis, vnt.	R-60.7-01-02	1	1	100
Produkto:				
1. Atlikti moksliniai tyrimai, vnt.	P-70.1-01-01-01	2	2	100
2. Pasiiektas surinktų duomenų tikslumas, proc.	P-70.1-01-01-02	25	25	100
Produkto:				
1. Realizuota žuvų, tūkst. vnt. + tonomis	P-88.1-01-01-01	2000+15	2000 + 15	100
2. Atlikta mokamų žuvininkystės laboratorinių tyrimų, vnt.	P-88.1-01-01-02	2620	2630	100
3. Tiriamų Lietuvos ir užsienio šalių selekcininkų sukurtų naujų augalų veislių, nustatant jų ūkinį vertingumą ir tinkamumą Lietuvos sąlygomis, skaičius vnt.	P-88.1-01-01-03	350	487	164
4. Realizuoti išaugintos prekinės augalininkystės produkcijos:	P-88.1-01-01-04			
Sėklinių, maistinių ir pašarinių grūdų, t		900	1074,4	119
Rapsų sėklų, t		120	170	142
Cukrinių runkelių, t		100	219	219
Bulvių ir daržovių, t		100	77	77

Vaisių ir uogų, t		7	12,1	173
Dekoratyvinių augalų, vnt.		850	1575	185
5. Lietuvos valstybinio augalų veislių tyrimo centro ir augalų veislių tyrimo stočių nuomuojamų patalpų plotas, kv. m.	P-88.1-01-01-05	2654	2654	100
6. Realizuota skerdienos, cnt.	P-88.1-01-01-06	9000	10437	116
7. Realizuota subproduktų, cnt.	P-88.1-01-01-07	1900	2128	112
8. Realizuota kuilių spermos, dozės vnt.	P-88.1-01-01-08	2000	3000	150
9. Suženklinta kiaulių, vnt.	P-88.1-01-01-09	13000	12149	94
10. Įvertinta kuilių, vnt.	P-88.1-01-01-10	150	177	118
11. Įvertinta paršavedžių, vnt.	P-88.1-01-01-11	1000	1313	131
12. Suteikta mašinų patikros mokamų paslaugų skaičius	P-88.1-01-01-12	65	115	177
13. Atlikta ž.ū. darbų serviso paslaugų, ha	P-88.1-01-01-13	pagal poreikį	pagal poreikį (2)	100
14. Išnuomota nenaudojamų patalpų, kv.m	P-88.1-01-01-14	2000	4209	211
15. Išauginta ir parduota grūdų, t	P-88.1-01-01-15	150	111,5	74
16. Realizuota leidinių, vnt.	P-88.1-01-01-16	1000	2500	250
17. Griežtos apskaitos dokumentų, tūkst. vnt.	P-88.1-01-01-17	25	148	592
18. Išleidžiamų į Kauno marias ir Nemuno baseiną vertingų žuvų jauniklių skaičius, tūkst. vnt.	P-88.1-01-01-18	350	352	101
Rezultato:				
1. Sudarytas nustatyto dydžio valstybės rezervas ir užtikrintas jo saugojimas, proc.	R-88.4-01-01	100	100	100
Produkto:				
1. Valstybės rezervo saugojimas, proc.	P-88.4-01-01-01	100	100	100

Ministerijos, Vyriausybės įstaigos, įstaigos prie ministerijos (kurios vadovas yra Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojas), apskrities viršininko, kitos Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingos valstybės institucijos ar įstaigos veiklos ataskaitos formos
2 priedas

**2007 M. VYKDYTOMS PROGRAMOMS
PATVIRTINTŲ IR PANAUDOTŲ ASIGNAVIMŲ SUVESTINĖ**

Programa	Patvirtinti (įskaitant patikslinimus) asignavimai (tūkst. Lt)	Panaudoti asignavimai (tūkst. Lt)	Panaudo- jimo procentas
1. Specialioji kaimo rėmimo programa	165 038,5	148 304,3	89,9
2. Žemės ūkio ir maisto produkcijos kokybės, saugos, konkurencingumo bei ES reikalavimų įgyvendinimo programa	32 427,9	32 409,8	99,9
3. Informavimo, žemdirbių mokymo, švietimo ir tyrimų programa	6 869,0	6 849,0	99,7
4. Žemės ūkio administravimo ir jo tobulinimo programa	35 166,0	34 942,7	99,4
5. Specialioji biodegalų gamybos plėtros paramos programa	25 424,8	24 160,0	95,0
6. Specialioji paramos teikimo žemės ūkio veiklos subjektams, patyrusiems nuostolių dėl hidrometeorologinių reiškinių, programa	127 070,0	127 051,2	100
7. Specialioji pereinamojo laikotarpio institucijų plėtros priemonės programa	2 321,0	1 210,8	52,2
8. Specialioji Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Orientavimo skyriaus programa (BPD įgyvendinti)	293 540,8	213 084,9	72,6
9. Specialioji Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus programa	601 577,0	449 757,3	74,8
10. Specialioji žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės programa	31 578,7	11 398,5	36,1
11. Specialioji tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimo programa	839 567,3	765 661,1	91,2
12. Specialioji Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programa	404 098,0	105 757,4	26,2
13. Specialioji Europos žuvininkystės fondo programa	840,0	279,3	33,3
14. Specialioji žuvininkystės duomenų rinkimo programa	523,1	501,2	95,8
15. Specialioji žemės ūkio biudžetinių įstaigų mokamų paslaugų teikimo programa	11 097,8	9 731,3	87,7
16. Specialioji valstybės rezervo tvarkymo programa	6 881,2	2 696,0	39,2
Iš viso	2 584 021,1	1 933 794,8	74,8

Ministerijos, Vyriausybės įstaigos, įstaigos prie ministerijos (kurios vadovas yra Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojas), apskrities viršininko, kitos Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingos valstybės institucijos ar įstaigos veiklos ataskaitos formos 3 priedas

**ĮSTAIGŲ PRIE MINISTERIJOS 2007 M. VYKDYTOMS PROGRAMOMS
PATVIRTINTŲ IR PANAUDOTŲ ASIGNAVIMŲ SUVESTINĖ**

Programa	Patvirtinti (įskaitant patiksl.) asignavimai, tūkst. Lt	Panaudoti asignavimai, tūkst. Lt	Panau- dojimo procentas
1. Žemės tvarkymas ir administravimas <i>(programą vykdė Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	5 643	5 642,6	100
2. Specialioji žemės reformos vykdymo ir žemės informacinės sistemos kūrimo programa <i>(programą vykdė Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	180 042	175 597,1	97,6
3. Lietuvos valstybinio geodezinio pagrindo plėtra ir tobulinimas, Lietuvos teritorijos, ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo kartografavimas <i>(programą vykdė Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	4 091	4 089,7	100
4. Parama žemės ūkiui ir maisto pramonei <i>(programą vykdė Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	45 271	45 270,6	99,9
5. Lietuvos žuvų ūkio administravimo <i>(programą vykdė Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	3 657	3 657	100
6. Specialioji žuvininkystės kontrolės programa <i>(programą vykdė Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	1 850,7	1 699,6	91,8
7. Tiekiamos į rinką augalų dauginamosios medžiagos, grūdų ir jų produktų kokybės bei pašarų gamybos ir prekybos valstybinė priežiūra <i>(programą vykdė Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	3 914,7	3 888,1	99,3
8. Specialioji dauginamosios medžiagos, grūdų ir jų produktų kokybės tyrimo mokamų paslaugų teikimo programa <i>(programą vykdė Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	504,9	331,6	65,7
9. Lietuvos Respublikos gyvulių veislininkystės įstatymo ir kitų su veislininkyste susijusių teisės aktų vykdymo valstybinė priežiūra <i>(programą vykdė Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	3 434,0	3 434,0	100